

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล
ตำบลตาลาน
ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐

สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ของเกษตรจังหวัด ตัวชี้วัดที่ ๑.๑.๒ ร้อยละของความสำเร็จในการจัดทำ
แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐
ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒

คำนำ

เอกสารฉบับนี้เป็นเอกสารที่ได้รวบรวมข้อมูลด้านการเกษตรจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านพื้นที่ด้านเศรษฐกิจ สังคม และโครงสร้างพื้นฐาน ของตำบลตาลาน อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อใช้ประโยชน์ในการสนับสนุนแผนงาน โครงการ กิจกรรมของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เอกสารฉบับนี้ได้จากการศึกษาวิเคราะห์สภาพทั่วไปของอำเภอ และศักยภาพที่เหมาะสมในการผลิตพืชอย่างถูกต้อง โดยใช้ข้อมูลทางกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ สังคม และการจัดเวทีประชาคมของชุมชนเพื่อให้ทราบข้อมูลที่ถูกต้องของแต่ละพื้นที่ ทำให้สามารถแผนการพัฒนาด้านการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามความต้องการของเกษตรกร และสามารถใช้เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ระดับตำบลของเขตอำเภอผักไห่ได้

การทำเอกสารฉบับนี้ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี จากองค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน หมอдин ปศุสัตว์อาสา กำนัน และผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในพื้นที่ ในการให้ข้อมูลต่าง ๆ จนสามารถจัดทำเป็นรูปเล่มเสร็จสมบูรณ์ จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	๒
สารบัญ	๓
สารบัญตาราง	๔
สารบัญรูป	๕
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๗
๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๗
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	
๑.๒ อาณาเขตติดต่อ	
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	
๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๑๐
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	
๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน	
๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	
๓ สภาพภูมิอากาศ	๑๕
๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	
๓.๒ ฤดูกาล	
๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน	
๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	
๔ เส้นทางคมนาคม	๑๗
๔.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง	
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด	
๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๑๘
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง	
๕.๒ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ	
๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๑๙
๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	
๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	
๖.๓ รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว	
๖.๔ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในเมือง/ชนบท	
๖.๕ การศึกษา	
๖.๖ สาธารณสุข	
๑.๖.๗ ประเพณีและวัฒนธรรม	
๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๒๔

๘ องค์กร/สถาบันต่าง ๆ

๒๖

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรตำบลตาลาน	๒๘
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	
๑.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่	
๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	
๒ การจัดทำ TOWS Matrix	
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	๗๐
๑. แนวทางการพัฒนา	
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	
๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๗๕
บรรณานุกรม	๘๐
ภาคผนวก	๘๓
โครงการลดต้นทุนการผลิตข้าว	

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

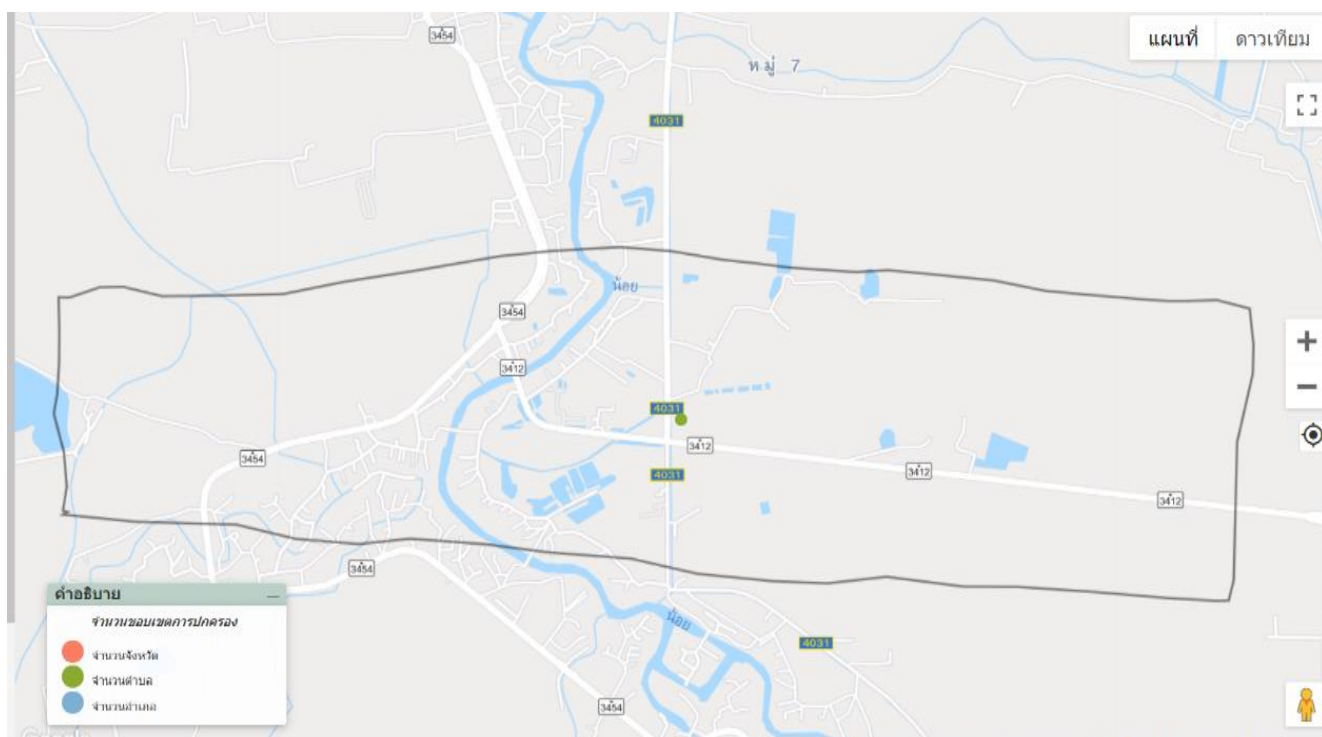
๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

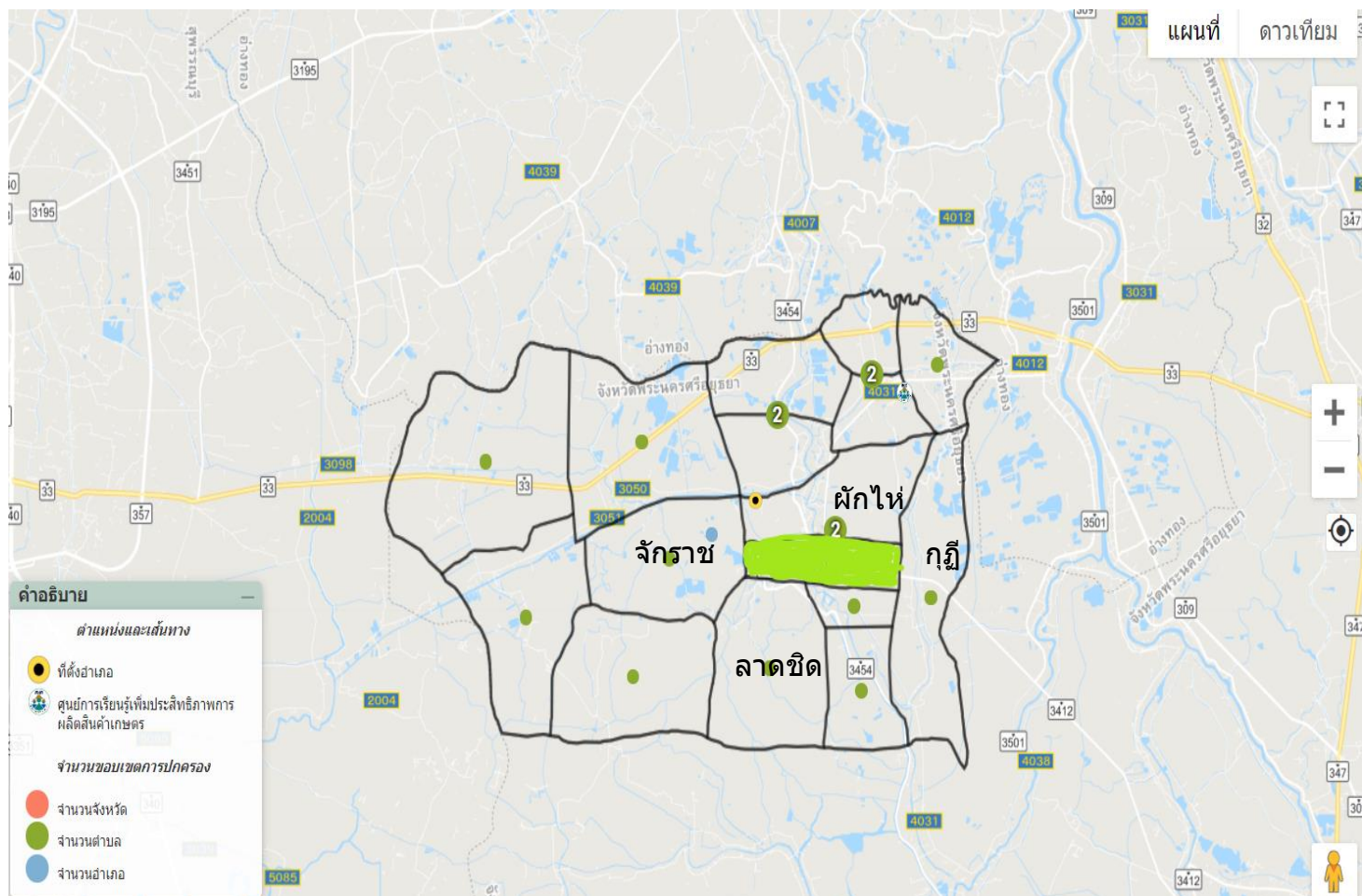
สภาพของตำบลตาลานเป็นที่ราบลุ่ม โดยมีอาณาเขตตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยอาณาเขตทิศเหนือติดต่อกับตำบลผักไห่ ทิศใต้ติดต่อกับตำบลลาดชิด ทิศตะวันออกติดต่อกับตำบลกุฎี ทิศตะวันตกติดต่อกับตำบลจักราช ตำบลมีพื้นที่ทั้งหมด ๒๖๗๔ ไร่ หรือประมาณร้อยละ ๘๒.๔๓ ของพื้นที่ทั้งหมด จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๓๖๓ ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตร ๒๑๐ ครัวเรือน สภาพดินเป็นดินร่วนหรือดินร่วนเหนียวมีค่าของดิน pH ๔.๕-๗ ส่วนมากพบตามหมู่ที่ ๑ ๒ ๔ ๕ ๖ และ ๗ ของตำบล ส่วนหมู่ที่ ๓ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นบ้านเรือน ซึ่งไม่เหมาะกับการปลูกพืช ตำบลแบ่งเขตการปกครองทั้งหมด ๗ หมู่บ้านมีวัด ๑ แห่ง คือวัดตาลานเหนือ โรงเรียน ๑ โรงเรียน คือโรงเรียนวัดตาลานเหนือ

ตำบลตาลานมีอาณาเขตติดต่อกับตำบลและอำเภอ ดังนี้

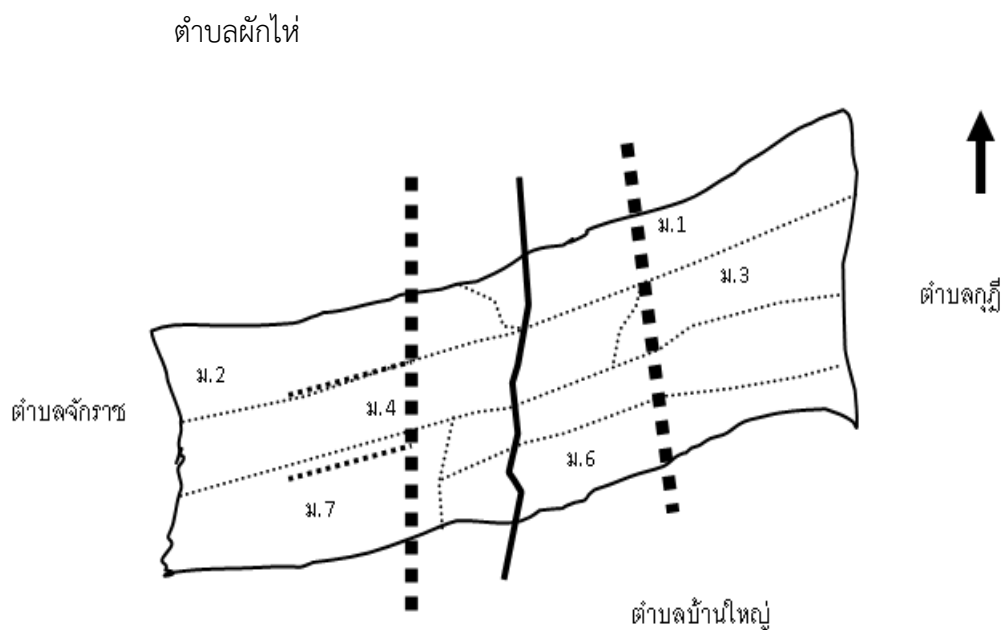
- ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลผักไห่
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลกุฎี
- ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลลาดชิดและตำบลบ้านใหญ่
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลจักราช

ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตตำบลตาลาน
(ที่มา <http://agri-map-online.moac.go.th/พ.ศ.๒๕๖๘>)

(ที่มา <http://agri-map-online.moac.go.th/พ.ศ.๒๕๖๘>)

หมายเหตุ

- ขอบเขตตำบล
- - - - - ขอบเขตหมู่บ้าน
- ถนน
- แม่น้ำน้อย

แผนที่เขตหมู่บ้านตำบลतालาน
ที่มา อำเภอปากไห้ พ.ศ.๒๕๖๓

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๗ หมู่บ้าน
- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ในเขตการพัฒนาของเทศบาลปากไห้

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง ตำบลतालาน อำเภอปากไห้ จังหวัด

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด(ไร่)	อบต	เทศบาล ตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
तालान	๒๖๗๔	-	๑	๗	๓๖๓
รวม					

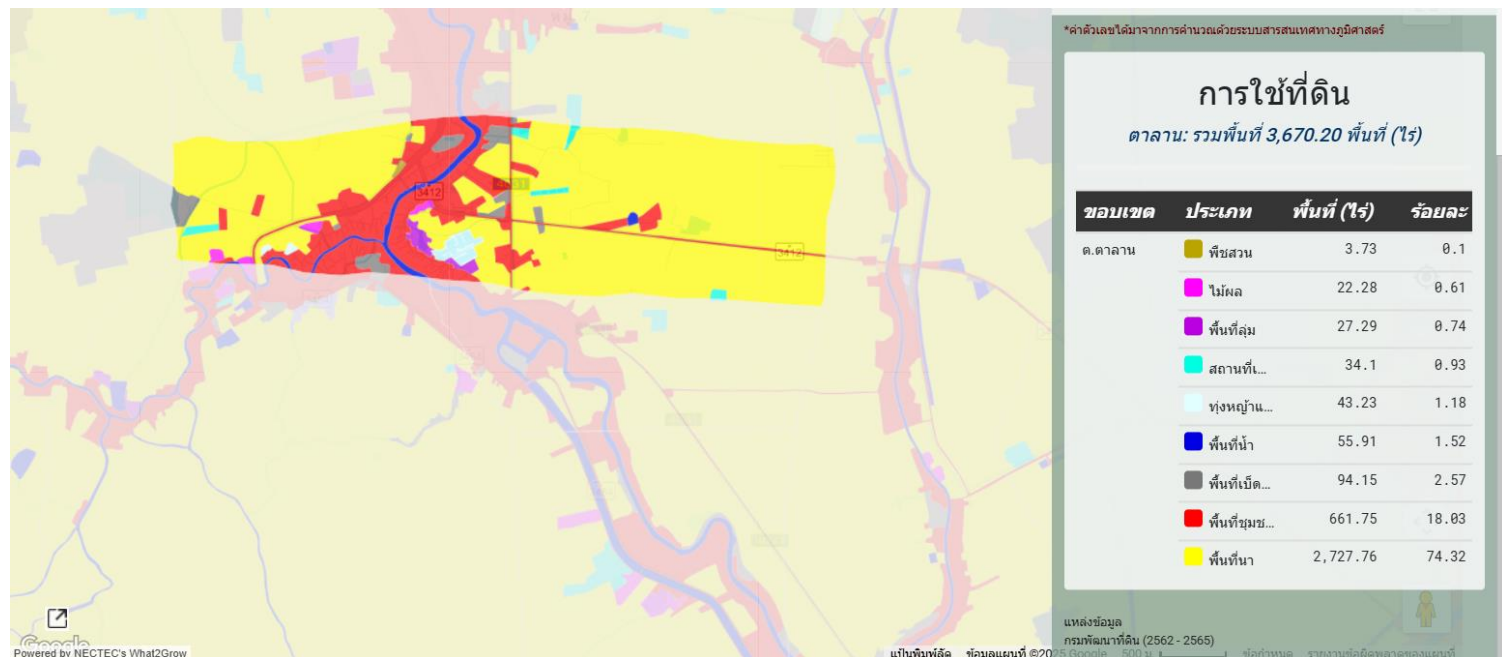
(ที่มา : อำเภอปากไห้ พ.ศ.๒๕๖๓)

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่

ตำบลตาลานมีสภาพพื้นที่เป็นพื้นที่ราบลุ่มมีแม่น้ำน้อยไหลผ่าน(ภาพที่ ๒)

แผนที่แสดงพื้นที่ตำบลตาลาน อำเภอผักไห่

(ที่มา <http://agri-map-online.moac.go.th/พ.ศ.๒๕๖๘>)

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ดินในตำบลतालาน.มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนนกลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

คำอธิบายแผนที่กลุ่มชุดดิน ตำบล तालาน อำเภอ อ. ผักไห้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กลุ่มชุดดินที่ 2

จำนวน 1209.09 ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินเหนียวสีกรมแดง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก อาจพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวของสารประกอบกำมะถันลึกกว่า 100 ซม. จากผิวดิน การระบายน้ำเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนผสมของตะกอนลำน้ำและตะกอนน้ำทะเล แล้วพัฒนาในสภาพน้ำกร่อย พบบริเวณที่ราบชายฝั่งทะเลหรือที่ราบลุ่มภาคกลาง ดินมีการระบายน้ำเร็ว มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินเหนียวจัด หน้าดินอาจแตกกระแหวเป็นร่องลึกในฤดูแล้ง และมีรอยอุกโกลนในดิน สีดินเป็นสีเทาหรือสีเทาแกดตลอด มีจุดประสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงปะปนตลอดชั้นดิน อาจพบผลึกยิปซัมบ้างเล็กน้อย และพบชั้นดินเหนียวสีเทาที่มีจุดประสีเหลืองของสารจาโรไซต์ในระดับความลึกประมาณ 100 ถึง 150 ซม. ทั่วยุ่บนชั้นดินเลนตะกอนน้ำทะเลที่มีสีเทาปนเขียว ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง

การใช้ประโยชน์

ใช้ทำนา บางแห่งยกร่องปลูกไม้ยืนต้นและไม้ผลบางชนิด นอกฤดูทำนาบางบริเวณอาจใช้ปลูกพืชไร่ พืชตระกูลถั่วต่างๆ บางพื้นที่ถูกปล่อยทิ้งไว้เป็นทุ่งหญ้า

ปัญหา

ดินเป็นกรดจัดมาก และมีศักยภาพก่อให้เกิดความเป็นกรดของดินเพิ่มขึ้นในดินล่าง ทำให้เกิดการตรึงธาตุอาหารและปลดปล่อยสารที่เป็นพิษต่อพืช โครงสร้างแน่น ดินแห้งแข็งและแตกกระแหว ทำให้ไถพรวนยาก คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจัด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดจัดมากของดินด้วยวัสดุปูน 500 กิโลกรัม/ไร่ หว่านให้หัวแปลงปลูก ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-40 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว ไถกลบตอซังและทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ก่อนยกร่อง ควรแยกหน้าดินมาทับบนดินที่ขุดมาจากร่องคูน้ำ หว่านวัสดุปูน 500 กิโลกรัม/ไร่ บนสันร่องและร่องคูน้ำ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับวัสดุปูน 5 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและหลังเก็บเกี่ยวผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ไร่ใช้ในช่วงที่พืชขาดน้ำ สังเกตและควบคุมไม่ให้ดินเกิดกรดเพิ่มขึ้น เมื่อดินเป็นกรดเพิ่มขึ้น หว่านด้วยวัสดุปูน 500 กิโลกรัม/ไร่

คำอธิบายแผนที่กลุ่มชุดดิน ตำบล ดาลาน อำเภอ อ. ผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กลุ่มชุดดินที่ 4

จำนวน 12.95 ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินเหนียวสีเทาที่เกิดจากตะกอนลำน้ำที่มีอายุน้อย ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบในบริเวณที่ราบตะกอนน้ำพา มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มหรือที่ราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินสีเทาที่มีการระบายน้ำเร็วหรือค่อนข้างเร็ว มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินเหนียวจัด หน้าดินอาจแตกกระแทงเป็นร่องในฤดูแล้ง และอาจมีรอยอุกโลในดิน ดินบนมีสีดำหรือเทาเข้ม ดินล่างมีสีเทา น้ำตาล น้ำตาลอ่อนหรือเทาปนเขียวมะกอก มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง สีเหลือง สีน้ำตาลแกหรือสีแดง อาจพบก้อนปูน หรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสในชั้นดินล่าง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย แต่ถ้าดินมีก้อนปูนปะปนจะมีปฏิกริยาเป็นกลางหรือด่างปานกลาง

การใช้ประโยชน์

ใช้ทำนา บางแห่งยกทรง เพื่อปลูกพืชผักหรือผลไม้ ซึ่งมักจะให้ผลผลิตค่อนข้างสูง

ปัญหา

โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแทง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล๋อยไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล๋อยทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-40 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ยกทรงกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15-25 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

คำอธิบายแผนที่กลุ่มชุดดิน ตำบล ดาลาน อำเภอ อ. ผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กลุ่มชุดดินที่ 11

จำนวน 254.10 ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนผสมของตะกอนลำน้ำและตะกอนน้ำทะเล แล้วพัฒนาในสภาพน้ำกร่อย พบในบริเวณที่ราบลุ่มที่ห่างจากทะเลไม่มากนัก โดยเฉพาะที่ราบลุ่มภาคกลาง มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน

เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำเร็วหรือค่อนข้างเร็ว เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินเหนียวจัด

หน้าดินอาจแตกกระแหว่งเป็นร่องลึกในฤดูแล้ง และมีรอยอุกโลกในดิน ดินบนมีสีน้ำตาลหรือสีเทาแก่ ดินล่างมีสีเทา

และมีจุดประสีน้ำตาล สีเหลือง หรือ สีแดง ปะปนอยู่เป็นจำนวนมากในช่วงดินล่างตอนบน

และพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวของสารจาโรไซต์ภายในระดับความลึก 50-100 ซม.

มีปฏิกริยาดินเป็นกรดรุนแรงมากถึงเป็นกรดจัดมาก

การใช้ประโยชน์

ใช้ทำนา ถ้าดินเหล่านี้ได้รับการปรับปรุงบำรุงดิน ใช้น้ำ และปุ๋ยในอัตราที่เหมาะสม และมีการควบคุมน้ำ หรือจัดระบบชลประทานที่มีประสิทธิภาพ ข้าวที่ปลูกจะได้ผลผลิตดีขึ้น

ปัญหา

ดินเป็นกรดจัดมากหรือเป็นดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางในช่วงความลึก 50-100 ซม. จากผิวดิน

เกิดการตรึงของธาตุอาหารและมีสารที่เป็นพิษต่อพืชที่ปลูก มีโครงสร้างดินแน่นหีบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหว่ง ทำให้ไถพรวนยาก คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจัด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ไถพรวนดินในขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดรุนแรงมากของดินด้วยวัสดุปูน 500-1,000

กิโลกรัม/ไร่ โดยหว่านให้ทั่วแปลงปลูก ไถกลบตอซัง ปลั้วไถ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด

(หว่านเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด โสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปลั้วไถ 1-2

สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-45 วัน

พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ 2

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ เพื่อป้องกันน้ำท่วม

ก่อนยกร่อง ควรแยกหน้าดินมาทับบนดินที่ขุดมาจากร่องคูน้ำ หว่านวัสดุปูน 500-1,000 กิโลกรัม/ไร่

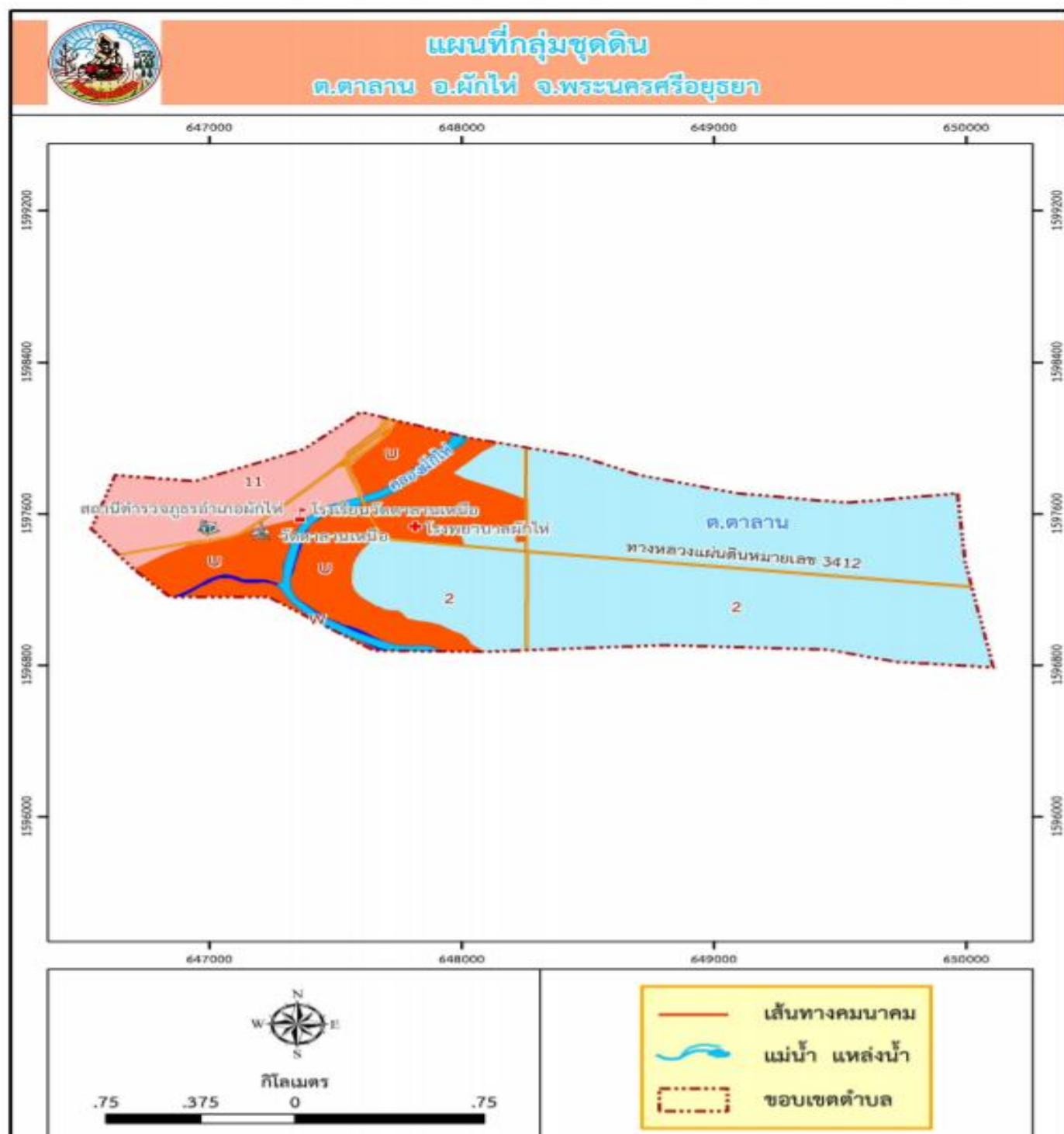
ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50

ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับวัสดุปูน 6 กิโลกรัม/หลุม

ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้น้ำหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ตามชนิดพืชที่ปลูก เมื่อดินเกิดกรดเพิ่มขึ้น หว่านด้วยวัสดุปูน 500-1,000 กิโลกรัม/ไร่

พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก เพื่อใช้สร้างความเป็นกรดของดิน และควบคุมไม่ให้ดินกรดเพิ่มขึ้น

ภาพที่ ๔ ข้อมูลกลุ่มชุดดินตำบลตาลาน อำเภอผักไห่
(ที่มาข้อมูลชุดดิน http://gisinfo.ddd.go.th/cd_search_land_map.html:ปี๒๕๖๓)

๓. สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ สภาพภูมิอากาศ

ตำบลतालาน อำเภอผักไห่ ตั้งอยู่ในเขตร้อนใกล้เส้นศูนย์สูตร ทำให้ ภูมิอากาศมีลักษณะเป็นแบบร้อนชื้นหรือภูมิอากาศแบบทุ่งหญ้าสะวันนา (Aw) ตามการแบ่งเขตภูมิอากาศแบบเคิเปน มีอุณหภูมิเฉลี่ยระหว่าง ๑๙-๓๙ องศาเซลเซียส อากาศจะร้อนที่สุดช่วงกลางเดือนเมษายน หลังจากนั้น จะได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และตะวันออกเฉียงเหนือทำให้เข้าสู่ฤดูฝนและฤดูหนาวตามลำดับ พื้นที่ตำบลบ้านใหญ่ได้รับปริมาณฝนอย่างเพียงพอ แต่ระยะเวลาของฤดูฝนและปริมาณฝนมีความแตกต่างกันไปตามฤดูกาล

๓.๒ อุณหภูมิ

ตำบลतालาน อำเภอผักไห่ จะมีอุณหภูมิต่ำสุดในช่วงเดือนธันวาคม เฉลี่ย ๑๙.๔ องศาเซลเซียส และจะมีอุณหภูมิสูงสุดในช่วงเดือนเมษายน เฉลี่ย ๓๙.๘ องศาเซลเซียส

๓.๓ ความชื้นสัมพัทธ์

ตำบลतालาน มีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยสูงสุดในช่วงเดือนสิงหาคม เฉลี่ยร้อยละ ๗๙.๘ และจะมี ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยต่ำสุดในช่วงเดือนมกราคม เฉลี่ยร้อยละ ๕๙.๙

๓.๔ ฤดูกาล

ฤดูร้อน เริ่มประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ จนถึงประมาณกลางเดือนพฤษภาคม ของทุกปี

ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคม จนถึงประมาณกลางเดือนตุลาคม ของทุกปี

ฤดูหนาว เริ่มประมาณกลางเดือนตุลาคม จนถึงประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ ของทุกปี

๓.๕ ปริมาณน้ำฝน

ตำบลतालาน มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ย้อนหลัง (ปี ๒๕๖๔-๒๕๖๖) โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๑๐๖๖ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือนกรกฎาคม-ตุลาคม ของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือนมกราคม มีปริมาณเฉลี่ย ๒.๔๙ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนที่สูงสุดในเดือนกันยายน มีปริมาณเฉลี่ย ๕๔๖.๗๑ มิลลิเมตร สำหรับปริมาณน้ำฝนระหว่างปี พบว่า พ.ศ. ๒๕๖๖ มีปริมาณน้ำฝนที่ตกในพื้นที่ ๗๑๕ มิลลิเมตร น้อยลงจากปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งมีปริมาณน้ำฝน ๑๑๓๑ มิลลิเมตร ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีปริมาณน้ำฝน ๑๓๕๓ มิลลิเมตร ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ มีปริมาณน้ำฝน ๑๐๗๗.๒๐ และปี ๒๕๖๘ ตั้งแต่เดือนมกราคม - เมษายน มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๔เดือน อยู่ที่ ๘.๕๐๖ มิลลิเมตร

ตารางที่ ๑.๔ ปริมาณน้ำฝนรายเดือน ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๗

เดือน	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	เฉลี่ย
มกราคม	-	๗.๗๓	๐.๑๔	๒.๑๑	๐.๐๐๔	๑.๙๙๖
กุมภาพันธ์	๒.๔๓	๓๗.๐๘	๘.๗๕	๐.๔๔	๒.๙๓	๑๐.๓๒๖
มีนาคม	๘.๘๘	๕๒.๐๙	๐.๒๐	๑๕.๕๓	๑๔.๐๖	๑๘.๑๕๒
เมษายน	๑๕๐.๒๗	๑๐๙.๖๒	๑๗.๒๒	๓.๙๘	๑๗.๐๓	๕๙.๖๒๔
พฤษภาคม	๑๒๘.๘๘	๑๔๑.๐๓	๓๔.๗๑	๑๗๑.๗๙		๑๑๙.๑๐
มิถุนายน	๓๔.๕๒	๑๐๔.๔๔	๖๗.๔๐	๖๔.๑๐		๖๗.๖๑
กรกฎาคม	๑๔๖.๙๘	๑๖๒.๓๕	๖๑.๕๖	๑๑๒.๒๖		๑๒๐.๗๘
สิงหาคม	๑๕๑.๐๑	๒๔๖.๐๖	๗๗.๐๕	๒๕๖.๔๗		๑๘๒.๖๔
กันยายน	๒๗๑.๙๖	๒๗๐.๗๕	๑๙๗.๔๔	๒๒๔.๑๓		๒๔๑.๐๗
ตุลาคม	๑๙๐.๔๑	-	๑๒๙.๕๒	๒๑๒.๔๒		๑๗๗.๔๕
พฤศจิกายน	๓๘.๔๗	-	๙๘.๐๕	๑๒.๙๓		๕๙.๘๑
ธันวาคม	๒๕.๖๗	-	๑๘.๕๔	๑.๐๔		๑๕.๐๘
ปริมาณน้ำฝนตลอดทั้งปี	๑๑๓๑	๑๓๕๓	๗๑๕	๑๐๗๗.๒๐		๑๐๖๙.๐๕
ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย	๙๔.๒๕	๑๑๒.๗๕	๕๙.๕๘	๘๙.๗๖		๘๙.๐๘

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๖๘

: เว็บไซต์กรมอุตุนิยมวิทยา, ๒๕๖๘

กราฟแสดงปริมาณน้ำฝนรวมเฉลี่ย ตั้งแต่ปี.2564-2567

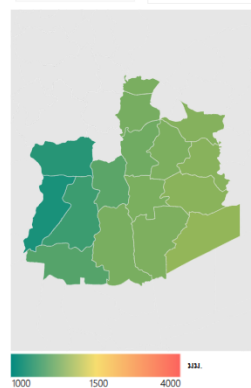
ปริมาณฝนรายปี - รายอำเภอ

ปริมาณฝนรายปี - รายอำเภอ

เปรียบเทียบฝนรายปีในอดีตของแต่ละอำเภอ

เลือกจังหวัด/เลือกปี เพื่อแสดงผลแผนที่

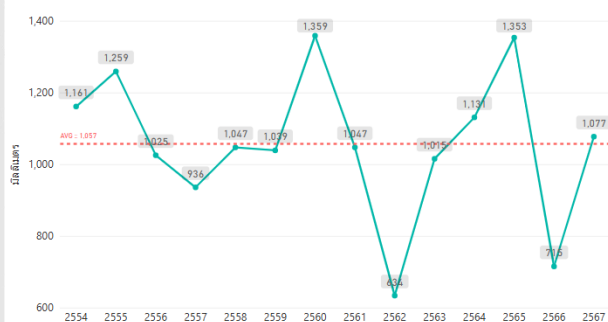
พระนครศรีอยุธยา 2567

เลือกอำเภอ/เลือกปี เพื่อแสดงกราฟ

สกลไทย์

ค่าเลือกหลายค่า

หมายเหตุ : ตัวเลขค่าเฉลี่ยที่เส้นประสีแดงจะเปลี่ยนไปตามจำนวนปีที่เลือก

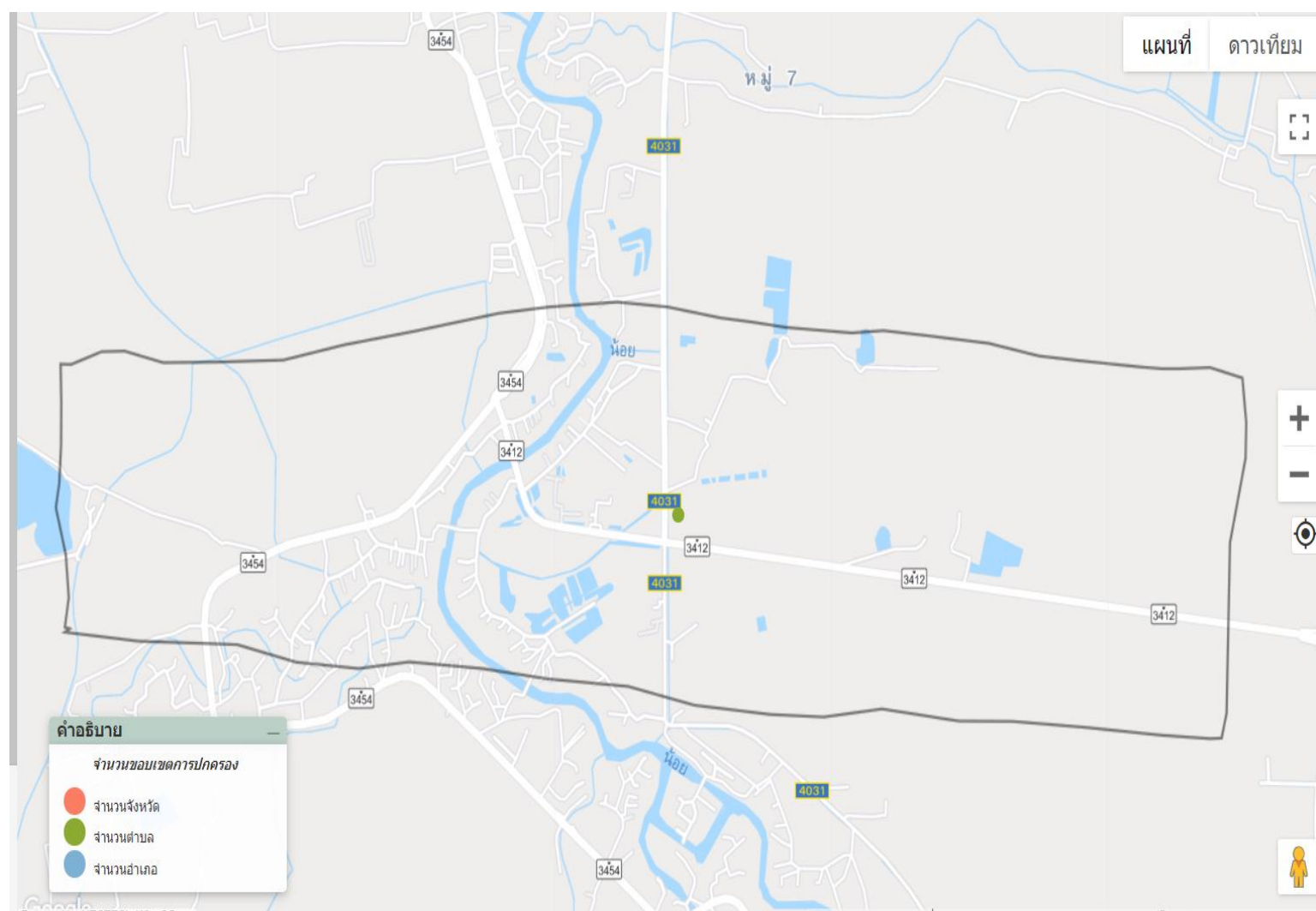
ภาพที่ ๖ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๗
(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ.๒๕๖๘)

๔ เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

ตำบลतालานมีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางมีถนนลาดยาง ๓ เส้น เชื่อมโยงจากตำบลผักไห่ผ่านตำบลतालาน ระยะทาง ๕ กม. และมีถนนคอนกรีตระหว่างหมู่บ้านต่างๆอีกระยะทาง ๕ กม. เป็นเส้นทางในเชื่อมต่อขนส่งผลผลิตทางการเกษตร (ภาพที่ ๖)

แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคมระหว่างตำบลतालาน อำเภอผักไห่

ภาพที่ ๘ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบลตาลาน อำเภอผักไห่
(ที่มา <http://agri-map-online.moac.go.th/พ.ศ.๒๕๖๔>)

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างตำบลและอำเภอข้างเคียง

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (ภาพที่ ๗)

ทางรถไฟ

ทางรถยนต์

สามารถเดินทางได้สะดวก คือ ทางหลวงชนบท ๓๔๑๒และทางหลวงชนบท๓๔๕๔
สถานีขนส่งผู้โดยสาร จำนวน ๑ สถานี (ถ้ามี) มีสายเดินรถตู้ประจำทางระหว่างอำเภอ/
จังหวัด ได้แก่ สายผักไห่-อยุธยา สายผักไห่-เสนา บางปะหัน พิวเจอร์รังสิต และ สายผักไห่-บางเลนนครปฐม

ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้

- ทางหลวงหมายเลข๓๔๑๒เส้นทางระหว่างตำบลตาลานถึงแยกอำเภอบางบาล ระยะทาง๑๘กิโลเมตร
- ทางหลวงหมายเลข๓๔๕๔ เส้นทางระหว่างตำบลตาลานถึงอำเภอสนา ระยะทาง๒๔กิโลเมตร

๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

ตำบลตาลาน..เป็นพื้นที่ ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๆ หลายแห่ง ดังนี้

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง (ภาพที่ ๑๐)

มีแม่น้ำน้อยไหลผ่านตำบลตาลาน

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน) ได้แก่ โครงการชลประทานผักไห่ มีอ่างเก็บน้ำในพื้นที่ตำบลตาลาน

ภาพที่ ๑๐ แหล่งน้ำธรรมชาติตำบลตาลาน
(ที่มา <http://agri-map-online.moac.go.th/พ.ศ.๒๕๖๘>)

๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรตำบลตาลาน ประชากรมีอาชีพหลักคือการทำเกษตรกรรมมีพื้นที่การเกษตรรวม๒๙๑๙.๑๘ไร่ (ร้อยละ๗๕.๐๒ของพื้นที่ตำบล) โดยอยู่พื้นที่เขตชลประทานทั้งหมด

(ที่มา <http://agri-map-online.moac.go.th/พ.ศ.๒๕๖๘>)

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมด้านเกษตร

- ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลตาลาน(ศูนย์เครือข่าย)

ตารางที่ ๘ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจตำบลตาลานปี ๒๕๖๗

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ทั้งหมด(ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							
		ข้าวนาปี	อ้อย โรงงาน	มัน สำปะหลัง	ยางพารา	ไม้ผล	พืชผัก	พืช อื่นๆ	รวม
ศาลาน	๓๖๗๐.๒๐	๒๗๒๗.๒๕	-	-	-	๒๒.๒๘	-	๓.๗๓	๒๗๕๓.๒๖
พื้นที่รวม									

ที่มา <http://agri-map-online.moac.go.th/พ.ศ.๒๕๖๗>

ตารางที่ ๙ ข้อมูลด้านปศุสัตว์ (ถ้ามี)

ตำบล	เกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
	๗					๑๐๐			
รวมทั้งหมด									

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอฝักไถ่,พ.ศ ๒๕๖๗

- โรงงานผลิตอาหารสัตว์แห่ง คือ
- ชื่อโรงงาน..... ที่ตั้ง.....
- โรงงานฆ่าสัตว์ปีกมาตรฐานแห่ง คือ.....
- ชื่อโรงงาน..... ที่ตั้ง.....
- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่.....จำนวน คือ
- ชื่อฟาร์ม.....ที่ตั้ง.....

ตารางที่ ๙ ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ(ถ้ามี)

ตำบล	เกษตรกร รวม (ราย)	กุ้ง ทะเล	กุ้งน้ำ จืด	ปลา ทะเล	ปลา น้ำจืด	สัตว์น้ำ สวยงาม	สัตว์น้ำ อื่นๆ
รวมทั้งหมด							

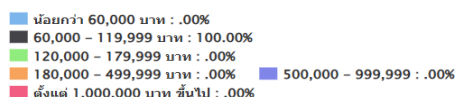
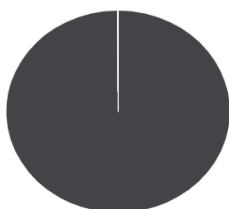
ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอ.....,พ.ศ.....

๒) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

1.ข้อมูลพื้นฐานครัวเรือน	2. การเป็นสมาชิกองค์กร	3. การถือครองที่ดินเพื่อการเกษตร	4.การประกอบกิจกรรมการเกษตร	5. รายได้/หนี้สินครัวเรือน
6. เครื่องจักรกลการเกษตร	7. แหล่งน้ำ			
รายได้ครัวเรือน*		ครัวเรือน	เฉลี่ย (บาท/ครัวเรือน/ปี)	
เกษตรกรที่มีรายได้ในภาคการเกษตร		1.00	90,000.00	
เกษตรกรที่มีรายได้นอกภาคการเกษตร		1.00	0.00	

หมายเหตุ : ข้อมูลจำแนกตามที่อยู่ทะเบียนบ้าน เฉพาะครัวเรือนที่มีข้อมูลรายได้ หนี้สิน เท่านั้น

รายได้ในภาคการเกษตร

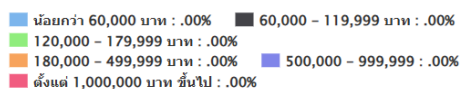
ช่วงรายได้ในภาคการเกษตร

ช่วงรายได้ (บาท)	ครัวเรือน	ร้อยละ
น้อยกว่า 60,000 บาท	0.00	0.00
60,000 - 119,999 บาท	1.00	100.00
120,000 - 179,999 บาท	0.00	0.00
180,000 - 499,999 บาท	0.00	0.00
500,000 - 999,999	0.00	0.00
ตั้งแต่ 1,000,000 บาท ขึ้นไป	0.00	0.00
รวม	1.00	100.00

(ที่มา: ทะเบียนเกษตรกรพ.ศ.๒๕๖๘)

๓) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

หนี้สินในภาคการเกษตร

ช่วงหนี้สินในภาคการเกษตร

ช่วงหนี้สิน (บาท)	ครัวเรือน	ร้อยละ
น้อยกว่า 60,000 บาท	0.00	0.00
60,000 - 119,999 บาท	0.00	0.00
120,000 - 179,999 บาท	0.00	0.00
180,000 - 499,999 บาท	0.00	0.00
500,000 - 999,999	0.00	0.00
ตั้งแต่ 1,000,000 บาท ขึ้นไป	0.00	0.00
รวม	0.00	100.00

(ที่มา: ทะเบียนเกษตรกรพ.ศ.๒๕๖๘)

รายได้และหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนต่อปี จำแนกรายจังหวัดตามที่อยู่เกษตรกร
ข้อมูล ปี 2558

หน่วย : บาท											
ตำบล/หมู่	เกษตรกร (ครัวเรือน)	รายได้เฉลี่ย					หนี้สินเฉลี่ย				
		ในภาคเกษตร	นอกภาคเกษตร	รวม	รายได้ต่ำสุด	รายได้สูงสุด	ในภาคเกษตร	นอกภาคเกษตร	รวม	หนี้สินต่ำสุด	หนี้สินสูงสุด
ศาลาน	46	127,282.61	48,026.09	175,308.70	18,400.00	550,000.00	55,434.78	86,521.74	141,956.52	5,000.00	2,000,000.00
หมู่ 1	2	5,000.00	196,000.00	201,000.00	102,000.00	102,000.00					
หมู่ 2	6	65,000.00	1,666.67	66,666.67	20,000.00	100,000.00	86,666.67	43,333.33	130,000.00	220,000.00	300,000.00
หมู่ 3	2	20,000.00	54,200.00	74,200.00	18,400.00	130,000.00					
หมู่ 4	11	90,454.55	45,072.73	135,527.27	42,000.00	290,000.00	47,272.73	240,909.09	288,181.82	50,000.00	2,000,000.00
หมู่ 5	12	250,000.00	65,833.33	315,833.33	200,000.00	550,000.00		62,500.00	62,500.00	200,000.00	550,000.00
หมู่ 6	11	104,727.27	37,545.45	142,272.73	30,000.00	315,000.00	123,181.82	29,090.91	152,272.73	5,000.00	650,000.00
หมู่ 7	2	134,000.00			60,000.00	208,000.00	77,500.00		77,500.00	55,000.00	100,000.00

ภาพที่ ๑๑ แสดงสินเชื่อและภาวะหนี้ของเกษตรกรตำบลศาลานอำเภอผักไห่
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/พ.ศ.๒๕๖๔>)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (Gross Provincial Product : GPP)

ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (Gross Provincial Product : GPP) เท่ากับ ๔๒๘,๕๔๘ ล้านบาท มีอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมแบบปริมาณลูกโซ่ พ.ศ.๒๕๖๔ ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๗.๕ ซึ่งสูงกว่าอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวม แบบปริมาณลูกโซ่ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของประเทศที่ขยายตัวร้อยละ ๑.๔๙ และมีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี เท่ากับ ๙,๕๔๑ ล้านบาท และมีอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรลดลง เท่ากับ ๗.๙๒ โดยมีสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรเพียงร้อยละ ๒.๒๓ ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดทั้งหมด

ตารางที่ ๖ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔

รายการ	(ล้านบาท)	ร้อยละ
ภาคเกษตร	๙,๕๔๑	๒.๒๓
ภาคบริการ	๑๒๖,๒๕๐	๒๙.๔๖
ภาคอุตสาหกรรม	๒๙๒,๗๕๘	๖๘.๓๑
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๔๒๘,๕๔๘	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๔๖๘,๕๗๙	

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๖๖

๖.๓ จำนวนครัวเรือน

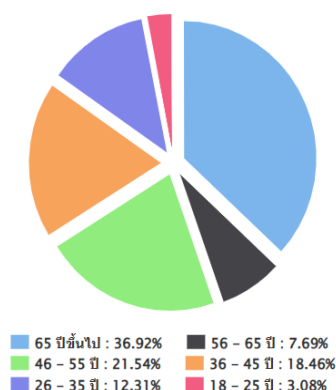
ตำบลतालานมีประชากรทั้งสิ้น ๑๘๗๙๙คน จำนวนครัวเรือน ๓๖๓ครัวเรือน แบ่งเป็นชาย.๙๓๑คน หญิง .๙๔๘.คน ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอนับถือศาสนาพุทธ มีรายละเอียดแยกเป็นหมู่บ้าน ดังนี้

ตารางที่ ๑๑ ตารางแสดงจำนวนประชากรในตำบลतालาน
จำนวนประชากร

หมู่ที่	จำนวน ประชากร		รวม
	ชาย	หญิง	
1	151	137	288
2	153	151	304
3	97	134	231
4	224	191	415
5	120	121	241
6	104	123	227
7	82	91	173
รวม	931	948	1,879

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอฝักไผ่,พ.ศ.๒๕๖๗

ครัวเรือนเกษตรกร 65.00 ครัวเรือน (ตามทะเบียนบ้าน)
หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
65 ปีขึ้นไป	24.00	36.92
56 - 65 ปี	5.00	7.69
46 - 55 ปี	14.00	21.54
36 - 45 ปี	12.00	18.46
26 - 35 ปี	8.00	12.31
18 - 25 ปี	2.00	3.08
รวม	65.00	100.00

ภาพที่ ๑๒ แสดงจำนวนประชากร ครัวเรือน และครัวเรือนเกษตรกรตำบลतालาน อำเภอฝักไผ่
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา :ทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.๒๕๖๘)

๖.๔ การศึกษา

ตำบลतालานมีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น๑แห่ง แยกออกเป็น

๑. โรงเรียนอนุบาล จำนวน.....แห่ง คือ

๑.๑

๒. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา ๑ แห่ง คือ

๒.๑ โรงเรียนวัดตาลานเหนือ

๓. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แห่ง คือ

๓.๑.....

๔. โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด..... จำนวน.....แห่ง คือ

๔.๑.....

๖.๕ การสาธารณสุข

๑. สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข

๑.๑ สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย

๑.๑.๑ สถานบริการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

๑) โรงพยาบาลชุมชน ขนาด ๘๐เตียง ๑ แห่ง

๒) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอแห่ง

๓) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลแห่ง

๑.๒ สถานบริการสาธารณสุขเอกชน ประกอบด้วย

๑.๒.๑ คลินิกแพทย์แห่ง

๑.๒.๒ คลินิกพยาบาล.....แห่ง

๑.๒.๓ ร้านขายยาแผนปัจจุบัน แห่ง

๑.๒.๔ ร้านขายยาแผนโบราณ.....แห่ง

๑.๓ จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

๑.๓.๑ แพทย์ จำนวน คน

๑.๓.๒ ทันตแพทย์ จำนวน.....คน

๑.๓.๓ เภสัชกร จำนวนคน

๑.๓.๔ พยาบาล จำนวน.....คน

๑.๓.๕ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน..... คน

๑.๓.๖ อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) จำนวน.....คน

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

การดำเนินวิถีชีวิตตามประเพณีไทยประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธการทำบุญตามเทศกาล เช่น สงกรานต์ ทำบุญเข้าพรรษา - ออกพรรษา

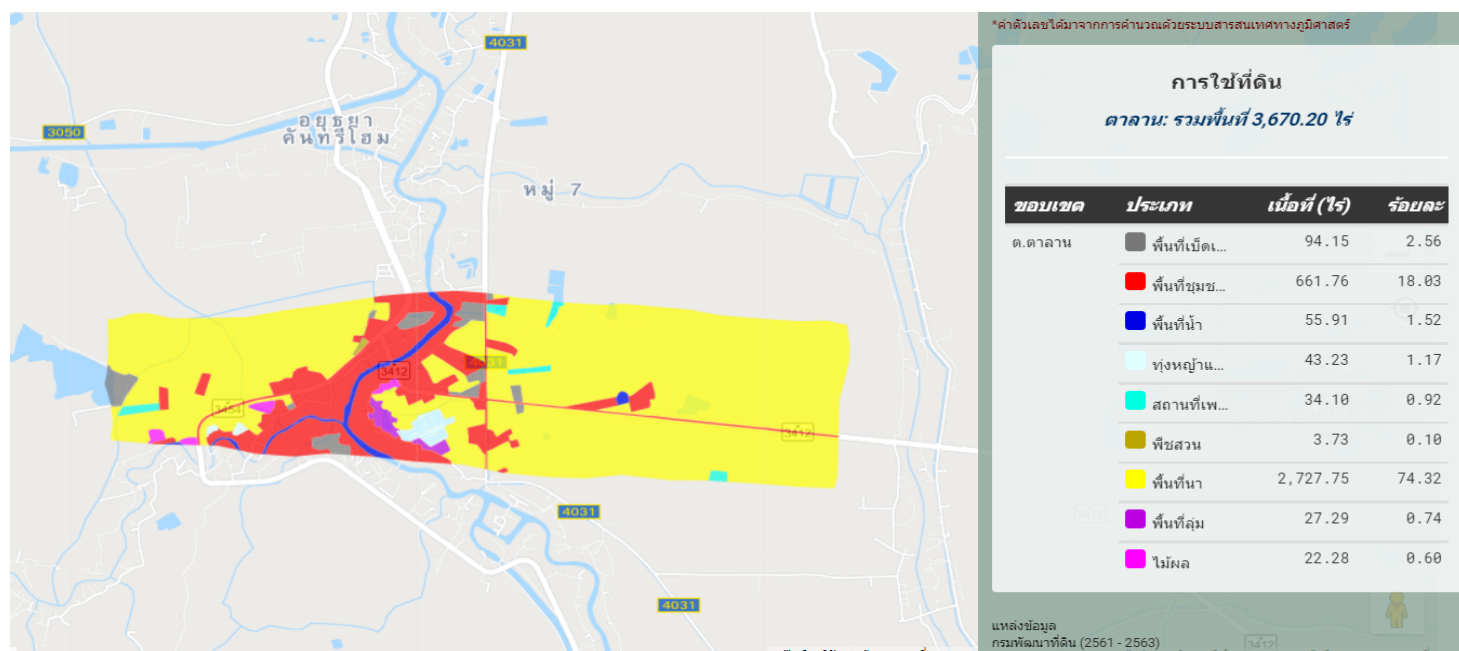
๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลตาลาน อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบลตาลานมีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ปลูกข้าวจำนวน๒๗๒๗.๒๕ไร่ร้อยละ.๗๔.๓๒ รองลงมาคือไม้ผลจำนวน๒๒.๒๘.ไร่ ร้อยละ๐.๖๐.และพื้นที่สวนจำนวน๓.๗๓ไร่ ร้อยละ.๐.๑๐ ตารางที่ ๑๒ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลตาลาน. อำเภอผักไห่

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๐	๐
พืชไร่	๐	๐
ไม้ยืนต้น	๐	๐
ไม้ผล	๒๒.๒๘	๐.๖๐
พืชสวน	๓.๗๓	๐.๑๐
พื้นที่นา	๒๗๒๗.๗๕	๗๔.๓๒
พืชน้ำ	๐	๐
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๐	๐
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	๐	๐
พื้นที่ลุ่ม	๒๗.๒๙	๐.๗๔
พื้นที่น้ำ	๕๕.๙๑	๑.๕๒
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๖๖๑.๗๖	๑๘.๐๓
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๙๔.๕๑	๒.๕๖

แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลतालาน.อำเภอผักไห่

ภาพที่ ๑๓ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลतालาน อำเภอผักไห่

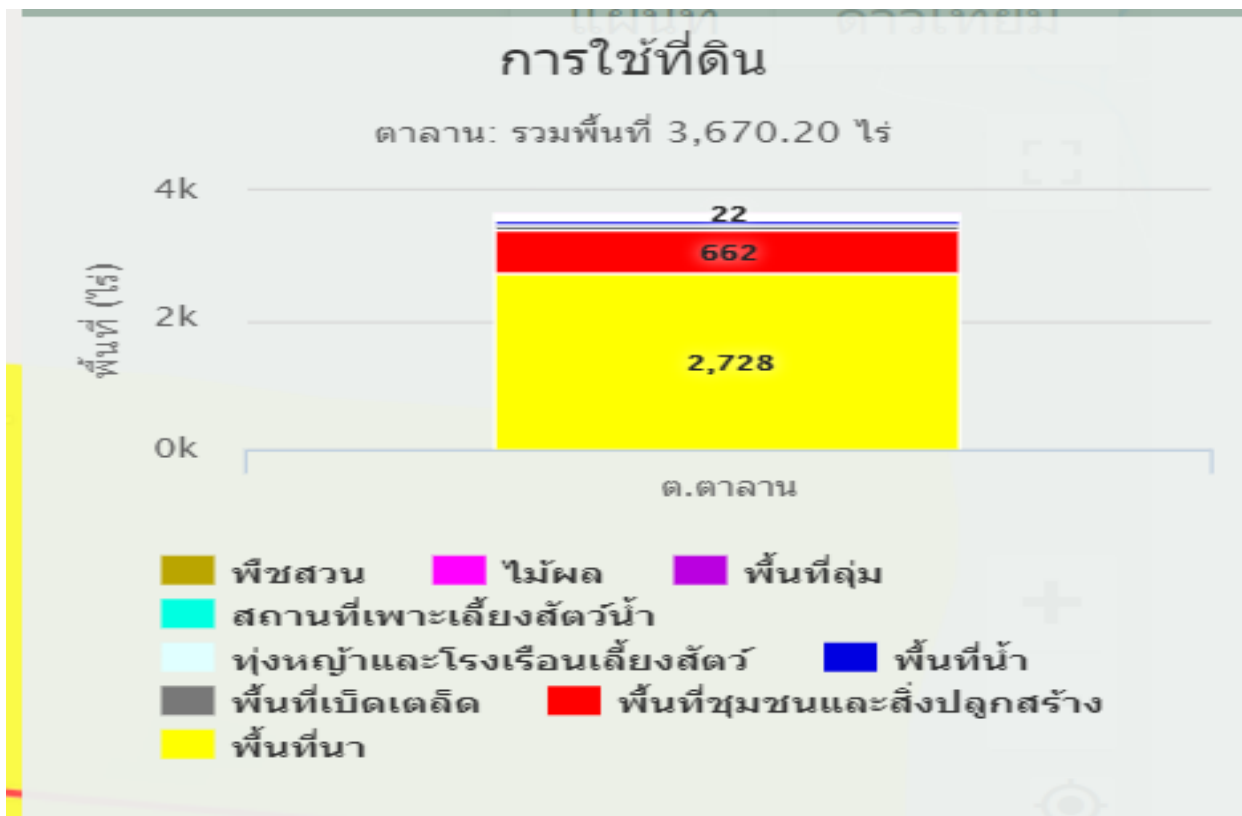
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๑๔ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลतालาน.อำเภอผักไห่

((ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๖)

๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

ตำบลตาลานมีพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ข้าวมีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๒๘๒๔ ไร่ รองลงมา คือเผือกหอมมีพื้นที่ปลูก จำนวน ๒ ไร่ และไม้ผลอื่นๆมีพื้นที่ปลูก จำนวน๒๒.๒๘ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบลตาลาน.อำเภอผักไห่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร (ไร่) ตำบลตาลาน. อำเภอผักไห่.จังหวัด.พระนครศรีอยุธยา												
	พื้นที่ทั้งหมด	ข้าว	อ้อย	มันสำปะหลัง	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	สับปะรด	ผัก (เผือกหอม)	หญ้าเลี้ยงสัตว์	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ไม้ผล	ไม้ดอกไม้ประดับ	รวมทั้งหมด
ตาลาน	๓๖๗๐.๒๐	๒๘๒๔					๒				๒๒.๒๘		
รวม	๓๖๗๐.๒๐	๒๘๒๔					๒				๒๒.๒๘		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอไ้, พ.ศ.๒๕๖๖

ภาพที่ ๑๕ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอ.....จังหวัด.....
(ที่มา:.....,พ.ศ.....)

๙ องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

ตำบลตาลาน มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก
หน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหาร
ส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑๔ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของ กิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๑	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิต ข้าวคุณภาพบ้านตาลาน	นางชนิดาภา โตปานวงศ์	ข้าวสาร ข้าวกล้อง บรรจุถุง	๖/๑	๖	ตาลาน

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่,พ.ศ ๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๕ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	
เครื่องดื่ม	
ผ้า เครื่องแต่งกาย	
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	
รวม	

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ.....,พ.ศ.....

ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลตาลาน อำเภอผักไห่

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวน สมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตข้าวคุณภาพบ้านตาลาน	๖/๑	๖	ตาลาน	๑๐	นางชนิดาภา โตปานวงศ์

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่,พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อ	ที่อยู่		ประธาน
------	---------	--	--------

	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	จำนวนสมาชิก	
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดตาลานเหนือ		๔	ตาลาน	๑๐	ด.ญ.ปารามิน ป่าใหญ่

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอ.....,พ.ศ.....

ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอ..... จังหวัด.....

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		

ที่มา: สำนักงานสหกรณ์จังหวัด.....,พ.ศ.....

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลตาลาน

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครั้วเรือนเกษตรกร

ตำบลตาลานมีครั้วเรือนเกษตรกร จำนวน ๖๔ ครั้วเรือน โดยมีหัวหน้าครั้วเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๖๕ปีขึ้นไป จำนวน ๒๔ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕๐ รองลงมาอายุระหว่าง ๔๖-๕๕ปีจำนวน ๑๓ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๓๑ และอายุระหว่าง ๓๖-๔๕ ปีจำนวน ๑๒ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๗๕ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑. แสดงหัวหน้าครั้วเรือนจำแนกตามอายุ ตำบล ตาลาน อำเภอ ผักไห้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ช่วงอายุ (ปี)	ครั้วเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๒๔	๓๗.๕๐
๕๖ - ๖๕ ปี	๖	๙.๓๘
๔๖ - ๕๕ ปี	๑๓	๒๐.๓๑
๓๖ - ๔๕ ปี	๑๒	๑๘.๗๕
๒๖ - ๓๕ ปี	๗	๑๐.๙๔
๑๘ - ๒๕ ปี	๒	๓.๑๓
รวม	๖๔	๑๐๐

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนภูมิภาพแสดงหัวหน้าครั้วเรือนจำแนกตามอายุ

Fast BI (Farmer Analytic System of Thailand)

ค้นหา จังหวัด * พระนครศรีอยุธยา อำเภอ * ผักไห่ ตำบล * ตาลาน

ข้อมูล * ข้อมูลปี 2566 (ตัดยอด ณ 30 เม.ย. 67) ค้นหา ..

1. ข้อมูลพื้นฐานครั้วเรือน 2. การเป็นสมาชิกองค์กร 3. การถือครองที่ดินเพื่อการเกษตร 4. การประกอบกิจกรรมการเกษตร 5. รายได้/หนี้สินครั้วเรือน

6. เครื่องจักรกลการเกษตร 7. แหล่งน้ำ

หัวหน้าครั้วเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

65 ปีขึ้นไป : 37.50% 56 - 65 ปี : 9.38%
46 - 55 ปี : 20.31% 36 - 45 ปี : 18.75%
26 - 35 ปี : 10.94% 18 - 25 ปี : 3.13%

หัวหน้าครั้วเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

ช่วงอายุ (ปี)	ครั้วเรือน	ร้อยละ
65 ปีขึ้นไป	24.00	37.50
56 - 65 ปี	6.00	9.38
46 - 55 ปี	13.00	20.31
36 - 45 ปี	12.00	18.75
26 - 35 ปี	7.00	10.94
18 - 25 ปี	2.00	3.13
รวม	64.00	100.00

ภาพที่ ๑ . แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบล ตาลาน อำเภอดักไ้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร.พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตำบลตาลานมีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๕๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๑๐ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๑๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๙๐

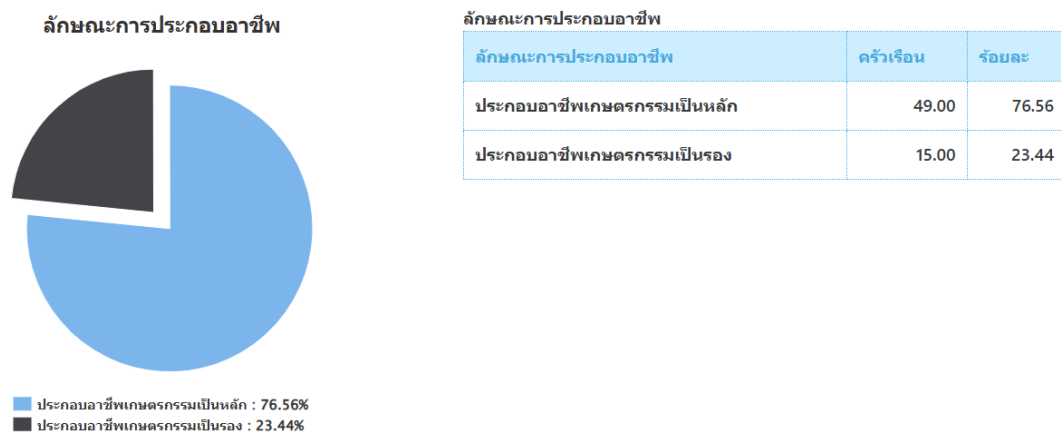
ตารางที่ ๒.๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบล ตาลาน อำเภอดักไ้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๕๓	๗๙.๑๐
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๑๔	๒๐.๙๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดักไ้, พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร

ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลตาลาน อำเภอดักไ้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๗)

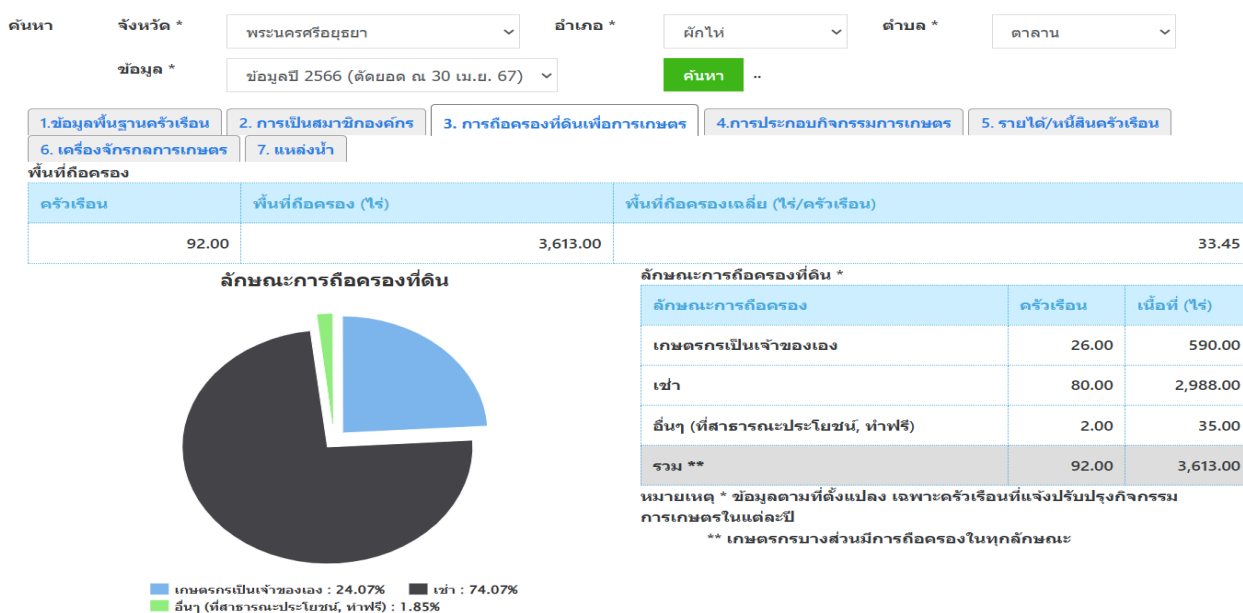
(๓)ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรตำบลतालานเกษตรกรเป็นเจ้าของ จำนวน ๒๖ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ๓๔.๗๘ ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๑ และเช่า จำนวน๘๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๕๒

ตารางที่ ๒.๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลतालาน อำเภอดักไห้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๒๖	๓๔.๗๘
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๒	๐.๐๑
เช่า	๘๐	๘๑.๕๒

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร

ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลतालาน อำเภอดักไห้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของตัวเอง)

เกษตรกรตำบลตาลาน มีการถือครองที่ดินแบบไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐ และเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๒๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๘๓ เอกสารสิทธิ์อื่นๆ ๑ รายคิดเป็นร้อยละ ๔.๑๗

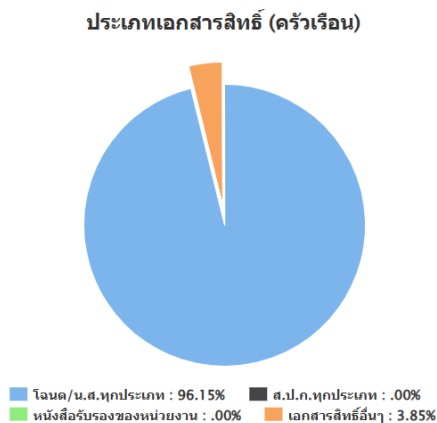
ตารางที่ ๒.๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลตาลาน อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	เอกสารสิทธิ์อื่นๆ	
๒๖	๐	๐	๑	๒๖

ที่มา :ทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๔

แผนภูมิภาพแสดงประเภทเอกสารสิทธิ์

ภาพที่ ๔. แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลตาลาน อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา :ทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของตัวเอง)

รวม	ประเภทเอกสารสิทธิ์			
	โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก.ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	เอกสารสิทธิ์อื่นๆ
26.00	25.00	0.00	0.00	1.00

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลตาลาน มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๐ กลุ่ม มีสมาชิก ๐ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๐ กลุ่ม สมาชิก ๐ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๑ กลุ่ม สมาชิก ๑๐ ราย วิสาหกิจชุมชน ๑ แห่ง สมาชิก ๑๐ ราย สหกรณ์จำนวน ๐ แห่ง สมาชิก ๐ ราย และกลุ่มเกษตรกร ๐ กลุ่ม สมาชิก ๐ ราย

ตารางที่ ๒.๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรตำบลตาลาน อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
๔					๑	๑๐						
๖							๑	๑๐				
รวม					๑	๑๒						

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ พ.ศ.๒๕๖๗

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลตาลานมีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๐ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๐ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๐ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๐ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๐ ศูนย์

ตารางที่ ... แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศสสัตว์	ปกริป	
๓					๑				
๖		๑							
รวม		๑			๑				

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่, พ.ศ.๒๕๖๗

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลतालาน มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๘ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๒ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ๐ ราย และอาสาสมัครปฎิรูปที่ดิน ๐ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม อาสาสมัครบางราย ทำหน้าที่อาสาสมัครมากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๒.๖ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรตำบลतालาน อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบุญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตรกร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฎิรูปที่ดิน
๑						๑			
๒						๑			
๓						๑			
๔						๑			
๕						๒			
๖						๑			
๗						๑			
รวม						๘			

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่, พ.ศ. ๒๕๖๗

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

ตำบลतालานมีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในตำบลतालานมีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๑ คน

ตารางที่ ๒.๗ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านตำบลतालาน อำเภอผักไห่ . จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
तालาน	๑	นายบุญเลิศ ชนะโชติ	เลขที่ ๙ หมู่ ๕ ต.तालาน อ.ผักไห่ จ.พระนครศรีอยุธยา	การทำไร่นาสวนผสม
รวม	๑			

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่, พ.ศ.๒๕๖๓

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลตาลาน(เครือข่าย)

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นางชนิดาภา โตปานวงษ์

บ้านเลขที่ .๖/๑ หมู่ ๖ ตำบลตาลาน อำเภอดงหลวง

สถานการณ์ของพื้นที่ : พื้นที่การเกษตรอยู่ในเขตทุ่งรับน้ำช่วงเดือนกันยายนถึงธันวาคมของทุกปี พืชที่ปลูกได้แก่ข้าว มี
แตงโม แตงกวา และไม้ผลบางส่วน

แนวทางการพัฒนา : พัฒนาพื้นที่ให้เหมาะสมกับการทำกิจกรรมด้านการเกษตรโดยใช้สารชีวภัณฑ์ ลดต้นทุนการใช้
ปุ๋ยเคมี

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : ให้ความรู้เรื่องการผลิตสารชีวภัณฑ์ และการเพาะกล้าไม้พืชผักสวนครัว

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑.

๒.

หลักสูตรบังคับ

๑.

๒.

หลักสูตรเสริม

๑.

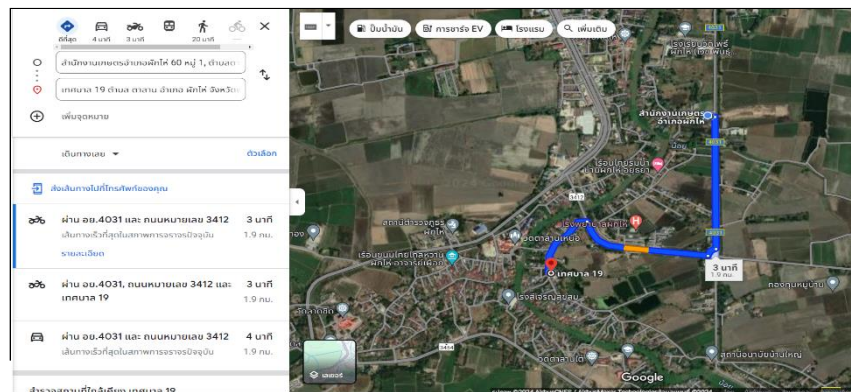
๒.

ศูนย์เครือข่าย จำนวน ศูนย์

ตารางที่ ๒.๘ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลतालान
อำเภอฝักไ้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศพกเครือข่าย ตำบลतालาน	ข้าว /กล้วยพันธ์พืชผัก สวนครัว/เผือก	๖	तालาน	ชนิดาภา โตปานวงษ์	๐๙๒๙๒๔๒๑๙

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอฝักไ้, พ.ศ.๒๕๖๗

ภาพที่ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย
ตำบลतालาน อำเภอ ฝักไ้ จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่.....

ตำบล..... มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน กลุ่ม ได้แก่

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่.....

ที่อยู่.....

กิจกรรม.....

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก.....บาท/ไร่ เป็น.....บาท (.....%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก...../ไร่ เป็น...../ไร่ (.....%)
- เป้าหมายรายได้.....บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย.....บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑.

๒.

ตารางที่ ๒.๙. แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่..... จังหวัด.....

กิจกรรม	เดือน													
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้

ที่มา :....., พ.ศ....

ตารางที่ ๒.๑๐. แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ ตำบล..... อำเภอ.....จังหวัด.....

ที่	หมู่ที่	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน

ที่มา :....., พ.ศ....

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

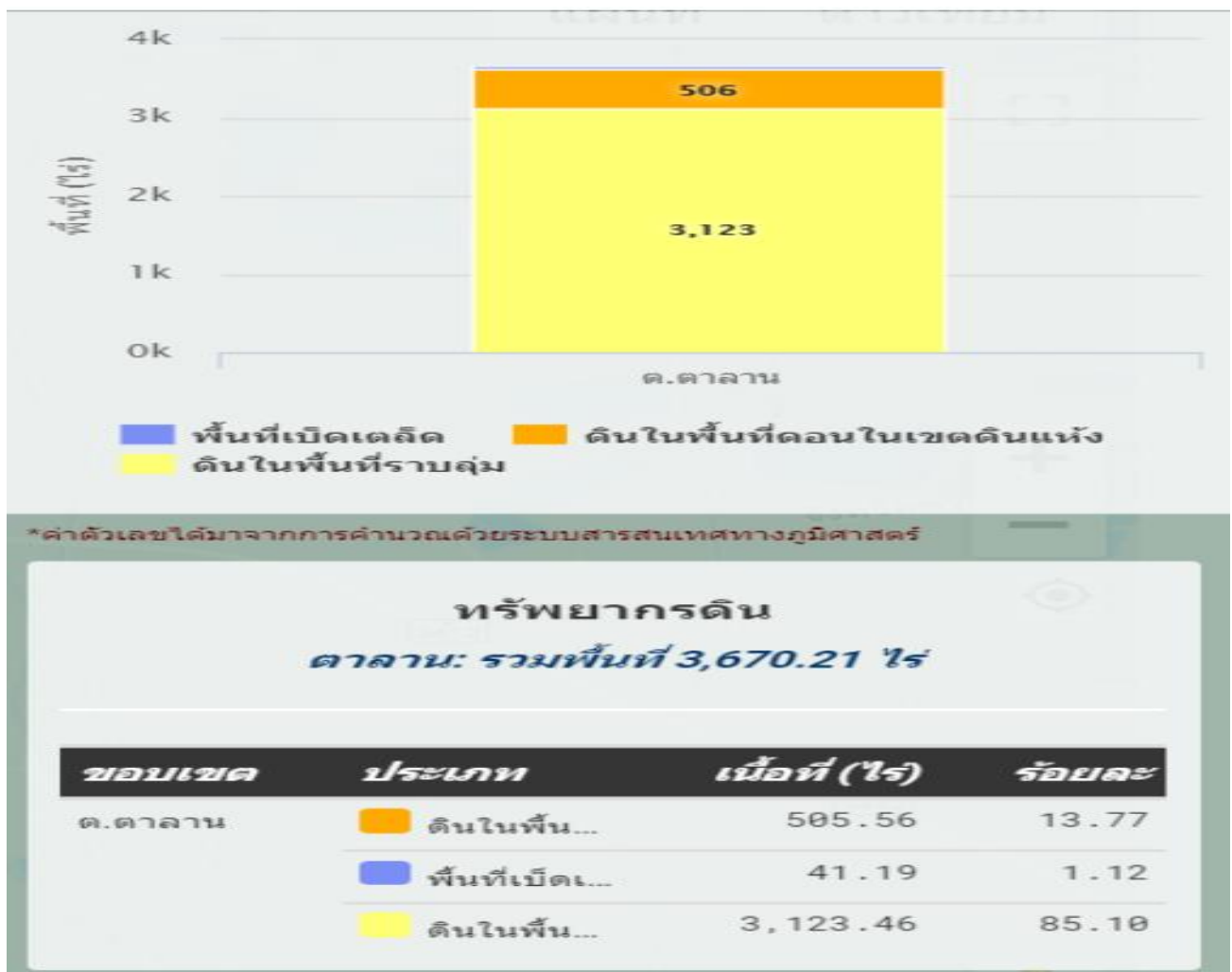
ดินในพื้นที่ตำบลतालาน

ตารางที่ ๒.๑๑ แสดงทรัพยากรดินตำบลतालาน อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่เบ็ดเตล็ด	๔๑.๑๙	๑.๑๒
ดินในพื้นที่ดอนเขตดินแห้ง	๕๐๕.๕๖	๑๓.๗๗
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๓,๑๒๓.๔๖	๘๕.๑๐
รวม	๓,๖๗๐.๒๑	๑๐๐

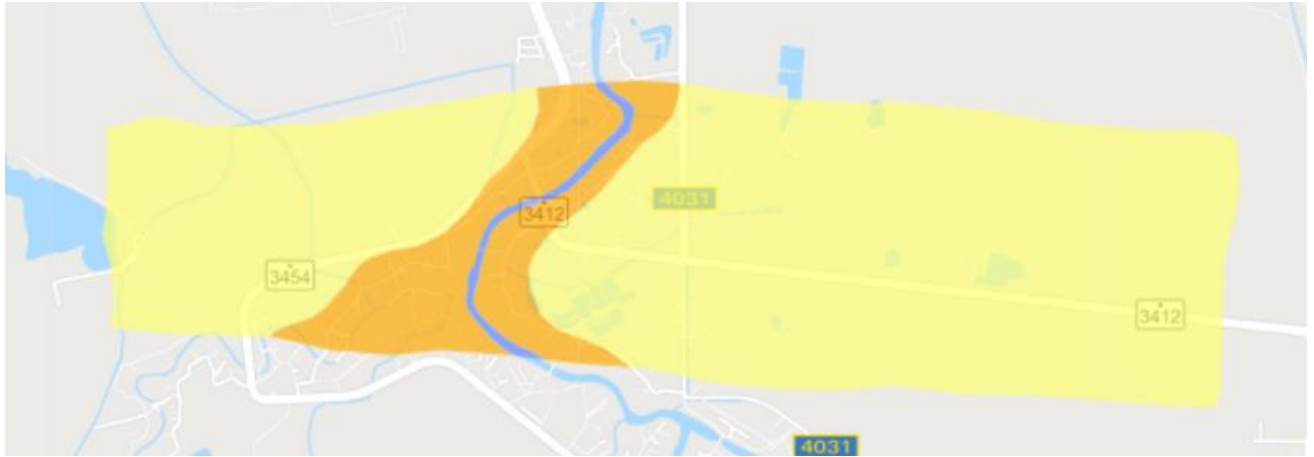
ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔.

แผนภูมิแสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบล तालาน

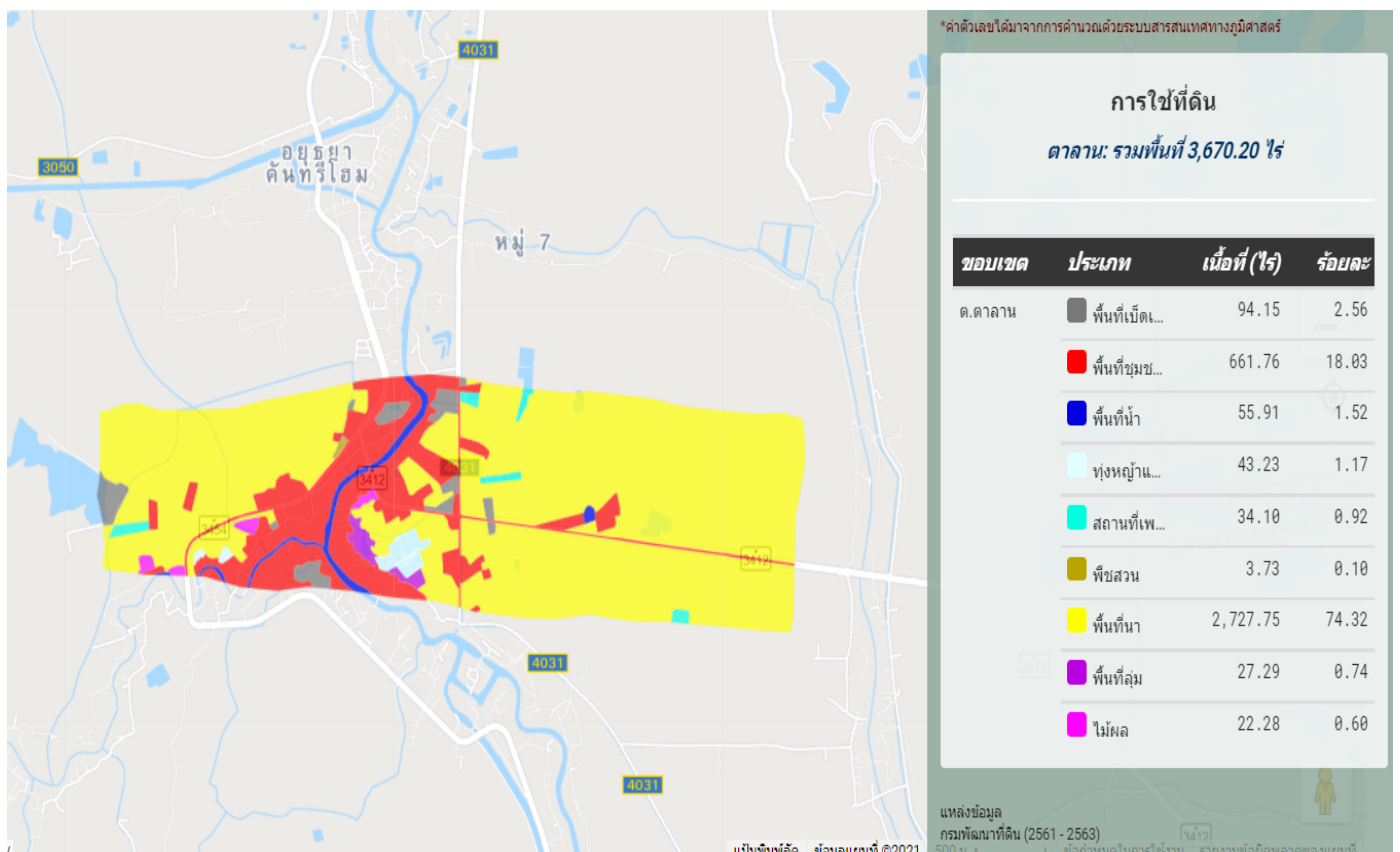

ภาพที่ ๒.๑๒ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลตาลาน อำเภอดักไห้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.๒๕๖๔)

แผนที่แสดงทรัพยากรดิน ตำบลตาลาน อำเภอดักไห้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพที่ ๒.๑๓ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินตำบลตาลาน อำเภอดักไห้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน. พ.ศ. ๒๕๖๔)

๒) ทรัพยากรน้ำ

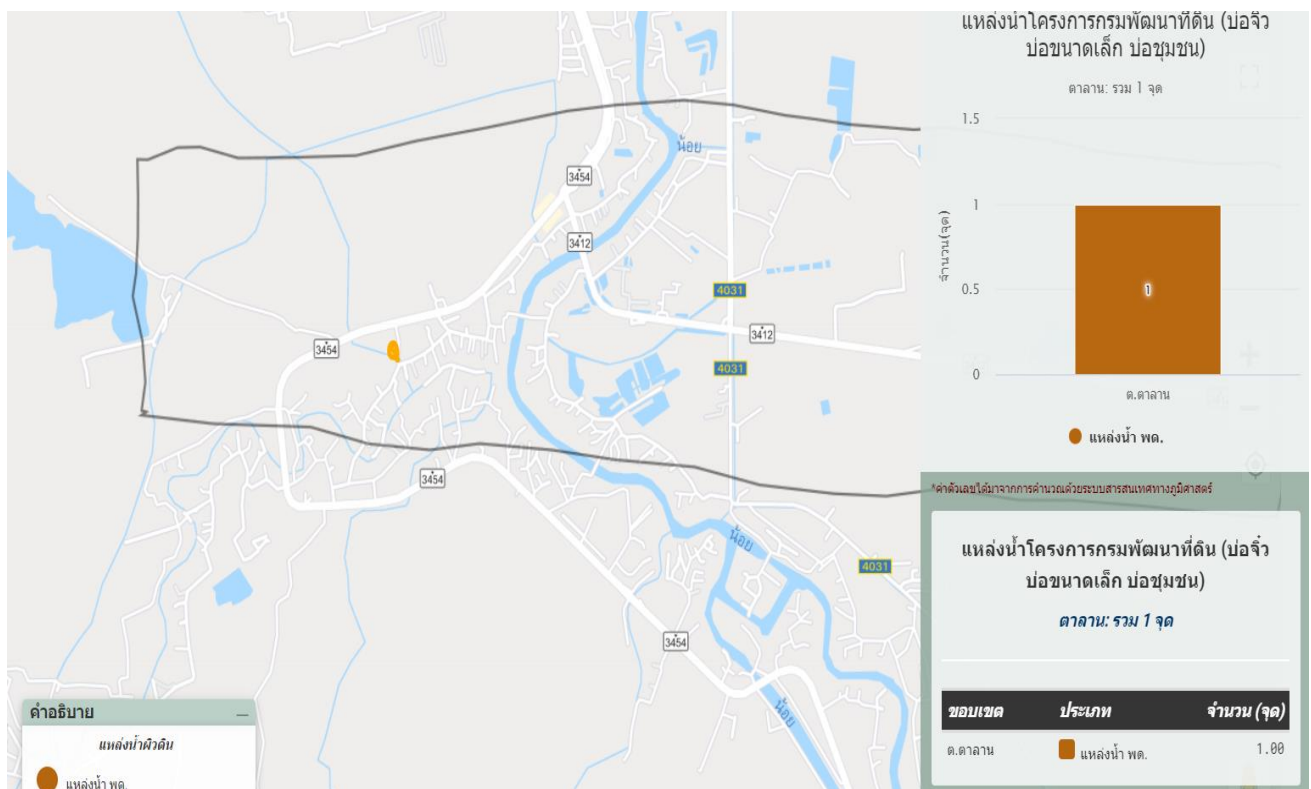
ตำบลตาลาน เป็นพื้นที่อาศัยน้ำจากแม่น้ำน้อยและการจ่ายน้ำจากพื้นที่ชลประทานในการทำเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๑๐๐% ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลตำบลตาลาน อำเภอฟักไห้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. รวมทั้งสิ้น ๑ บ่อ

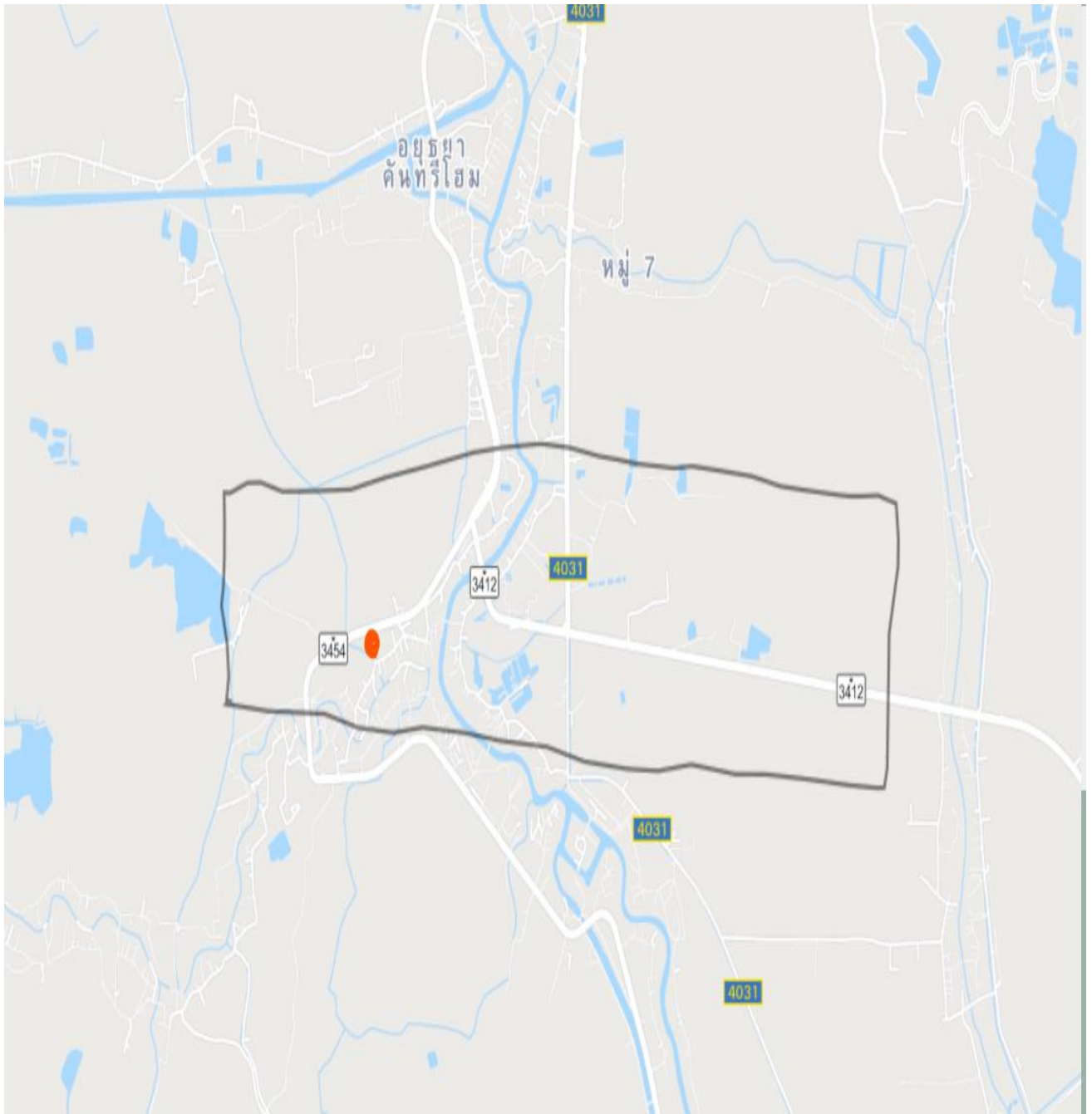
แยกทรายหมู่ได้ดังนี้

หมู่ที่ ๔ จำนวน ๑ บ่อ

แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลตาลานอำเภอฟักไห้จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

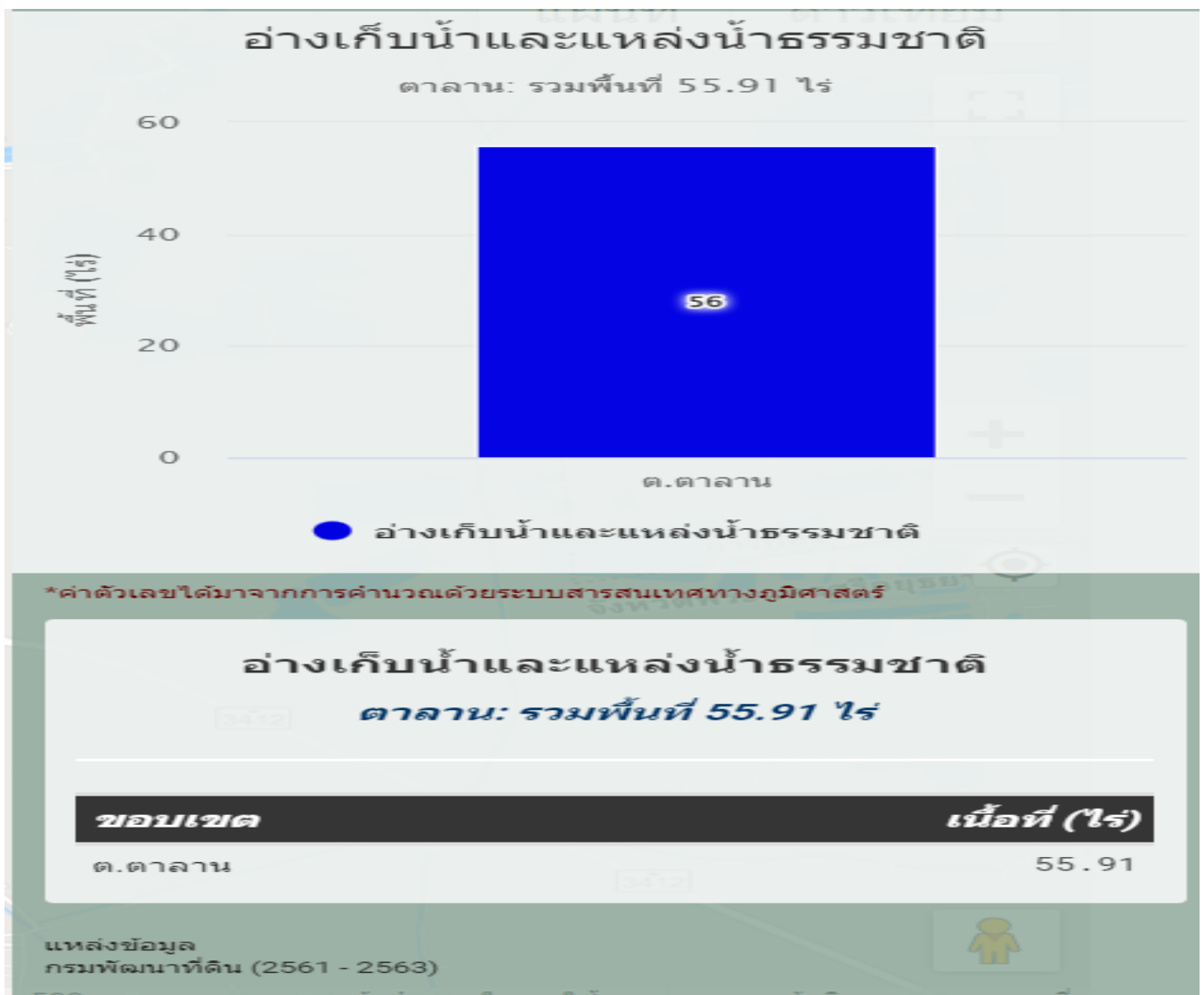
ภาพที่ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลतालานอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๓)

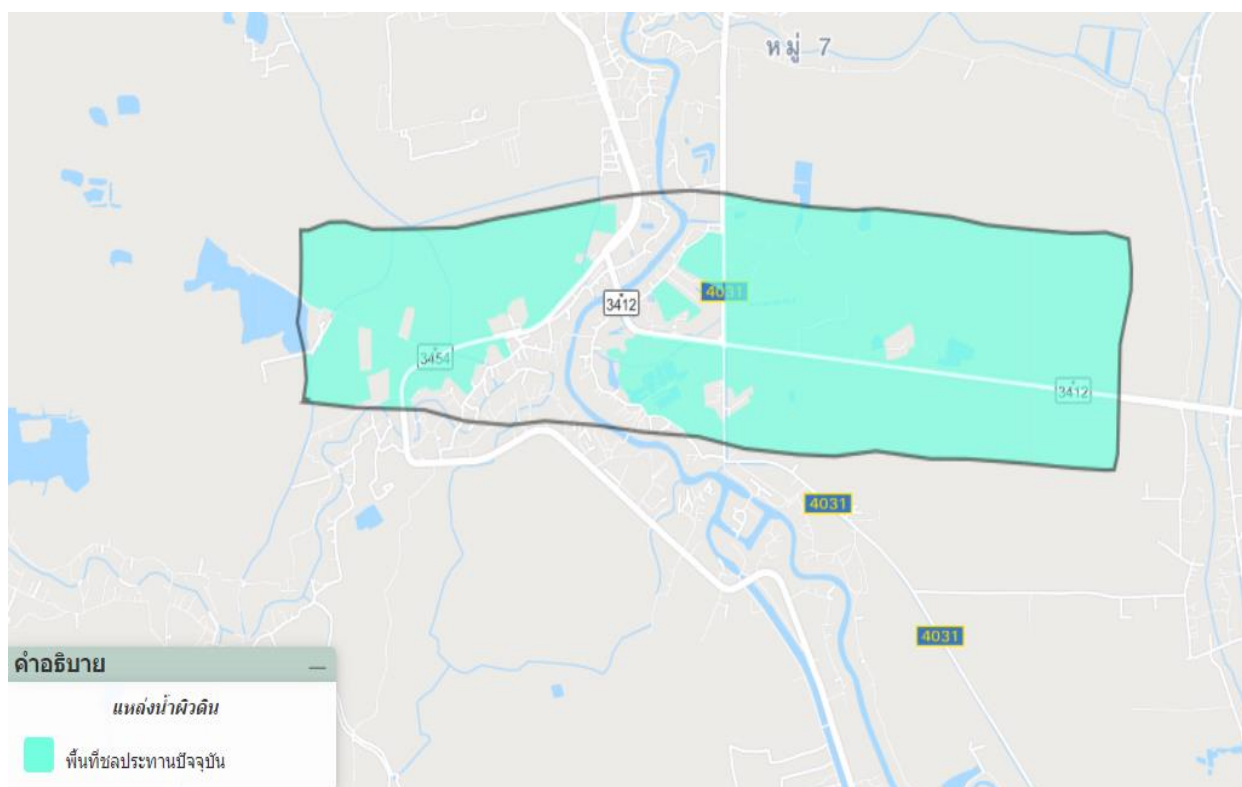

แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลतालาน อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน ต่ำบลดาลาน มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๑ แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน ๑ แห่ง คือโครงการชลประทานผักไห่

แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำผิวดิน ต่ำบลดาลาน อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพที่ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลตาลาน อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : Agri-map, พ.ศ.๒๕๖๔)

๑.๓ สีนค้ำเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้ำ GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่ด้วยว่า ไม่มี)

ไม่มี

บรรยายสตอรี่ ความเป็นมา คุณสมบัติที่โดดเด่นแตกต่างจากพื้นที่อื่น และแสดงข้อมูลในเชิงตัวเลขด้วย เช่น จำนวนพื้นที่ปลูกในตำบลมีเท่าไร ปริมาณของผลผลิตที่ออกมาแต่ละปีเท่าไร ราคาที่ขายได้ ช่องทางการจำหน่ายผลผลิตที่ทำให้ได้ราคาแพงกว่าผลผลิตของพื้นที่อื่น ตัวอย่างเช่น ทุเรียนหมอนทองป่าละอู อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ราคา กิโลกรัมละ ๒๕๐ บาท ขณะที่หมอนทองพื้นที่อื่น ราคา กิโลกรัมละ ๑๕๐ บาท เป็นต้น

๑.๔ สีนค้ำเกษตรที่สำคัญ (อย่างน้อย ๓ ชนิดสินค้ำเกษตร)

๑.๔.๑ ชนิดสินค้ำ ข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

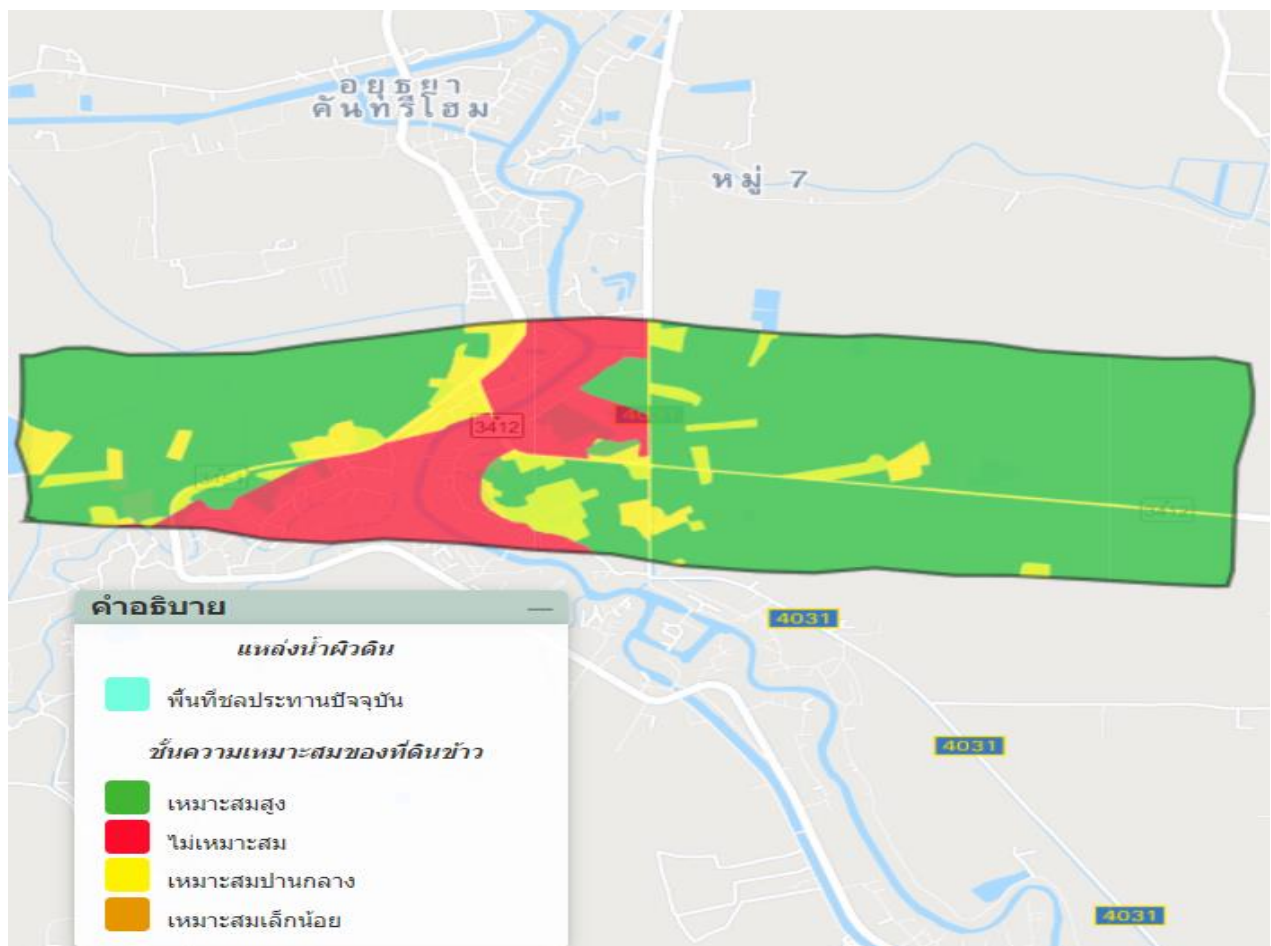
(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลตาลานมีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ๒๗๒๗.๒๕ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๒๐๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๓๓ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๒๕๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๗. พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๒๕๔.๑๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙.๓๑ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๓๙๙.๕๑ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๖๔

ตารางที่ ๒.๑๒ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวตำบลตาลาน อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมตำบลตาลาน.	๒๖๗๔.๘๒	๓๘๘.๘๓	๐	๖๐๖.๕๕	๓๖๗๐.๒๐

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๔

ภาพที่ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว. ตำบลตาลาน
(ที่มา : Agri-map, พ.ศ.๒๕๖๔)

ภาพที่ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ตำบลตาลาน อำเภอดักใต้
(ที่มา : Agri-map, พ.ศ.๒๕๖๔)

(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

ตำบลตาลาน อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกข้าวจำนวน ๑๘๖๔.๓๗ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หนุ่ที่๗จำนวน ๕๙๒.๑๓ ไร่ รองลงมาคือหนุ่ที่๔ จำนวน ๓๕๐.๐๙ไร่ และหนุ่ที่.๒ จำนวน ๒๒๐.๒๓ ไร่ ตามลำดับ

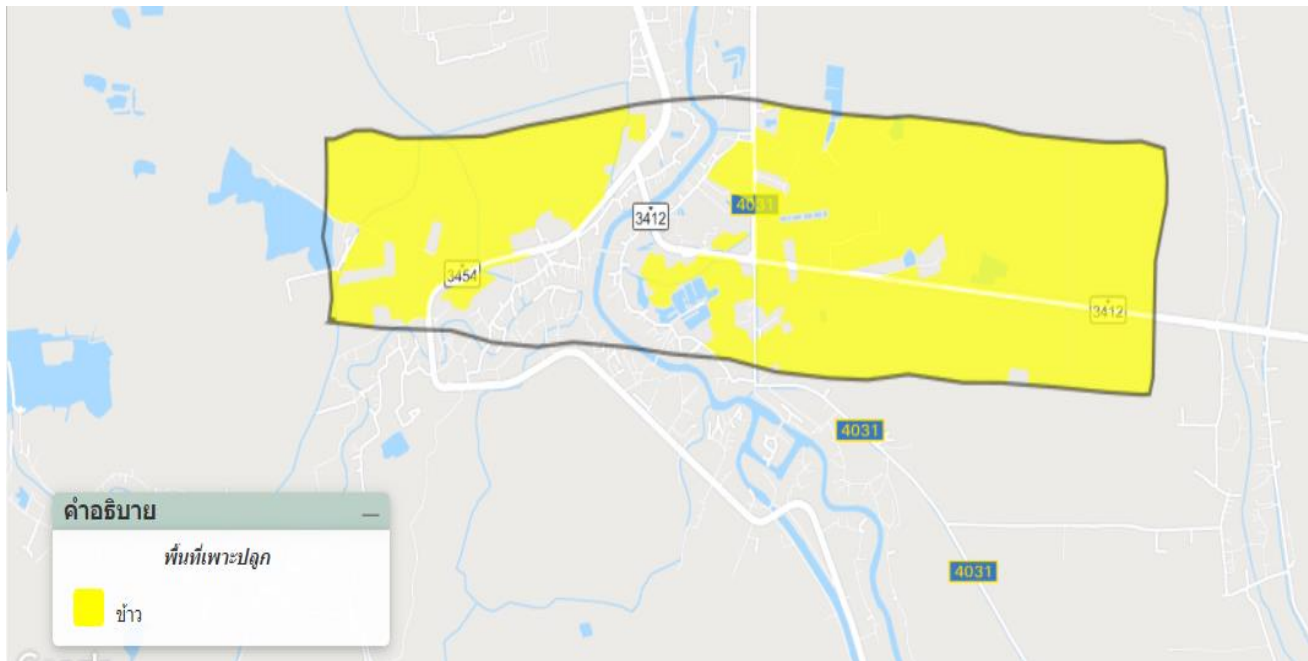
ตารางที่ ๒.๑๓ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตำบลตาลาน อำเภอ ผักไห่.จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

ที่	หนุ่ที่	พื้นที่ปลูก๑๘๖๔.๓๗.(ไร่)
๑	๑	๒๐๙
๒	๒	๒๒๐.๒๓
๓	๓	๑๐๙.๕๖
๔	๔	๓๕๐.๐๙
๕	๕	๑๙๘.๖๔
๖	๖	๑๘๔.๗๓
๗	๗	๕๙๒.๑๓
	รวม	๑๘๖๔.๓๗

ที่มา: ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๔

รายงานสรุปยอดผู้ปลูก

รายงานสรุปยอดผู้ปลูก4				
ลำดับ	ภาค/จังหวัด/อำเภอ	ครัวเรือน	พื้นที่เพาะปลูก	พื้นที่เก็บเกี่ยว
รวมทั้งตำบล		84	1,864.37	1,864.37
	ตาลาน	84	1,864.37	1,864.37
1	1	10	209.00	209.00
2	2	14	220.23	220.23
3	3	6	109.56	109.56
4	4	18	350.09	350.09
5	5	14	198.64	198.64
6	6	13	184.73	184.73
7	7	27	592.13	592.13

ภาพที่ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลतालान
(ที่มา : Agri-map, พ.ศ.๒๕๖๔)

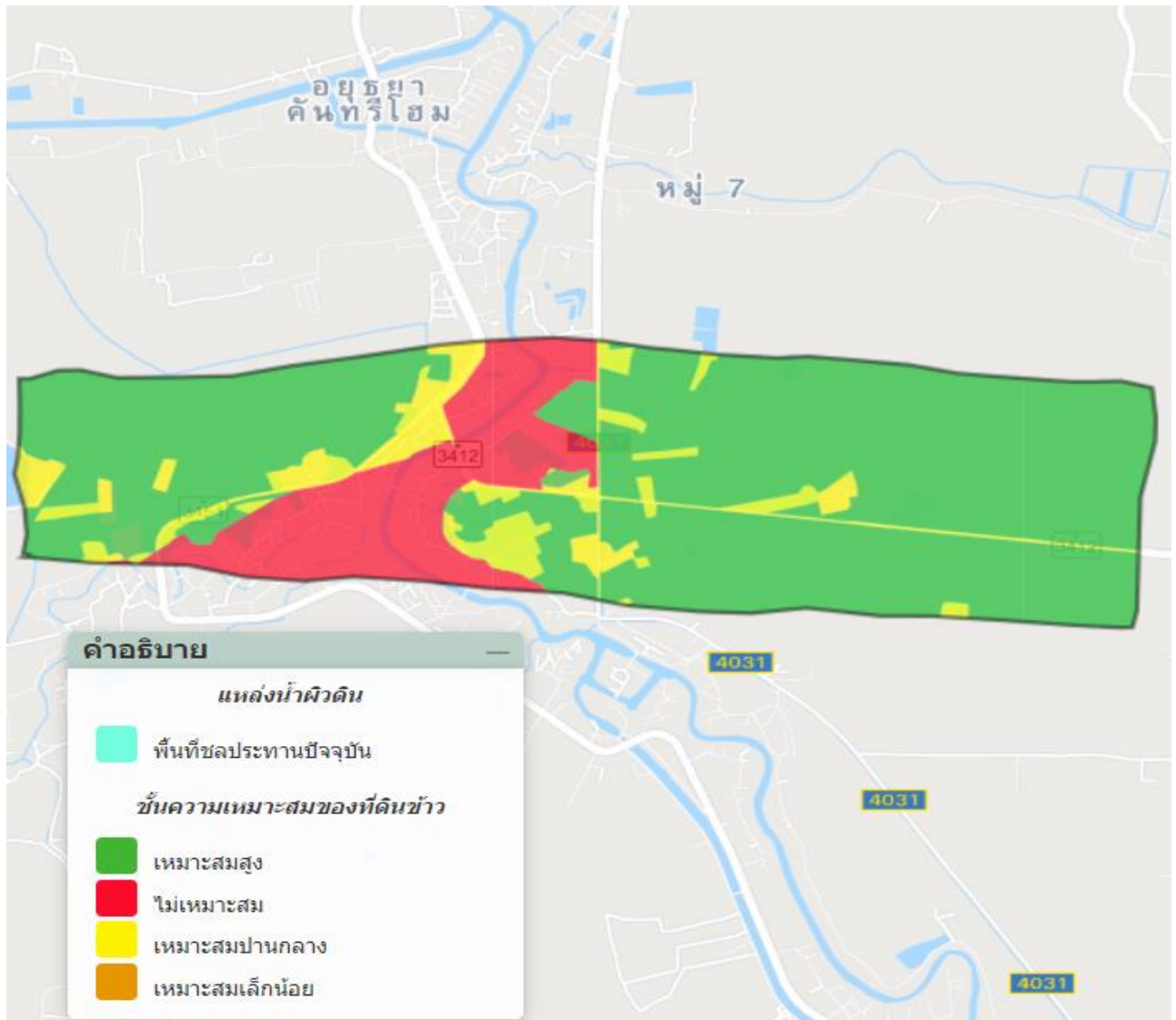
(๓) พื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบลतालานมีพื้นที่ปลูกข้าว.ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๓๖๗๐.๒๐ ไร่ แบ่งเป็น
พื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๒๖๗๔.๘๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๘๗
พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๓๘๘.๘๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕๙ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๐ ไร่
คิดเป็นร้อยละ ๐ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๖๐๖.๕๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๕๒

ตารางที่ ๒.๑๔แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลतालาน อำเภอฝักไห้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

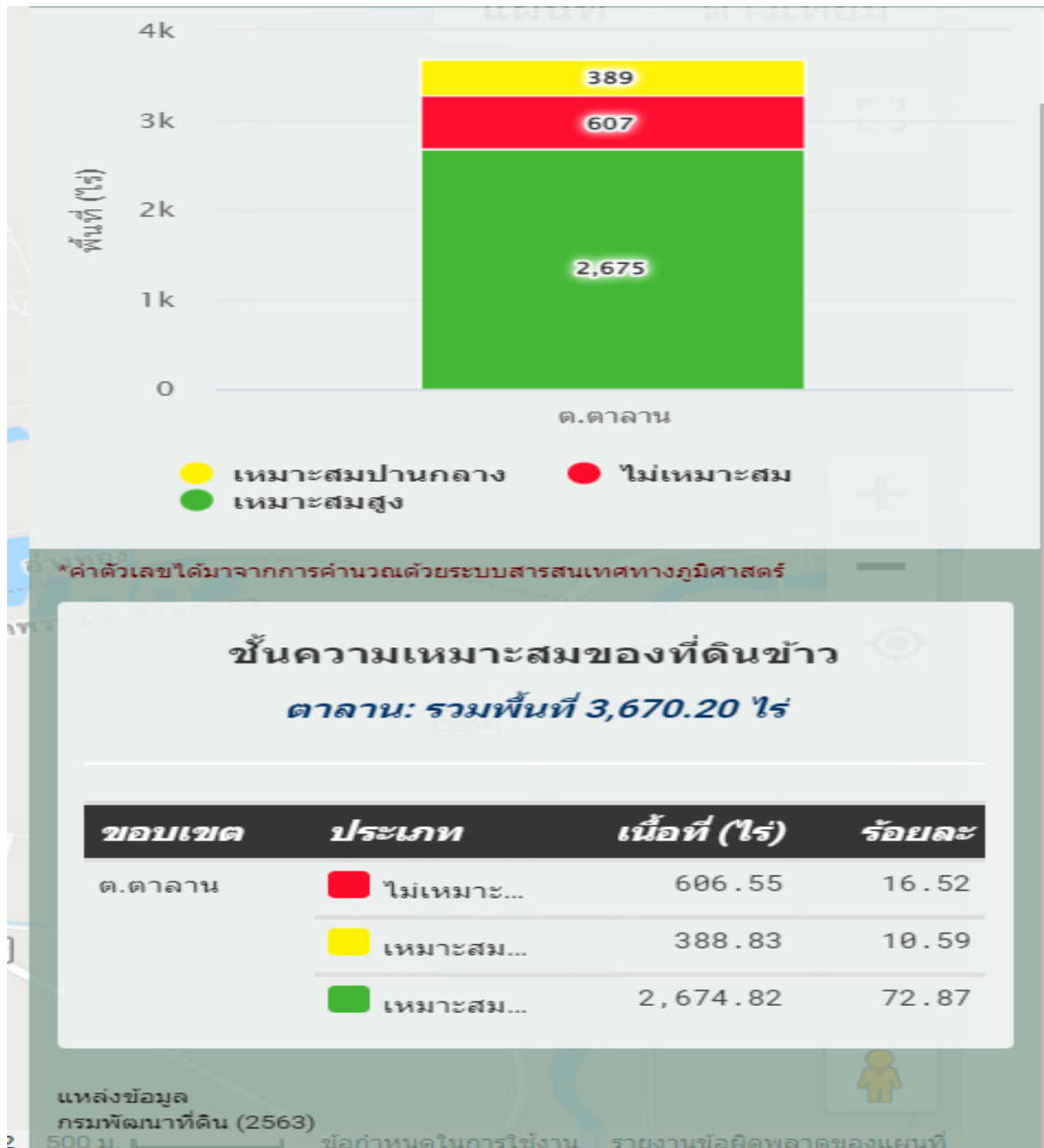
หมู่ที่	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก๓๖๗๐.๒๐ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
๑	๓๕๑.๕๕	๘๐.๕๕	๐	๘๙.๒๒	๕๒๑.๓๒
๒	๓๕๙.๘๐	๖๕.๒๒	๐	๑๘๐.๑๑	๖๐๕.๑๓
๓	๒๓๐.๘๐	๕๐.๑๑	๐	๙๐.๓๕	๓๗๑.๒๖
๔	๔๕๒.๒๐	๔๐.๒๒	๐	๘๘.๘๒	๕๘๑.๒๔
๕	๓๕๓.๕๕	๒๔.๓๓	๐	๓๐.๔๕	๔๐๘.๓๓
๖	๒๒๖.๔๕	๔๐.๑๑	๐	๕๐.๑๐	๓๑๖.๖๖
๗	๗๐๐.๔๗	๘๘.๒๙	๐	๗๗.๕๐	๘๖๖.๒๖
รวม	๒๖๗๔.๘๒	๓๘๘.๘๓	๐	๖๐๖.๕๕	๓๖๗๐.๒๐

(ที่มา : Agri-map, พ.ศ.๒๕๖๔)

ภาพที่ ... แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว..ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลตาลาน อำเภอผักไห่

(ที่มา : Agri-map, พ.ศ.๒๕๖๔)

ภาพที่ ๒.๑๕ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลตาลาน อำเภอดำรงวิทยะ

(ที่มา : Agri-map, พ.ศ.๒๕๖๔)

๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลตาลาน.มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๑๘๐๑.๒๗ ไร่ ๖๗ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมาก หมู่ที่.๗จำนวน ๕๗๕.๖๗. ไร่ จำนวน ๒๒ ครัวเรือน รองลงมาคือหมู่ที่.๔ จำนวน ๓๒๗.๔๐ ไร่ ๑๓ ครัวเรือน และหมู่ที่ ๕ จำนวน ๒๒๘.๗๕ ไร่ ๒๕ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๒.๑๖ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบล.ตาลาน อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๑๐	๒๐๙	๒๐๙	๒๐๙	๑๐๐๐
๒	๑๔	๒๒๐.๒๓	๒๒๐.๒๓	๒๒๐.๒๐	๑๐๐๐
๓	๖	๑๐๙.๕๖	๑๐๙.๕๖	๑๐๙.๕๐	๑๐๐๐
๔	๑๘	๓๕๐.๐๙	๓๕๐.๐๙	๓๕๐	๑๐๐๐
๕	๑๔	๑๙๘.๖๔	๑๙๘.๖๔	๑๙๘.๖๐	๑๐๐๐
๖	๑๓	๑๘๔.๗๓	๑๘๔.๗๓	๑๘๔.๗๐	๑๐๐๐
๗	๒๗	๕๙๒.๑๓	๕๙๒.๑๓	๕๙๒.๑๐	๑๐๐๐
รวม ๗	๘๔	๑๘๖๔.๓๘	๑๘๖๔.๓๘	๑๘๖๔.๑๐	

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่, พ.ศ.๒๕๖๕

แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูก..... ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ภาพที่ แสดงปริมาณการปลูก..... ตำบล.....อำเภอ..... จังหวัด.....

(ที่มา :, พ.ศ.)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในตำบลตาลาน)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

(๑) การใช้พันธุ์ดี

ก. การใช้เมล็ดพันธุ์ดี

ลักษณะของเมล็ดที่ดีต้องสมบูรณ์อวบอ้วน ไม่มีร่องรอยแมลงกัดกิน ไม่มีสิ่งเจือปนอยู่ในเมล็ด เช่นกรวด หวาย มีเปอร์เซ็นต์การงอกดี มีการรับรองอายุการงอก และพันธุ์ต้องให้ผลผลิตสูง ด้านทานโรคและแมลงศัตรูข้าวที่สำคัญในท้องถิ่น เจริญเติบโตดีเหมาะสมกับสภาพดินฟ้าอากาศ

ข. การใช้ต้นกล้าพันธุ์ดี

ลักษณะของต้นกล้า มีใบจริง ๓-๔ ใบ ลำต้นอวบสมบูรณ์ ใบเขียวตามธรรมชาติ ไม่มีร่องรอยของศัตรูพืชเข้าทำลายมีคุณภาพตามที่ตลาดต้องการ และพันธุ์ต้องให้ผลผลิตสูง ด้านทานโรคและแมลงศัตรูข้าวที่สำคัญในท้องถิ่น เจริญเติบโตดีเหมาะสมกับสภาพดินฟ้าอากาศ

(๒) การเตรียมดิน

พืชที่เราจะปลูกจะเจริญเติบโตหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการเตรียมดิน การเตรียมดินที่ดี ต้องมีอาหารพืชอุดมสมบูรณ์เหมาะสมกับชนิดของพืชที่ปลูกจะทำให้พืชของเรางอกงาม แข็งแรงเติบโตเร็ว และให้ผลผลิตสูง แต่ถ้าเราเตรียมดินไม่ถูกต้อง ขาดการใส่ปุ๋ยหรืออาหารพืชที่เหมาะสม พืชจะเจริญเติบโตช้า แคระแกร็น และให้ผลผลิตต่ำ

(๓) การปลูก

ก. เครื่องพ่นข้าวงอก คือ การพัฒนาเครื่องพ่นสารเคมีแบบติดเครื่องยนต์เครื่องสามารถหว่านข้าวได้อย่างรวดเร็ว ลดเวลา แรงงาน ความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าลง เมล็ดที่หว่านมีความสม่ำเสมอมากขึ้น อีกทั้งเกษตรกรยังสามารถนำเครื่องไปใช้ในการหว่านปุ๋ยเม็ดได้

ข. เครื่องหยอดข้าวงอก คือ เครื่องมือสำหรับปลูกข้าวแบบประหยัดเมล็ดพันธุ์โดยการโรยเป็นแถว ใช้เมล็ดพันธุ์ ๘-๑๐ กก./ไร่ ได้ข้าวเป็นแถวเหมือนนาดำในต้นทุนที่ถูกกว่ามาก

ค. เครื่องดำนาแบบใช้แรงคน ปักดำครั้งละ ๔-๕ แถว ระยะแถว ๓๐ เซนติเมตร มีขีดความสามารถในการทำงาน ๑.๕ ไร่ต่อวัน / คน

ง. เครื่องดำนาแบบใช้เครื่องยนต์เบนซินขนาด ๓ แรงม้า ปักดำครั้งละ ๔ แถวระยะแถว ๓๐ เซนติเมตร ใช้กล้าแบบเพาะในกระบะเป็นแผ่น ความสามารถในการทำงาน ๖ ไร่ต่อวัน

(๔) ระบบการให้น้ำ

ก. การให้น้ำทางผิวดิน (Surface Irrigation)

การให้น้ำทางผิวดิน คือ การให้น้ำโดยการให้น้ำนั้นขังหรือไหลไปบนผิวดินและซึมลงไปในดินตรงจุดที่น้ำนั้นขังหรือไหลผ่าน ดังนั้นอาจถือว่าผิวดินเป็นทางน้ำ ทางน้ำนั้นมีหลายขนาดแตกต่างกันไป และเมื่อพิจารณาตามลักษณะของทางน้ำแล้วสามารถแบ่งการให้น้ำทางผิวดินได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ แบบให้น้ำท่วมเป็นผืน และแบบให้น้ำท่วมในร่องคู

ข. การให้น้ำทางใต้ดิน (Subsurface Irrigation)

การให้น้ำทางใต้ดิน คือ การให้น้ำแก่พืชโดยการยกระดับน้ำใต้ดินขึ้นมาให้สูงพอที่น้ำจะไหลซึมขึ้นมาสู่ระดับเขตรากได้ วิธีการเพิ่มระดับใต้ดินอาจทำได้ ๒ แบบ คือ โดยการให้น้ำในคู และการให้น้ำไหลเข้าในท่อซึ่งฝังไว้ในดิน แต่ที่นิยมกัน คือ วิธีการให้น้ำในคู คาดกล่าวจะขุดขึ้นตามเส้นขอบเนินโดยให้ระยะห่างระหว่างคูไม่ห่างกันมากนัก เพื่อที่น้ำจะไหลซึมเข้าไปในดินและระบายออกได้อย่างรวดเร็วเมื่อสิ้นสุดการให้น้ำ คูนี้จะเชื่อมต่อกับคูส่งน้ำที่ซึ่งมีอาคารชลประทานคอยควบคุมระดับน้ำในคูทั้งสองให้อยู่ในระดับที่ต้องการ

(๕) การดูแลรักษา

เราต้องรู้จักดูแลรักษาพืชที่ปลูก พืชของเราจึงจะเจริญเติบโตงอกงามดี ซึ่งมีวิธีปฏิบัติ ดังนี้

ก. รดน้ำทุกวัน พืชต้องการน้ำในการเจริญเติบโต ถ้าขาดน้ำหลาย ๆ วัน พืชจะเหี่ยวเฉาจะตายได้ แต่ก็ไม่ควรรดน้ำมากเกินไปเพราะจะทำให้รากของพืชเน่า ทำให้พืชตายได้ เช่นกัน

ข. ใส่ปุ๋ย พืชต้องการธาตุอาหารที่มีอยู่ในดิน เราสามารถเพิ่มธาตุอาหารในดินได้ด้วยการใส่ปุ๋ย เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด

ค. พรวนดิน ดินที่มีความร่วนซุยจะระบายน้ำและอากาศได้ดี ทำให้รากพืชดูดน้ำและแร่ธาตุมาใช้ได้ง่าย จึงควรหมั่นพรวนดินบริเวณที่ปลูกพืชอยู่เสมอ

ง. กำจัดวัชพืชและศัตรูพืช วัชพืชและศัตรูพืชทำให้ต้นพืชที่เราปลูกเติบโตช้า เพราะวัชพืช เช่น หญ้า จะแย่งที่อยู่และอาหารของต้นพืชส่วนศัตรูพืช เช่น หนอน แมลง จะกัดกินใบพืช ทำให้ใบแห้งมีรู เราจึง ควรถอนหญ้าหรือดายหญ้าอยู่เสมอ และควรจับแมลงที่เป็นศัตรูพืชทิ้ง

(๖) การใส่ปุ๋ย

ก. การให้ปุ๋ยเคมี ควรโรยเป็นวงห่างจากโคนต้นประมาณ ๑ ฟุต ไม่ควรให้เกินปีละ ๕-๖ ครั้ง ให้ครั้งละ ๑-๒ ช้อนโต๊ะแล้วแต่ขนาดต้นเล็กหรือใหญ่ ต้องรดน้ำก่อนและหลังใส่ปุ๋ยเคมีทุกครั้งโดยรดน้ำก่อน ๑ วันและรดน้ำที่หลังใส่ปุ๋ย

ข. การให้ปุ๋ยทางใบ อาจมีการผสมสารกำจัดศัตรูพืชแล้วพ่นในเวลาเดียวกันได้ การพ่นควรพ่นใต้ใบให้ทั่ว ควรผสมยาจับใบเพื่อให้แน่ใจว่าธาตุอาหารจะติดกับใบอย่างสนิท การใช้ยามากอาจเกิดผลเสียจึงควรทำตามข้อแนะนำอย่างเคร่งครัด ควรให้ปุ๋ยทางใบสลับกับให้ปุ๋ยทางราก การพ่นปุ๋ยควรพ่นจนเปียกและน้ำหยดจากใบพืชจะได้รับปุ๋ยเต็มที่

(๗) การเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวตามวันตามช่วงอายุของพันธุ์ที่ปลูก หรือเมื่ออายุประมาณ ๙๐- ๑๒๐ วัน หรือหลังจากงานดอกเริ่มเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแล้วประมาณ ๗-๑๔ วัน

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

ก. รถบรรทุกต้องสะอาด และเหมาะสมกับปริมาณผลผลิต
ข. ไม่ควรเป็นรถที่ใช้บรรทุกดิน สัตว์ มูลสัตว์ ปุ๋ยเคมี หรือสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช เพราะอาจมีการปนเปื้อน ยกเว้นจะทำความสะอาดอย่าง เหมาะสม ก่อนนำมาบรรทุก

ค. กรณีมีการขนส่งผลผลิตในช่วงฤดูฝน ต้องมีผ้าใบคลุม เพื่อป้องกันผลผลิตได้รับความเสียหาย

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูข้าว

การป้องกันโรคและแมลง หากกระทำในเชิงเดียวเดียว ๆ มักจะไม่สามารถป้องกันหรือกำจัดได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ พืชที่ถูกโรคหรือแมลงเข้าทำลายเสียหายแล้ว ก็ไม่มียาหรือวิธีการใดทำให้ส่วนที่เสียหายไปแล้วกลับคืนมาได้ดังเดิม ดังนั้นการป้องกันก่อนถูกเข้าทำลายจึงเป็นวิธีการที่ เหมาะสมที่สุด เพื่อลดความเสียหาย แต่จะใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งย่อมไม่ได้ผลตามที่ต้องการ จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการผสมผสานหลายๆ รูปแบบเข้ามามีจัดการ ทั้งนี้ เกษตรกรจะต้องเข้าใจและรู้ถึงศัตรูของพืชที่เพาะปลูกว่า มีโรคและแมลงชนิดใดเข้าทำลายบ้าง ช่วงเวลาใด ระยะการเจริญเติบโตช่วงใด

การป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืชแบบผสมผสาน เช่น

ก. เขตกรรม หมายถึง การปรับปรุงดิน น้ำ อากาศ แสงแดด สภาพแวดล้อม ให้มีความเหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืช การบำรุงให้พืชมีความสมบูรณ์อยู่เสมอ จะทำให้พืชมีความแข็งแรงทนทานต่อการเข้าทำลายของโรคและแมลงศัตรูพืชได้

ข. กัดกาวเหนียว หมายถึง การใช้กาวเหนียวในการเกษตร ทาลงบนวัสดุสีเหลือง,ขาว,ฟ้า เพื่อเป็นการล่อแมลงให้เข้ามาเล่นสีแล้วติดกับกาว

ค. แสงล่อ หมายถึง การใช้แสงสว่างล่อแมลงกลางคืนเข้ามาเล่นไฟ โดยอาจจะล่อเหนือบ่อปลา หรือในนาแปลงข้าว โดยทา กาวเหนียวจับแมลงไว้ใกล้ๆแสงล่อ

ง. แสงไล่ หมายถึง การใช้แสงไฟสีส้ม ติดตั้งริมแปลง โดยมีที่บังแสงด้านในสวน ให้แสงออกนอกสวนทางเดียว แมลงกลางคืนที่เห็นแสงสีส้มก็จะไม่เข้ามารบกวน หรือการใช้วัสดุสะท้อนแสงที่เคลื่อนไหวไปมาได้ เพื่อสะท้อนแสงเข้าตาสัตว์ที่จะเข้าทำลายให้ตกใจได้

จ. แสงล่อ – แสงไล่ หมายถึง การใช้แสงทั้ง๒ ชนิด เข้าจัดการพร้อมกัน โดยแสงล่อจะใช้ภายในสวนและแสงไล่จะใช้อ้อมริมแปลงสวน

ฉ. ตัวห้ำ-ตัวเบียน หมายถึง แมลงหรือสัตว์ตามธรรมชาติ ที่ดำรงชีวิตอยู่ได้โดยการกินไข่หรือตัวอ่อนหรือแมลงที่เป็นศัตรูพืช เป็นอาหาร

ช. ชีววิธี หมายถึง การใช้จุลินทรีย์ที่เป็นเชื้อโรคของศัตรูพืชเข้าทำลายศัตรูพืช

ซ. ควั่นไล่ หมายถึง การอาศัยกลิ่นที่เกิดจากการเผาไหม้ โดยกลิ่นนั้น ๆ จะไปรบกวนประสาทการรับรู้ของแมลงศัตรูพืช ให้หนีไป

ฌ. กลิ่นไล่ หมายถึง การใช้กลิ่นระเหยที่สามารถรบกวนประสาททางของแมลงศัตรูพืชไม่ให้เข้าใกล้

ญ. กลิ่นล่อ หมายถึง การใช้กลิ่นสังเคราะห์หรือกลิ่นธรรมชาติ ล่อแมลงเข้ามาติดกับ

ฎ. รสไล่ หมายถึง การใช้น้ำคั้นจากพืชสมุนไพรที่มีรสขมจัด เผ็ดจัด ร้อนจัด นำไปฉีดพ่นลงในพืชที่ศัตรูชอบเข้ามากัดกิน

ฏ. เสียงไล่ หมายถึง การทำให้เกิดเสียงดังในรูปแบบวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้สัตว์ที่เป็นศัตรูพืชตกใจและหนีไป

ฐ. แสงแดดกำจัดไข่และแมลงหรือหนอน หมายถึง การตัดแต่งทรงพุ่มให้โปร่ง เพื่อให้แสงแดดและอากาศผ่านเข้ามาได้โดยสะดวก

ฑ. น้ำเปล่ากำจัดไข่แมลง หมายถึง การใช้น้ำเปล่ารดหรือฉีดพ่นให้เปียกทั่วทั้งในและนอกทรงพุ่ม เพื่อป้องกันไม่ให้แมลงหรือผีเสื้อกลางคืนมาวางไข่

ฒ. แสงแดดกำจัดรา หมายถึง การตัดแต่งทรงพุ่มให้โปร่งเพื่อให้แสงแดดส่องกระจายทั่วในทรงพุ่มจนเกิดความร้อน ที่สามารถกำจัดเชื้อราได้

ณ. การทำน้ำท่วม หมายถึง การปล่อยน้ำให้ท่วมพื้นที่นา เพื่อเป็นการไล่หนู,ปู ที่ทำรบกวนตามคันนา

ด. การปลูกพืชแซม หมายถึง การปลูกพืชรองประเภทที่มีกลิ่นที่แมลงศัตรูไม่ชอบ แทรกหรือสลับลงในพืชประธาน

ต. ตัดวงจร หมายถึง การเลิกหรือระงับการปลูกพืชที่เคยเกิดการระบาดของโรคและแมลงศัตรู

ถ. น้ำมันลงตา หมายถึง การฉีดพ่นสารที่เป็นน้ำมัน เช่นน้ำมันพืช ลงบนต้นพืชช่วงกลางวัน

ท. กลิ่นลง หมายถึง การใช้กลิ่นพืชชนิดอื่น ฉีดพ่นลงบนต้นพืชเพื่อให้แมลงกลางคืนที่เดินทางโดยใช้กลิ่นนำทาง จะเกิดความเข้าใจผิด

ธ. สัตว์กำจัดแมลง หมายถึง การอนุรักษ์ กบ เขียด งู ตะปาด จิ้งจก นกฮูก หรือสัตว์อื่นใด ที่ดำรงชีวิตด้วยการกินแมลง/สัตว์ที่เป็นศัตรูของพืช

น. กำจัดเชื้อโรคปนเปื้อน หมายถึง การแช่เมล็ดพันธุ์ในน้ำเกลือเจือจาง นาน ๖-๑๒ เมตร เพื่อกำจัดโรคที่มาพร้อมกับเมล็ดพันธุ์

บ. พันธุ์ต้านทาน หมายถึง การใช้เมล็ดพันธุ์หรือต้นพันธุ์ที่มีภูมิต้านทานต่อโรคและแมลงศัตรูพืชบางชนิดได้

ป. การอนุรักษ์แมลงธรรมชาติ หมายถึง การปล่อยให้ห้ำวพืชหรือพืชอื่นๆไว้ในสวน จวนตุรกร และงดใช้สารเคมีบริเวณนั้นอย่างเด็ดขาด เพื่อปล่อยให้แมลงธรรมชาติที่เป็นศัตรูของแมลงศัตรูพืชได้อยู่อาศัย

ผ. วิธีอื่น ๆ เช่น การโรยทรายใส่โคนทางมะพร้าวเพื่อป้องกันด้วงกัดมะพร้าว เป็นต้น นอกจากนี้ก็ยังมีวิธีอื่นอีกมากมายหลากหลายตามภูมิปัญญาของแต่ละท่าน ข้อสำคัญ “จงเข้าใจในศัตรูพืช ทั้งโรคและแมลงเสียก่อน” จึงจะทำให้การป้องกันหรือกำจัดง่ายขึ้น

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอผักไห่ มีการปลูกพืช ดังนี้

ชื่อสินค้า	เม.ตร.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ตร.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวนาปี				←						→		
					△			←	→	→		
ข้าวนาปรัง	←	→									←	→
	←	→	▽	▽								△
พืชผัก	←											→
	←											→
ไม้ผล		▽	▽									
ไม้ดอกไม้ประดับ	←											→
	←											→

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๒.๑๐ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวดำบลตาลาน อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลตาลาน มีต้นทุนการผลิตการผลิตข้าวเฉลี่ย ๔,๕๕๐ บาท/ไร่ โดยพื้นที่ในเขตชลประทาน มีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน ๕๒๕๐ บาท/ไร่ และพื้นนอกเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน ๕๒๕๐ บาท/ไร่

ตารางที่ ๒.๑๗ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๒ อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รายการ	ในเขตชลประทาน			นอกเขตชลประทาน	
	นาปี		นาปรัง	นาปี	นาปรัง
	ไวแสง	ไม่ไวแสง			
ค่าเตรียมดิน	๖๐๐	๖๐๐	๖๐๐	๖๐๐	๖๐๐
ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว (อัตรา ๒๕ กิโลกรัม/ไร่, ราคา ๑๖ บ./กิโลกรัม)	๔๐๐	๔๐๐	๔๐๐	๔๐๐	๔๐๐
ค่าจ้างหว่านข้าว	๖๐	๖๐	๖๐	๖๐	๖๐
ค่าสารกำจัดวัชพืช (คุมและฆ่าหญ้า)	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐
ค่าจ้างฉีดสารกำจัดวัชพืช (คุมและฆ่าหญ้า)	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๑ (สูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๒๕ กิโลกรัม/ไร่, ราคา ๒๐ บ./กิโลกรัม)	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐
ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๒ (สูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๒๕ กิโลกรัม/ไร่, ราคา ๑๘ บ./กิโลกรัม)	๔๕๐	๔๕๐	๔๕๐	๔๕๐	๔๕๐
ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๓ (สูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๕ กิโลกรัม/ไร่, ราคา ๑๘ บ./กิโลกรัม)	๙๐	๙๐	๙๐	๙๐	๙๐
ค่าจ้างใส่ปุ๋ยเคมี (จำนวน ๓ ครั้งๆ ละ ๖๐ บาท)	๙๐	๙๐	๙๐	๙๐	๙๐
ค่าปุ๋ยอินทรีย์	-	-	-	-	-
ค่าปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยคอก	-	-	-	-	-
ค่าจ้างใส่ปุ๋ยอินทรีย์/ปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยคอก (จำนวน.....ครั้งๆ ละ.....บาท)	-	-	-	-	-
ค่าสารบำรุงต่าง ๆ เช่น ฮอร์โมน น้ำหมัก ฯลฯ	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐
ค่าจ้างใส่สารบำรุงต่าง ๆ (จำนวน ๑ ครั้งๆ ละ ๖๐ บาท)	๖๐	๖๐	๖๐	๖๐	๖๐
ค่าสารเคมีป้องกันกำจัด โรคและแมลงศัตรูพืช	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐
ค่าจ้างฉีดสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช (จำนวน ๓ ครั้งๆ ละ ๖๐ บาท)	๑๘๐	๑๘๐	๑๘๐	๑๘๐	๑๘๐
ค่าสารชีวภัณฑ์/น้ำหมัก ป้องกันกำจัด โรคและแมลงศัตรูพืช	-	-	-	-	-
ค่าจ้างฉีดสารชีวภัณฑ์/น้ำหมัก ป้องกันกำจัด โรคและแมลงศัตรูพืช (จำนวน.....ครั้งๆ ละ.....บาท)	-	-	-	-	-
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (ตลอดฤดูกาลผลิต)	๖๐๐	๖๐๐	๖๐๐	๖๐๐	๖๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๔๕๐	๔๕๐	๔๕๐	๔๕๐	๔๕๐
ค่าขนส่งข้าวไปโรงสี	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
ค่าเช่านา (ต่อรอบการผลิต)	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐
รวมต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)	๕๒๕๐	๕๒๕๐	๕๒๕๐	๕๒๕๐	๕๒๕๐
ผลผลิต (กิโลกรัม/ไร่)	๙๐๐	๙๕๐	๙๕๐	๙๕๐	๙๕๐
ราคาจำหน่าย (บาท/กิโลกรัม)	๙.๘	๙.๘	๙.๘	๙.๘	๙.๘
รายได้ (บาท/ไร่)	๘๘๒๐	๙๓๑๐	๙๓๑๐	๙๓๑๐	๙๓๑๐
กำไรสุทธิ (บาท/ไร่)	๓๕๗๐	๔๐๖๐	๔๐๖๐	๔๐๖๐	๔๐๖๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่, พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ แสดงวิธีการตลาดตำบลตาลาน อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ พ.ศ.๒๕๖๒)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) วิธีการตลาด

วิธีการตลาดข้าวของอำเภอผักไห่ ส่วนใหญ่เป็นการรับซื้อข้าวเปลือก เพื่อนำเข้าอุตสาหกรรม
การผลิตข้าว การสีข้าว การตลาดข้าว และอุตสาหกรรมที่ใช้ข้าวเป็นวัตถุดิบ

ภาพที่ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่, พ.ศ. ๒๕๖๓)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอผักไห่ มีแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าว จำนวน ๓ แห่ง คือ

- โรงสีเกษตรรุ่งเรืองธัญญา ตำบลบ้านใหญ่
- ท่าข้าวตำบลบ้านใหญ่ อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีวิเศษชัยชาญเจริญกิจ ตำบลท่าช้าง อำเภอวิเศษชัยชาญ

จังหวัดอ่างทอง

1.4.2 ชนิดสินค้า กล้วยน้ำว่า

1) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(1) เขตความเหมาะสม

ตำบลตาลาน มีพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว่า ทั้งหมด จำนวน 10 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก ปานกลางเพราะด้วยสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีน้ำท่วมขังในช่วงฤดูน้ำหลาก จำนวน 10 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่.... แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกกล้วยน้ำว่า ตำบลตาลาน อำเภอดักไถ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
หมายเหตุ ไปว่ายังไม่ได้มีการจัดทำแผนที่ความเหมาะสม

(2) พื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว่า

ตำบลตาลาน อำเภอดักไถ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว่า จำนวน 10 ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ที่ 5 จำนวน 4 ไร่ รองลงมาคือหมู่ที่ 2 จำนวน 4 ไร่ และหมู่ที่ 1 จำนวน 2 ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 2.18 แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว่า ตำบลตาลาน อำเภอดักไถ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	หมู่ที่	พื้นที่ปลูก 18 (ไร่)
1	5	4
2	2	4
3	1	2
	รวม	10

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดักไถ่ ปี 2565)

(3) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในตำบลและระบุรายละเอียดในแต่ละหัวข้อด้วย)

(1) การใช้พันธุ์ดีการปลูกด้วยการใช้ต้นพันธุ์จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ จะเหมาะสมมากในกรณีที่เป็นพื้นที่ปลูกใหม่ที่ไม่เคยพบการระบาดของโรคแมลงดังกล่าวมาก่อน โดยปลูกชุดแรกเพียงชุดเดียว หลังจากนั้นเมื่อเข้าสู่เดือนที่ 7 ก็สามารถชุดหน่อที่ได้มาใหม่ไปปลูกขยายได้ จะทำให้เป็นแปลงปลูกที่ปลอดจากโรคแมลง

(2) การปลูกควรหลุมปลูกควรใหญ่ ปลูกระยะ 4x4 เมตร เพราะระบบรากของกล้วยน้ำว่านั้น จะหากินในรัศมีไม่เกิน 50 เซนติเมตร ทำให้รากสามารถหากินได้มากขึ้น กว่าวิธีการชุดแบบเดิมของเกษตรกรที่ชุดหลุมพอดีกับเหง้า อีกทั้งในกลุ่มปลูกยังมีการใส่ปุ๋ยคอก ทำให้รากซอนลงด้านล่างเพื่อหาอาหาร ทำให้อาการรากลอยจึงช้าลง แทนที่จะเป็น 1-2 ปี รื้อ เกษตรกรมีต้นทุนที่ลดลง

(3) การดูแลรักษา แะระบบไถ่หน่อทุก 3 เดือน ให้ออกผลผลิตทั้งปี สาเหตุที่ไถ่หน่อทุก 3 เดือน มีเหตุผลว่า ด้วยการออกผลผลิตของกล้วยน้ำว่าในแปลงนั้นจะออกไม่พร้อมกัน ถึงแม้ไถ่ไถ่เคียงกัน จะมีการกระจายตัวในการเก็บเกี่ยวประมาณ 3 เดือน โดยจากข้อมูลที่ศึกษาจากการปลูกกล้วยน้ำว่าด้วยหน่อพบว่า จะมีช่วงแรกที่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ประมาณ 25 เปอร์เซ็นต์ ช่วงกลางๆ จะเก็บได้ประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์ และช่วงปลายเก็บได้ประมาณ 25 เปอร์เซ็นต์

(4) เทคนิคปลูกกล้วยน้ำว่าเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อให้ได้ผลดี

หนึ่ง คัดเลือกต้นพันธุ์ที่มีขนาดความสูง 15 เซนติเมตรขึ้นไป หรือมีเส้นรอบวงต้นมากกว่า 3.5 เซนติเมตร หากต้นเล็กกว่านี้จะพบปัญหาเรื่องการดูแล และอัตราการตายสูง

สอง เติร์ยมแปลงปลูก ระยะ 3x3 หรือ 4x4 เมตร ขนาดหลุมปลูก 50x50x50 เซนติเมตร เพื่อให้ระบบรากเดินดี ขึ้นโคนชำ ระยะปลูกขึ้นอยู่กับการดูแล ถ้าดูแลดี กอกล้วยใหญ่ ควรปลูกระยะ 4x4 เมตร 1 กอ ควรไว้เพียง 4 ต้นเท่านั้น

สาม คลุกเคล้าปุ๋ยคอกผสมดินประมาณหลุมละ 2 กิโลกรัม รองกันหลุมขึ้นมาประมาณ 30 เซนติเมตร แล้วจึงปลูกต้นกล้วยและกลบบริเวณโคนต้นให้แน่น ทำแอ่งดินรอบต้นเพื่อเก็บน้ำรักษาความชื้นของดิน และควรรองกันหลุมด้วยฟุราดานป้องกันหนอนกอกล้วยประมาณ 1 ช้อนโต๊ะ ต่อหลุม

สี่ ปลูกเสร็จให้น้ำตามทันทีให้ชุ่มชื้นพอเพียง ไม่เช่นนั้นต้นจะเหี่ยวเฉา ใบแห้งและยุบตัว บางต้นตาย บางต้นแตกต้นใหม่ขึ้นแทนทำให้อายุต้นไม่สม่ำเสมอ

ห้า ในระยะเดือนแรกต้องให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ และดินต้องชุ่มชื้นเพียงพอ เป็นเดือนที่ต้องเอาใจใส่อย่างมาก หากเป็นการให้น้ำแบบฝอยหรือมินิสปริงเกอร์ จะทำให้ต้นตั้งตัวได้เร็ว สามารถสร้างใบและลำต้นใหม่ได้ดี โอกาสรอดสูงกว่าการลากสายยางรดน้ำ และเริ่มให้ปุ๋ยสูตร 15-15-15 หรือ 16-16-16 ประมาณ 100-150 กรัม ต่อต้น หลังปลูกได้ 1 เดือน และเดือนที่ 2 ส่วนเดือนที่ 3 ใช้ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักแทน

หก เดือนที่ 2 และ 3 ต้นกล้วยจะมีต้นและใบใหม่ทั้งหมด ปัญหาคือหญ้าขึ้นคลุมต้น ต้องถากหญ้าบริเวณโคนต้น และฉีดยาฆ่าหญ้าพาราควอต ระหว่างแถว ต้องระวังอย่าให้ละอองยาโดนต้นกล้วย จะทำให้ต้นชะงักและตายได้

เจ็ด เดือนที่ 4 การเจริญเติบโตเร็วมาก ทั้งความสูงและรอบวงต้นใกล้เคียงปลูกจากหน่อพันธุ์ แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดต้นปลูกเริ่มแรก ถ้าสูง 15 เซนติเมตร ขึ้นไป จะโตทันกัน ถือว่าเดือนนี้เป็นเดือนที่ต้นรอดตายทั้งหมด การดูแลทำเช่นเดียวกับการปลูกด้วยหน่อ โดยให้ปุ๋ย 15-15-15 หรือ 16-16-16 ประมาณ 100-150 กรัม ต่อต้นในเดือนที่ 4 และ 5 ส่วนเดือนที่ 6 ใช้ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักแทนและงดใส่ปุ๋ยจนกว่าจะแทงปลี ถึงจะใส่ปุ๋ยเคมีอีกครั้งจนกระทั่งหลังเก็บเกี่ยวถึงจะเริ่มให้ปุ๋ยในรอบใหม่

แปด เดือนที่ 6 หรือ 7 กล้วยเริ่มแทงหน่อ และสะสมอาหารเพื่อการตกเครือ

เก้า เดือนที่ 9 กล้วยเริ่มแทงปลี การแทงปลีหรือตกเครือจะเร็วหรือช้ากว่าหน่อพันธุ์ ขึ้นอยู่กับขนาดลำต้นปลูกเริ่มแรกและการดูแลรักษา หากต้นพันธุ์ที่มีขนาดความสูง 15 เซนติเมตรขึ้นไป หรือมีเส้นรอบวงต้นมากกว่า 4 เซนติเมตร การตกเครือใกล้เคียงกับหน่อพันธุ์ ขนาด 1 เมตร หากต้นมีขนาดใหญ่กว่านี้ การตกเครือจะเร็วกว่าหน่อพันธุ์ และหากเล็กกว่านี้การตกเครือจะช้ากว่าหน่อพันธุ์ อายุเครือกล้วยจากการแทงปลีจนกระทั่งเก็บเกี่ยวมีอายุประมาณ 4 เดือน เท่ากับหน่อพันธุ์กล้วยน้ำว่าทั่วไป

4) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลตาลาน มีการปลูกกล้วยน้ำว่า ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
กล้วยน้ำว่า	△	←						←→				

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ 2.18 แสดงปฏิทินการเพาะปลูกกล้วยน้ำว่า ตำบลตาลาน อำเภอดักไถ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดักไถ่ ปี 2565)

5) ต้นทุนการผลิต

ตำบลतालาน มีต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้า โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุน เป็น 2170 บาท ตารางที่ 2.19 แสดงต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้า ปี 2565 ตำบลतालาน อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รายการ	ในเขตชลประทาน		หมายเหตุ
		บาท	
เตรียมแปลง		200	
ปลูก		300	
ยาคุมวัชพืช (2 ครั้ง)		250	
ดายหญ้า		200	
ปุ๋ย 15-15-15 (1เดือน)	100-150กรัม/ต้น	150	
ปุ๋ย 15-15-15 (3-4เดือน)	200-300กรัม/ต้น	300	
ปุ๋ย 15-15-20(5เดือน)	200-300กรัม/ต้น	350	
เก็บเกี่ยวต้นละ 300 บาท		300	
บรรทุกต้นละ 120 บาท		120	
รวม		2170	

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ ปี 2567)

6) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของตำบล)

ขายภายในชุมชน และมีพ่อค้าคนกลางมารับไปขายปลีก

๑.๔.๒ ชนิดสินค้า : ไม้ผล (มะม่วง)

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลतालาน มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกไม้ผล ทั้งหมด จำนวน ๒.๗๕ ไร่

(๒) พื้นที่ปลูกไม้ผล

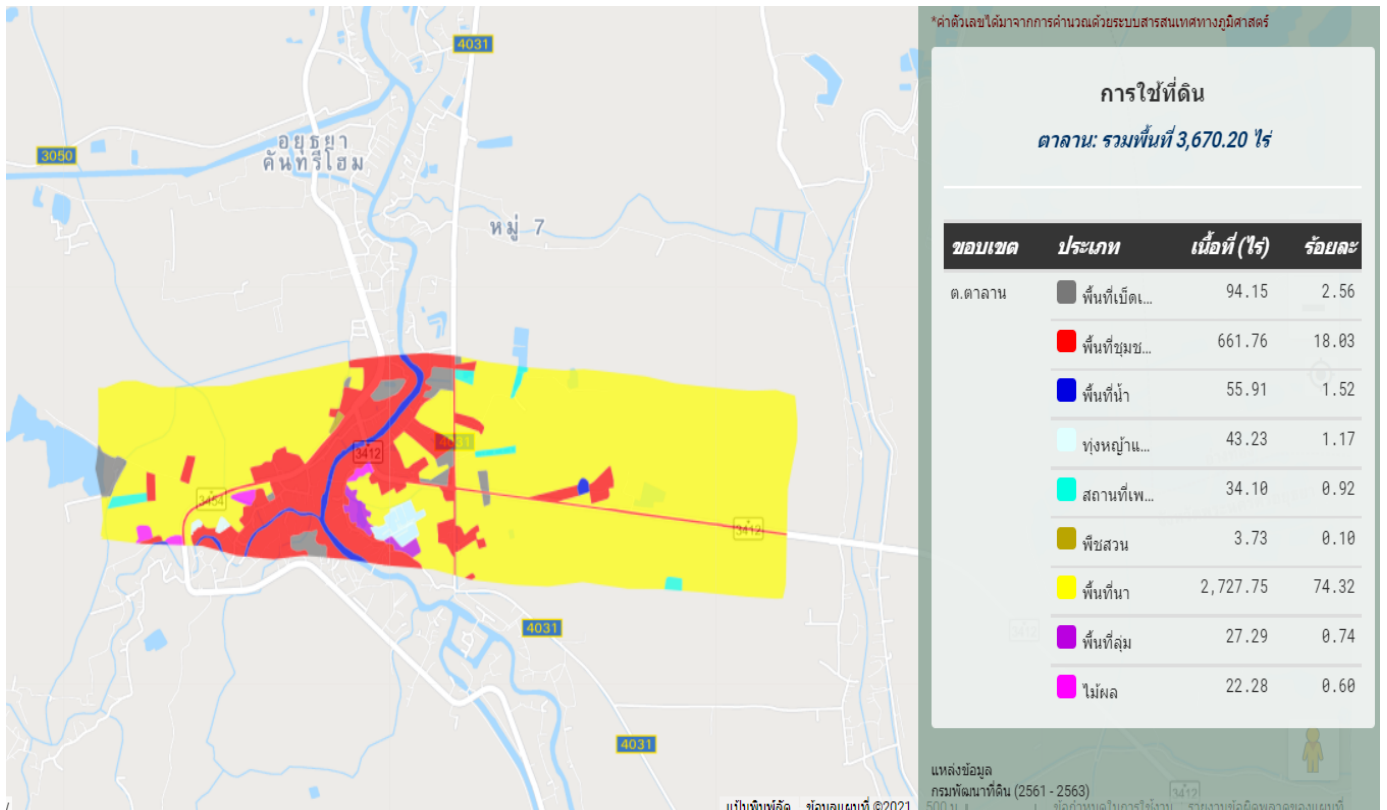
ตำบลतालาน อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ไม้ผล จำนวน ๒.๗๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หนุ่ยที่ ๒ จำนวน ๒ ไร่ รองลงมาคือหนุ่ยที่ ๕ จำนวน ๐.๗๕ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒.๒๐ แสดงพื้นที่ปลูกไม้ผล ตำบลतालาน อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	หนุ่ยที่	พื้นที่ปลูก ๒ (ไร่)
๑	๒	๒
๒	๕	๐.๗๕

(ที่มา : http://farmer.doae.go.th/ecoplant/eco_report/report_rice_๖๒_fmddbd_ap/๑๔/๐๘//, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ตารางที่.... แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลतालาน อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
หมายเหตุ ไปยังยังไม่ได้มีการจัดทำแผนที่ความเหมาะสม

ภาพที่ ๒.๑๘ แสดงพื้นที่ปลูกไม้ผล (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลศาลาน อำเภอดำรงวิทยะ

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๓)

(๓) พื้นที่ปลูกไม้ผล ตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบลศาลาน มีพื้นที่ปลูกไม้ผล ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๒.๗๕ ไร่

ตารางที่ ๒.๒๑ แสดงพื้นที่ปลูกไม้ผล ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลศาลาน อำเภอดำรงวิทยะ

หมู่ที่	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก ๒.๗๕ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมตำบลศาลาน	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๓)

๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลศาลาน มีพื้นที่การปลูกไม้ผล จำนวน ๒.๗๕ ไร่ ๒ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกหมุ่ ๒ จำนวน ๒ ไร่ จำนวน ๑ ครัวเรือน รองลงมาคือหมุ่ที่ ๕ จำนวน ๐.๗๕ ไร่ ๑ ครัวเรือน และหมุ่ที่ ๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒.๒๒ แสดงปริมาณการผลิตไม้ผล ตำบลศาลาน อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๒	๑	๒	๒	๑	๑
๕	๑	๐.๗๕	๐.๗๕	๐.๗๕	๑
รวม	๒	๒.๗๕	๒.๗๕	๑.๗๕	

(ที่มา : http://farmer.doae.go.th/ecoplant/eco_report/report_rice_๖๒_fmddfbd_ap/๑๔/๐๘//, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในตำบล)

(๑) การใช้พันธุ์ดี

การเลือกใช้พันธุ์ดี จะต้องเป็นกิ่งพันธุ์ที่ตรงตามพันธุ์ที่เราต้องการ ปัญหาเรื่องการซื้อมะม่วงพันธุ์หนึ่งแล้วได้อีกพันธุ์หนึ่งไปแทนเป็นปัญหาที่พบเห็นได้ทุกยุคทุกสมัย โดยเฉพาะกิ่งพันธุ์ที่ออกมาขายกันใหม่ๆ ราคาแพงๆ หากซื้อไปแล้วเป็นพันธุ์ปลอมนอกจากจะเสียเงินเสียเวลาแล้วยังเข้าใจไปอีกนาน ในเรื่องนี้ผู้เขียนเคยมีประสบการณ์ในช่วงที่มะม่วงน้ำดอกไม้สีทองออกขายใหม่ๆ คนแห่กันปลูกกันมาก ปลูกไปได้ไม่นานมะม่วงที่ออกมากลับไม่เป็นพันธุ์น้ำดอกไม้สีทอง แต่เป็นมะม่วงน้ำดอกไม้เบอร์ ๔ แทน ดังนั้น ก่อนซื้อจะต้องซื้อจากแหล่งที่เชื่อถือได้

(๒) การเตรียมดิน

การเตรียมพื้นที่ปลูก “พื้นที่ดอน” การปลูกมะม่วงในพื้นที่ดอนจะต้องปรับพื้นที่ให้ค่อนข้างเรียบเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน เก็บเศษไม้และก้อนหินออกให้หมด จากนั้นให้ไถดินตากไว้ประมาณ ๑-๒ สัปดาห์

การวัดระยะปลูก ก่อนอื่นจะต้องดูสภาพพื้นที่เป็นหลัก นักวิชาการหลายท่านต่างแนะนำ^{๕๖} ระยะแถวในแนวเหนือ-ใต้ หรือปลูกมะม่วงแบบขวางตะวันเพื่อให้ต้นมะม่วงได้รับแสงแดดอย่างทั่วถึงทุกต้น แต่สภาพพื้นที่ของเราไม่อำนวยก็สามารถดัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ได้

(๓) การปลูก

การเตรียมหลุมปลูก หากเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ แนะนำให้ใช้เครื่องเจาะหลุมช่วยจะเป็นการประหยัดเวลาและช่วยประหยัดค่าแรงงานไปได้มาก เครื่องเจาะที่นิยมใช้โดยทั่วไป จะมีขนาดหลุมกว้าง ๕๐-๗๕ เซนติเมตร เจาะลึกลงไปประมาณ ๕๐ เซนติเมตร แต่หากเป็นการปลูกไว้ตามสวนหลังบ้าน แบบบ้านละ ๑-๒ ต้น ให้ใช้จอบขุดหลุมกว้าง, ยาวและลึก ๕๐ เซนติเมตร ก็พอ หลังขุดหลุมเสร็จให้หาปุ๋ยคอกเก่ามาผสมกับดินที่ขุดขึ้นมา ตันละ ๑-๒ บั้งก็ พยายามใช้จอบผสมคลุกเคล้าดินกับปุ๋ยคอกให้เข้ากันดี เพราะหากผสมไม่ดีอาจมีปัญหาทำให้มะม่วงที่ปลูกใหม่ตายเพราะปุ๋ยคอกได้

ระยะปลูกที่เหมาะสมโดยทั่วไปแล้ว จะใช้ระยะระหว่างต้น ๖ เมตร และระหว่างแถว ๖ เมตร พื้นที่ ๑ ไร่ปลูกได้ ๔๕ ต้น แต่อาจมีเกษตรกรบางรายปรับระยะปลูกใหม่ให้ชิดกว่าเดิม เป็นระหว่างต้น ๕ เมตร และระหว่างแถว ๖ เมตร พื้นที่ ๑ ไร่ ปลูกได้ประมาณ ๕๒ ต้น ได้จำนวนต้นมะม่วงเพิ่มจากเดิม ๗ ต้น ต่อไร่เหมาะสำหรับเกษตรกรที่มีพื้นที่น้อย แต่การปลูกแบบนี้ชาวสวนจะต้องควบคุมทรงต้นให้ดี

(๔) ระบบการให้น้ำ

๑. เมื่อเก็บเกี่ยวผลเสร็จแล้ว ควรจะใส่ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกและปุ๋ยเคมีสูตรเสมอ และทุกครั้ง ที่ ใส่ปุ๋ยต้องรดน้ำถ้าฝนไม่ตกหรือดินไม่มีความชื้นพอ และควรให้น้ำอย่างสม่ำเสมอกับมะม่วงในช่วงต้องการเร่งการเจริญเติบโตทางลำต้น กิ่งและใบ โดยให้น้ำตั้งแต่เก็บเกี่ยวผลเสร็จไปจนถึงเดือนกันยายน

๒. มะม่วงก่อนออกดอก ต้องไม่ให้น้ำเพราะมะม่วงต้องการพักตัวหรือหยุดการเจริญเติบโตทางลำต้น กิ่งและใบเพื่อสะสมอาหารเตรียมแทงช่อดอก ดังนั้นช่วงอดน้ำให้กับต้นมะม่วงเป็นเวลา ๑ เดือน (ต.ค. -ต้นพ.ย.) และอาจใช้วิธีรมควันโดยสูมไฟให้ควันร้อนไล่ความชื้นในดิน หรือวิธีควั่นตามกิ่งไม้ให้น้ำไปถึงยอด

๓. เมื่อมะม่วงเริ่มออกดอกและดอกเริ่มบาน เริ่มให้น้ำโดยให้ทีละน้อยพอน้ำดินเปียก โดยใช้ น้ำฉีดล้างช่อดอกก็ได้จนกว่าผสมเกสรติดเป็นผลอ่อนเล็ก ๆ จึงค่อยเพิ่มการให้น้ำขึ้นทีละน้อยแต่ยังไม่ต้องมาก หลังจากนั้น ๔๗ วัน ผลมะม่วงได้วัยขนาดขบเผาะ (นับจากวันที่ดอกบาน) ต้นมะม่วงต้องการน้ำมากขึ้นเรื่อย ๆ อย่างสม่ำเสมอจนกว่าผลมะม่วงอายุได้ ๗๐ วัน นับแต่ดอกบานให้ลดปริมาณการให้น้ำลงทีละน้อย จนกว่าผลอายุ ๙๐ วัน หลังจากดอกบาน (ระยะเก็บเกี่ยวประมาณ ๑๐๐-๑๑๕ วัน)

(๕) การดูแลรักษา

การให้น้ำหลังจากการปลูกใหม่ ถ้าฝนไม่ตก ควรรดน้ำให้ทุกวัน และค่อยๆ ห่างขึ้นเป็น ๓ - ๔ วัน ต่อครั้ง จนกว่าต้นมะม่วงจะตั้งตัวได้ การให้น้ำเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งในการปลูกมะม่วง เพื่อให้ผลได้อย่างเต็มที่ การให้น้ำอย่างเพียงพอตามที่ต้นมะม่วงต้องการ จะช่วยให้ต้นมะม่วงเจริญเติบโตอย่างสม่ำเสมอ ไม่ชะงักการเจริญเติบโต ทำให้ได้ผลเร็วขึ้น การปลูกมะม่วงในที่ที่น้ำไม่อุดมสมบูรณ์ ควรจะกะเวลาปลูกให้ดี ให้ต้นกล้ามะม่วงได้รับน้ำฝนนานที่สุด เพื่อต้นจะได้ตั้งตัวได้ก่อนที่จะถึงฤดูแล้ง หรือการปลูกต้นกล้วยก่อน แล้วจึงจะปลูกมะม่วงตามลงไป ดังที่ได้กล่าวถึงแล้ว ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยประหยัดการให้น้ำได้มาก

การกำจัดวัชพืชต้องทำอยู่เสมอ เพราะวัชพืชต่างๆ จะคอยแย่งน้ำและอาหารจากต้นมะม่วง และการปล่อยให้แปลงปลูกกรูกร้าง จะกลายเป็นที่อยู่อาศัยของโรคแมลงต่างๆ ที่จะทำลายต้นมะม่วงอีกด้วย การกำจัดวัชพืชทำได้หลายวิธี เช่น การถางด้วยจอบ การปลูกพืชคลุมดิน การปลูกพืชแซม การใช้สารเคมี และการคลุมดินด้วยวัสดุคลุมดินต่างๆ เป็นต้น การจะใช้วิธีใดขึ้นอยู่กับความสะดวกและเหมาะสมของแต่ละราย เช่น ถ้ามีแรงงานเพียงพอ ควรปลูกพืชแซม แล้วเก็บเกี่ยวผลผลิตไปเรื่อย ๆ หรือใช้วิธีไถพรวนดินกำจัดหญ้าอยู่เสมอ แต่ถ้ามีแรงงานพอ ควรปลูกพืชคลุมดิน เพราะพืชคลุมดินปลูกครั้งเดียวสามารถอยู่ได้หลายปี

(๖) การใส่ปุ๋ย

จำนวนปุ๋ยที่ใส่ ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยอินทรีย์ทำให้ดินโปร่ง เป็นการเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน จำนวนที่ใส่ไม่จำกัด ถ้าดินทรายจัดก็ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยอินทรีย์ให้มากหน่อย สำหรับปุ๋ยวิทยาศาสตร์ สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ นั้น จำนวนปุ๋ยที่ใส่ขึ้นอยู่กับว่า ดินมีความอุดมสมบูรณ์มากน้อยเพียงใด แต่มีหลักคิดอย่างคร่าวๆ ได้ดังนี้คือ จำนวนกิโลกรัมของปุ๋ยที่ใส่ต่อต้นต่อปี เท่ากับครึ่งหนึ่งของอายุของต้นมะม่วง เช่น มะม่วงอายุ ๒ ปีใส่ ๑ กิโลกรัม อายุ ๓ ปีใส่ ๑.๕ กิโลกรัม อายุ ๔ ปีใส่ ๒ กิโลกรัม ๕ ปีใส่ ๒.๕ กิโลกรัม ๖ ปีใส่ ๓ กิโลกรัม ๗ ปีใส่ ๓.๕ กิโลกรัม ๘ ปีใส่ ๔ กิโลกรัม ๙ ปีใส่ ๔.๕ กิโลกรัม ๑๐ ปีใส่ ๕ กิโลกรัม หลังจากมะม่วงอายุ ๑๐ ปีขึ้นไปแล้ว ไม่ยึดหลักดังกล่าวนี้ แต่ดูจากผลผลิตมะม่วงแต่ละปี ถ้าปีที่แล้วให้ผลมาก ก็จำเป็นต้องเพิ่มปริมาณปุ๋ยให้มากขึ้นตามส่วน และยังขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของดินด้วย

วิธีใส่ปุ๋ย เมื่อต้นยังเล็กอยู่ ควรใช้วิธีขุดพรวนดินตื้น ๆ รอบๆ ต้น ในรัศมีทรงพุ่ม แบ่งจำนวนปุ๋ยที่จะใส่ออกเป็น ๔ ส่วน ใส่ปุ๋ยบริเวณรอบๆ ทรงพุ่มตรงบริเวณที่พรวน ประมาณ ๓ ส่วน อีก ๑ ส่วนโรยบนพื้นดินภายในทรงพุ่ม แต่ควรระวังอย่าใส่ปุ๋ยให้ชิดกับโคนต้น เพราะปุ๋ยจะทำให้เปลือกของลำต้นเน่า และจะทำให้มะม่วงตายได้ จากนั้นจึงรดน้ำให้ชุ่ม ส่วนในต้นที่โตแล้ว อาจใช้วิธีขุดเป็นรางดินรอบต้นภายในรัศมีของทรงพุ่ม ขุดรางดินลึกประมาณ ๖ นิ้ว ใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมักลงไปในราง ตามด้วยปุ๋ยวิทยาศาสตร์ แล้วกลบดิน รดน้ำให้ชุ่ม ส่วนภายในบริเวณทรงพุ่มให้ขุดพรวนเพียงเล็กน้อย แล้วหว่านปุ๋ยเช่นเดียวกัน เหตุผลที่ใส่ปุ๋ยรอบบริเวณรัศมีทรงพุ่ม เพราะรากที่หาอาหารได้แก่รากฝอย จะอยู่มากในบริเวณรัศมีทรงพุ่ม หลังจากใส่ปุ๋ยแล้วควรรดน้ำตาม

(๗) การเก็บเกี่ยว

การเก็บผลมะม่วงเป็นขั้นตอนที่สำคัญอีกขั้นตอนหนึ่ง ต้องเก็บให้ถูกต้อง เพื่อให้ผลมะม่วงที่ได้มีคุณภาพดี เป็นที่ต้องการของตลาด ไม่อ่อนเกินไป หรือปล่อยให้จนสุกงอมเกินไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพันธุ์ของมะม่วงและความใกล้เคียงของตลาด เป็นสำคัญ

ผลมะม่วง ข้อสังเกตง่ายๆ ว่ามะม่วงจะแก่เมื่อใดนั้น สิ่งที่น่าสังเกต ๒ ประการคือ

แก้มผลทั้ง ๒ ข้างพองโตเต็มที่ สีผิวเปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีขาวจาง สังเกตจากผิวของผลมะม่วงมีสีขาวนวล หรือไขปกคลุมผล

เก็บตัวอย่างผลมะม่วงมา ๒-๓ ผล เพื่อทดสอบ โดยนำมะม่วงมาแช่น้ำดู หากผลมะม่วงจมน้ำ แสดงว่าแก่จัด ถ้าลอยแสดงว่ายังอ่อนอยู่พอเก็บได้ และเวลาเก็บต้องอย่าให้ช้า มิฉะนั้นจะเน่าและเสียได้ง่ายเวลามะม่วงสุก

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

การบำรุงต้นมะม่วงหลังการเก็บผล

ต้นมะม่วงที่ติดผลจะต้องใช้แร่ธาตุอาหารจำนวนมากสำหรับเลี้ยงผล ยิ่งติดผลมากก็ยิ่งต้องใช้ธาตุอาหารมาก ดังนั้น การบำรุงต้นให้สมบูรณ์หลังจากที่เก็บผลแล้วจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้ต้นสมบูรณ์แข็งแรง สามารถจะให้ผลในปีต่อไปได้

การบำรุงต้น ทำได้ดังนี้คือ ขุดพรวนบางๆ รอบโคนต้น โรยปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก หรืออาจเติมปุ๋ยวิทยาศาสตร์ลงไปด้วยก็จะยิ่งดี เสร็จแล้วรดน้ำให้ชุ่ม หลังจากนั้น ถ้าให้น้ำอยู่สม่ำเสมอเป็นระยะๆ จะช่วยให้ต้นสมบูรณ์แข็งแรง แต่ควรระงับการให้น้ำประมาณ ๕-๖ เดือน ก่อนที่มะม่วงจะออกดอก เพราะถ้าให้น้ำในระยะนี้ ต้นมะม่วงอาจแตกใบอ่อน แล้วใบอ่อนจะแก่ไม่ทัน การที่มะม่วงจะออกดอกได้ ใบต้องแก่จัดเต็มที่ก่อนเดือนมกราคมหรือกุมภาพันธ์

อีกวิธีหนึ่งคือ การทำรางดินรอบต้น โดยการขุดเป็นร่องลึกประมาณ ๑ ศอก รอบต้น ในรัศมีทรงพุ่ม แล้วใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และปุ๋ยวิทยาศาสตร์ลงในรางดินนั้น แล้วกลบดินรดน้ำให้ชุ่ม ให้ทำเช่นนี้ทุกๆ ปี รางดินนี้จะขยายออกไปเรื่อยๆ เพราะต้นมะม่วงจะโตขึ้นทุกๆ ปี

(๙) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

โรคแมลงศัตรูและการป้องกันกำจัด

การพ่นยา กล้ามะม่วงที่ใช้สำหรับเพาะทำต้นต่อ อาจมีเชื้อราและเพลี้ยทำลายยอดอ่อน รวมทั้งแมลงกัดกินใบอ่อนที่ไผ่ขึ้นมา จึงจำเป็นต้องพ่นสารเคมีฆ่าเชื้อราและเพลี้ยกันไว้ สารเคมีที่ใช้กันแพร่หลาย ได้แก่ คุปราวิท ป้องกันเชื้อรา และเซฟวิน ป้องกันแมลงกัดกินใบ รวมทั้งพาราไธออน หรือมาลาไธออน กันเพลี้ยหรือแมลงดูดน้ำเลี้ยง

สำหรับมะม่วงต้นใหญ่ ศัตรูที่สำคัญ ได้แก่

๑. แมลง

เพลี้ยจักจั่นมะม่วง (Mango hopper: *Idiocerus* spp) จะเข้าทำลายมะม่วงตั้งแต่เริ่มออกดอก โดยจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากดอกและช่อดอก ทำให้ดอกร่วงหล่น ถ้าดูดน้ำเลี้ยงที่ผลอ่อนก็จะทำให้ผลอ่อนร่วงหล่น มะม่วงไม่ค่อยติดผล เพลี้ยจักจั่นมะม่วงยังถ่ายมูลที่มีลักษณะเป็นน้ำหวานออกมาติดอยู่ตามใบ เป็นอาหารของราดำ ทำให้ราดำระบาดจับอยู่ตามใบมะม่วง ทำให้ใบมะม่วงสังเคราะห์อาหารได้น้อยลง

การป้องกันและกำจัด ให้พ่นสารเคมี เช่น เซฟวินทุก ๗ วัน โดยเริ่มต้นเมื่อมะม่วงเริ่มแตกช่อดอก แต่งดเว้นการพ่นสารเคมีเมื่อดอกมะม่วงกำลังบาน และเมื่อเห็นว่ามะม่วงติดผลดีแล้ว

นอกจากวิธีที่กล่าวแล้ว ยังอาจไล่ให้เพลี้ยจักจั่นหนีไปได้ โดยการสูมควันที่โคนต้นมะม่วงให้มีควันมากๆ ส่วนการกำจัดโดยใช้ยาฆ่าแมลงนั้น ให้ทำก่อนที่จะระบาดมาก หรือทำในระยะที่ยังเป็นตัวอ่อน จะสามารถกำจัดได้ง่าย ถ้าปล่อยไว้นานเป็นตัวแก่จะมีปีกบินหนีไปยังต้นอื่น เมื่อคนเดินเข้าไปใกล้ หรือเมื่อพ่นยาฆ่าแมลง ซึ่งจะทำให้การกำจัดไม่ค่อยได้ผล

เพลี้ยไฟ นอกจากเพลี้ยจักจั่นมะม่วงแล้ว ในระยะที่มะม่วงออกดอกนี้ อาจมีเพลี้ยไฟเข้าทำลายช่อดอกด้วย โดยการดูดกินน้ำเลี้ยงที่ดอก ทำให้ดอกร่วง เช่นกัน เพลี้ยไฟทำลายพืชบริเวณใบอ่อน ยอดอ่อน ช่อดอก มะม่วง ทำให้เป็นแผลจุดสีดำ ถ้าระบาดรุนแรงผลมะม่วงจะเป็นสีดำเกือบทั้งหมด ถ้าเป็นระยะดอกจะทำให้ช่อดอกหงิกงอ ดอกร่วง ไม่ติดผลหรือติดผลน้อย ซึ่งจะระบาดเมื่ออากาศร้อนและแห้งแล้ง อย่างไรก็ตามมีการพบเห็นเพลี้ยไฟหลังจากฝนตกบ้าง

การป้องกันและกำจัด ถ้าพบไม่มากให้ตัดทำลาย เผาทิ้ง ถ้าพบมากควรใช้สารเคมีป้องกันกำจัด แมลงพ่น Cyhalothrin หรือ โมโนโครโทฟอส หรือคาร์บาริล ฉีดพ่นอย่างน้อย ๒ ครั้งเมื่อเริ่มแทงช่อดอก และช่วง มะม่วงติดผลขนาด ๐.๕-๑ ซม. หรือเท่ามะเชือกพวง

หนอนเจาะลำต้น เป็นหนอนของด้วงปีกแข็ง หนวดยาว ตัวสีน้ำตาล โดยตัวแม่วางไข่ตามรอย ของเปลือกต้นมะม่วง แล้วตัวหนอนจะกัดกินเนื้อไม้เข้าไปในต้นหรือกิ่ง และจะสร้างขุยปิดรูที่มันเจาะเข้าไป ถ้ามี ๒๗ มากๆ ต้นหรือกิ่งจะตายได้

การป้องกันและกำจัด ป้องกันไม่ให้ด้วงชนิดนี้มาวางไข่ที่เปลือกของลำต้น โดยการทำความสะอาด สวนอยู่เสมอ โดยเฉพาะบริเวณโคนต้นและลำต้น อย่าให้ลำต้นมีรอยแผล ไม่ให้เป็นที่อยู่อาศัยของแมลง การฉีดยาฆ่า แมลงอย่างสม่ำเสมอจะทำให้ด้วงไม่มีโอกาสวางไข่ โดยฉีดตามรอยแตกของเปลือกไม้ พ่นสารชนิดที่มีกลิ่นและดูดซึม เคลือบเปลือกลำต้นเป็นครั้งคราว หากพบว่าด้วงหนอนกัดกินเข้าไปข้างในแล้ว และสร้างขุยปิดปากรูอยู่ ให้รีบทำลาย ตัวหนอนทันที โดยหาเหล็กแหลมเขี่ยเอาตัวหนอนออกมา หรือฆ่าตัวหนอนเสีย แต่ถ้าตัวหนอนเข้าไปลึกแล้ว ให้ใช้ ยาฉีดยุงแบบสเปรย์ฉีดเข้าไปในรู แล้วอุดรูด้วยดินเหนียวหรือดินน้ำมัน หรือเคมีชนิดฟุ้งกระจาย เช่น พูโมแก๊ส พ่นเข้าไปตามรูเพื่อให้สารเคมีระเหยไปฆ่าตัวหนอน จะทำให้ตัวหนอนตาย

ด้วงมะม่วง เป็นด้วงปีกแข็ง มีวงยาว ตัวแก่จะวางไข่ที่ผลอ่อน แล้วตัวหนอนจะเจริญอยู่ในเมล็ด พอเป็นตัวแก่ก็จะกัดกินเนื้อออกมา

การป้องกันและกำจัด เมื่อตัวหนอนเข้าไปอยู่ข้างในแล้ว กำจัดได้ยาก และผลมะม่วงมักเสียหายไป แล้ว การฉีดยาฆ่าแมลงประเภทดูดซึมจะช่วยได้บ้าง การดูแล หมั่นทำความสะอาดสวนอยู่เสมอ ไม่ให้เป็นที่อยู่อาศัย ของด้วงและแมลงต่างๆ จะช่วยป้องกันการระบาดของด้วงมะม่วงได้

แมลงวันผลไม้ทำลายผลมะม่วง แมลงวันผลไม้ตัวเมียจะวางไข่ใต้ผิวของผลมะม่วง เมื่อไข่เจริญเป็นตัวหนอน หนอนจะไชซอนกินเนื้อมะม่วงเป็นอาหาร ทำให้ผลมะม่วงเน่าเสียหายร่วงหล่นได้

การป้องกันและกำจัด ทำได้หลายวิธี

๑. ห่อผลมะม่วงด้วยกระดาษหรือใบตองแห้ง

๒. ทำลายดักแด้โดยการไถพรวนดินบริเวณโคนต้น หรือใช้สารเคมีฆ่าแมลงพ่นลงดินเพื่อฆ่าดักแด้

เช่น ดีลตริน คลอเดน

๓. เก็บผลมะม่วงที่ถูกทำลายโดยแมลงวันผลไม้ที่หล่นโคนต้นทำลายเสีย

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลตาลาน มีการปลูกไม้ผล ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.		ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ไม้ผล	←												→
	←-----												→

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๒.๑๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกไม้ผล ในตำบลตาลาน อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลตาลาน มีต้นทุนการผลิตไม้ผล (มะม่วง) โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนไม้ผล เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท

ตารางที่ ๒.๒๓ แสดงต้นทุนการผลิตไม้ผล (มะม่วง) ปี ๒๕๖๕ ตำบลตาลาน อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รายการ	ในเขตชลประทาน		หมายเหตุ
		บาท	
เตรียมแปลง		200	
ปลูก		300	
ยาคุมวัชพืช (2 ครั้ง)		250	
ดายหญ้า		200	
ค่าแรงใส่ปุ๋ย		200	
ปุ๋ย 15-15-15 (1เดือน)	100-150กรัม/ต้น	150	
ปุ๋ย 15-15-15 (3-4เดือน)	200-300กรัม/ต้น	300	
ปุ๋ย 15-15-20(5เดือน)	200-300กรัม/ต้น	350	
เก็บเกี่ยวผลผลิต		300	
ให้น้ำ		250	
รวม		2,500	

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ ปี 2565)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของตำบล)

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีตลาดที่เกิดขึ้นในตำบล)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตำบลตาลาน จำหน่ายผลผลิตตามตลาดในท้องถิ่น และมีพ่อค้าคนกลางมารับไปขายปลีก

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบล.... มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้าน.....

จำนวน .. ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๒ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๒.๒๔ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าวและพืชผัก ตำบลตาลาน อำเภอผักไห่

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นางวราพร สุขเกษม	๓	ตาลาน	ผักไห่	๒๕๖๑	ข้าว
๒	นางสาวชนิดาภา โตปานวงษ์	๕	ตาลาน	ผักไห่	๒๕๖๑	พืชผัก
...						

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ พ.ศ.๒๕๖๔)

2. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ 2.25 แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

สถานการณ์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านพื้นที่ ได้แก่ ๑. พื้นที่เป็นพื้นที่ลุ่มต่ำอยู่ในทุ่งรับน้ำ ๒. พื้นที่เหมาะแก่การทำการเกษตร ๓. อยู่ในเขตชลประทาน ๔. มีคลองชลประทานไหลผ่าน	๑. ประสบปัญหาน้ำท่วม ๒. ประสบปัญหายากแล้ง ๓. ขาดแคลนแรงงาน ๔. ราคาปุ๋ยแพง	๑. ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนรอบการปลูกพืช ๒. ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำในภวณน้ำน้อย ๓. วางแผนในการใช้แรงงานให้พร้อมกันเพื่อที่จะจ้างแรงงานนอกพื้นที่เข้ามา ๔. ลดการใช้ปุ๋ยเริ่ลงเพื่อลดต้นทุนในการผลิต	ทุกหมู่บ้าน	
ด้านคน ได้แก่ เกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร ๑. เกษตรกรมีอายุมาก ๒. ไม่มีการบริหารจัดการกลุ่ม ๓. ขาดแรงงานภาคการเกษตร ๔. ขาดองค์ความรู้ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม ๕. เกษตรกรมีองค์ความรู้ ภูมิปัญญาด้านการเกษตร	๑. การบริหารจัดการไม่เป็นระบบ เนื่องจากกลุ่มที่ตั้งขึ้นมายังขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการกลุ่ม ๒. กลุ่มไม่เข้มแข็ง เนื่องจากเกษตรกรวัยแรงงานไปทำงานโรงงานอุตสาหกรรมทำให้เกษตรกรเป็นผู้มีอายุมากทำไม่ไหว ๓. เกษตรกรไม่มีความรู้ในกิจกรรมของกลุ่มที่เพียงพอ	๑. ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ๒. ศึกษาดูงานจากกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ ๓. ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการเชื่อมโยงการตลาด ๔. เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้กับกลุ่มเกษตรกรให้มีส่วนร่วมในการแสวงหาข้อมูลวิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา และจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มเครือข่ายที่ประสบความสำเร็จ	ทุกหมู่บ้าน	
ด้านสินค้า ได้แก่ <u>การผลิตสินค้าและการตลาด</u> ๑. ข้าว พืชผัก ไม้ผล ฯลฯ - ราคาผลผลิตตกต่ำ - ต้นทุนการผลิตสูง - คุณภาพผลผลิตไม่ผ่านการรับรองตามมาตรฐานการเกษตร - การขาดองค์ความรู้ ด้านวิชาการ ด้านการตลาด <u>การแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์</u> ๑. ขาดเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ ๒. ขาดมาตรฐานการรับรองคุณภาพ ๓. ขาดองค์ความรู้ด้านการแปรรูป ๔. ขาดตลาดรองรับผลผลิต	๑. ภัยพิบัติ (น้ำท่วม, แล้ง) ๒. การระบาดของโรคและแมลง ๓. ต้นทุนการผลิตสูง ๔. ราคาผลผลิตตกต่ำ ๕. ขาดแคลนแหล่งเงินทุน ๖. เกิดจากการไม่สามารถควบคุมราคาสินค้าการเกษตรได้ ๗. มีพ่อค้าคนกลางรับซื้อผลผลิต ๘. เกษตรกรปลูกพืชพร้อมกันและเหมือนกัน ทำให้ถูกตรราคาสินค้า ๙. ขาดเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรม ๑๐. ขาดมาตรฐานการรับรองคุณภาพสินค้า ๑๑. ขาดตลาดรองรับผลผลิต	๑. ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนรอบการปลูกพืชส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำในภวณน้ำน้อย ๒. พัฒนาศูนย์ ศจช. และ ศดปช. ให้มีความพร้อมทุกสถานการณ์ ให้ความรู้ด้านการป้องกันการศัตรูพืชอย่างถูกวิธีและจัดทำแปลงพยายกรณ์เตือนการระบาดของศัตรูพืช ๓. รวมกลุ่มกันเพื่อซื้อปัจจัยในการผลิตจำนวนเยอะเพื่อที่จะได้ราคาที่ต่ำลง ๔. หาช่องทางในการลดต้นทุนในการผลิตในสิ่งที่ไม่จำเป็นลง. ๕. ใช้แหล่งเงินทุนจาก ธกส. หรือสหกรณ์การเกษตร ๖. ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต ๗. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน GAP และสินค้าเกษตรอินทรีย์ เพื่อให้เป็นที่ต้องการของตลาด ๘. ทำปฏิทินการเพราะปลูกให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ๙. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อของบประมาณจัดซื้อเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ ๑๐. ส่งเสริมการขอรับมาตรฐานการรับรองคุณภาพสินค้าและ ให้ความรู้ด้านมาตรฐานสินค้าเกษตร ๑๑. ส่งเสริมการเชื่อมโยงตลาด ผ่านทางเทคโนโลยี หรือการตลาดออนไลน์	ทุกหมู่บ้าน	

3. การจัดทำ TOWS Matrix

3.1 การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของตำบลตาลาน

ตารางที่ 2.26 แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (S) 1. มีเกษตรกรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านการเกษตร และพร้อมที่จะเรียนรู้ 2. พื้นที่เหมาะสมกับการเกษตร 3. มีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์ อยู่ในเขตชลประทาน 4. มีกลุ่มและองค์กรเกษตรกร 5. มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและหน่วยงานด้านการเกษตรในการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ 6. มี SF/YSF ที่มีความรู้ มีทักษะและความชำนาญทางการเกษตร 7. มีอาสาสมัครเกษตรกรจำนวน 5 ราย 8. มีศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรในพื้นที่ที่มีศักยภาพในพื้นที่ ได้แก่ ศบกต. ศพก. ศดปช. ศจช. แปลงใหญ่	จุดอ่อน (W) 1. เกษตรกรยึดติดกับการเกษตรแบบเก่า 2. เกษตรกรไม่ชำนาญการใช้เทคโนโลยี 3. เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกพืชเชิงเดี่ยว 4. เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีพื้นที่ของตนเอง 5. ขาดแคลนเครื่องจักรกลทางการเกษตรที่มีขนาดใหญ่ 6. เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุค่อนข้างมาก 7. การบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกรไม่เข้มแข็ง หรือขาดการรวมกลุ่ม
โอกาส(O) 1. ได้รับการสนับสนุนทั้งอุปกรณ์ และองค์ความรู้ จากหน่วยงานมีความเชี่ยวชาญ 2. มีการคมนาคมขนส่งสะดวก 3. รัฐบาลให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนภาคเกษตรมาโดยตลอด 4. มีแหล่งเงินทุนหรือสถาบันการเงินในพื้นที่	กลยุทธ์เชิงรุก(SO) ใช้จุดแข็งผลักดันโอกาส 1. พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรให้มีมาตรฐานเป็นที่ต้องการของตลาด 2. เชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและการตลาด	กลยุทธ์เชิงแก้ไข(WO) ใช้โอกาสลดจุดอ่อน 1. กำหนดมาตรการจำกัดการใช้สารเคมี 2. สนับสนุนให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเกิดความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้
อุปสรรค(T) 1. ราคาผลิตตกต่ำ 2. บางช่วงมีปัญหาด้านโรคและแมลง 3. คุณภาพผลผลิตไม่ตรงตามความต้องการ 4. ต้นทุนการผลิตสูง	กลยุทธ์เชิงป้องกัน(ST) ใช้จุดแข็งลดอุปสรรค 1. บูรณาการร่วมกับหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการป้องกันการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช 2. พัฒนาแหล่งน้ำระบบชลประทานเพื่อป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง 3. ส่งเสริมการปลูกพืชแบบผสมผสานแทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยว 4. ส่งเสริมกิจกรรมทางเลือกให้กับเกษตรกร	กลยุทธ์เชิงรับ(WT) จัดการกับจุดอ่อนและอุปสรรค 1. ส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเกิดความเข้มแข็ง 2. ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ 3. ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

3.2 การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

1. กลยุทธ์เชิงรุก

- 1.1. พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรให้มีมาตรฐานเป็นที่ต้องการของตลาด
- 1.2. เชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและการตลาด

2. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- 2.1. กำหนดมาตรการจำกัดการใช้สารเคมี
- 2.2. สนับสนุนให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเกิดความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้

3. กลยุทธ์เชิงรับ

- 3.1. ส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเกิดความเข้มแข็ง
- 3.2. ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์
- 3.3. ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

บทที่ ๓
ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๑.๑.๑ ข้าว

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ (สิ่งที่คาดหวังหรือผลสำเร็จที่จะให้เกิด)

- การลดต้นทุนการผลิต

- การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ ส่งเสริมการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนอย่างยั่งยืนและช่วยเหลือตนเองได้

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาเครือข่ายเกษตรกร

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนาเกษตรกรต้นแบบ

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการผลิตพืช

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาเครือข่ายเกษตรกร

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนาเกษตรกรต้นแบบ

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์ส่งเสริมเกษตรกรที่มีคุณภาพ ปลอดภัย ได้มาตรฐานสากลโดยปรับกระบวนการผลิตทางการเกษตรไปสู่การทำเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนมากขึ้น และสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัย (GAP

อินทรีย์)

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมและพัฒนาความมั่นคงทางอาหาร

กลยุทธ์ที่ ๔ กลยุทธ์ส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัย (GAP

อินทรีย์)

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๓ โครงการพัฒนาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๕ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรทดแทนแรงงาน

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาเกษตรกรต้นแบบ

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑.๒.๑ Young Smart Farmer และ Smart Farmer ต้นแบบ

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ (สิ่งที่คาดหวังหรือผลสำเร็จที่จะให้เกิด)

- มาตรฐานสินค้าเกษตร และคุณภาพของสินค้าเกษตร
- การลดต้นทุนการผลิต
- การเพิ่มผลผลิต
- การตลาด
- การแปรรูปผลผลิต
- การบริหารจัดการกลุ่ม
- การใช้เทคโนโลยีในการผลิต

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอะไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนอย่างยั่งยืนและช่วยเหลือตนเองได้

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาเครือข่ายเกษตรกร

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนาเกษตรกรต้นแบบ

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์ส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนา Young Smart Farmer

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์ส่งเสริมเกษตรกรที่มีคุณภาพ ปลอดภัย ได้มาตรฐานสากลโดยปรับ

กระบวนการผลิตทางการเกษตรไปสู่การทำเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนมากขึ้น และสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนา Young Smart Farmer

กลยุทธ์ที่ ๕ กลยุทธ์สร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงในอาชีพ

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาความมั่นคงทางอาหาร

กลยุทธ์ที่ ๖ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรทดแทนแรงงาน

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนา Young Smart Farmer

๑.๒.๒ วิสาหกิจชุมชน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- มาตรฐานสินค้า และคุณภาพของสินค้า
- การลดต้นทุนการผลิตและการเพิ่มผลผลิตสินค้า
- การตลาด
- การแปรรูปผลผลิต และบรรจุภัณฑ์
- การบริหารจัดการกลุ่ม
- การใช้เทคโนโลยีในการผลิต

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอะไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนอย่างยั่งยืนและ

ช่วยเหลือตนเองได้

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาเครือข่ายเกษตรกร

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์ส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์ส่งเสริมเกษตรกรที่มีคุณภาพ ปลอดภัย ได้มาตรฐานสากลโดยปรับ

กระบวนการผลิตทางการเกษตรไปสู่การทำเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนมากขึ้น และสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตตาม
แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาสินค้าการแปรรูปสู่มาตรฐานผลผลิต

กลยุทธ์ที่ ๕ กลยุทธ์พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าเกษตร

๑.๒.๓ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ/

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- พัฒนาด้านมาตรฐานสินค้าเกษตร
- พัฒนาด้านการแปรรูปผลผลิต
- พัฒนानาบรรจุภัณฑ์
- พัฒนาด้านการตลาด

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนอย่างยั่งยืนและ

ช่วยเหลือตนเองได้

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรในโรงเรียน

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพ

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์ส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรในโรงเรียน

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพ

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์ส่งเสริมเกษตรกรที่มีคุณภาพ ปลอดภัย ได้มาตรฐานสากลโดยปรับ

กระบวนการผลิตทางการเกษตรไปสู่การทำเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนมากขึ้น และสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตตาม
แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรในโรงเรียน

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพ

กลยุทธ์ที่ ๕ กลยุทธ์พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรในโรงเรียน

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพ

กลยุทธ์ที่ ๖ กลยุทธ์สร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงในอาชีพ

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาความมั่นคงทางอาหาร

๑.๒.๔ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- มาตรฐานสินค้าเกษตร และคุณภาพของสินค้าเกษตร
- การลดต้นทุนการผลิต
- การเพิ่มผลผลิต
- การตลาด
- การแปรรูปผลผลิต

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอะไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนอย่างยั่งยืนและ

ช่วยเหลือตนเองได้

โครงการที่ ๑ โครงการผลิตข้าวพันธุ์ดี

โครงการที่ ๒ โครงการธนาคารเมล็ดพันธุ์ข้าว

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์ส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์ส่งเสริมเกษตรกรที่มีคุณภาพ ปลอดภัย ได้มาตรฐานสากลโดยปรับ

กระบวนการผลิตทางการเกษตรไปสู่การทำเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนมากขึ้น และสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาการผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

โครงการที่ ๒ โครงการธนาคารปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

โครงการที่ ๓ โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรสู่มาตรฐานความปลอดภัย

๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑.๓.๑ ที่ดิน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- ลด ละ เลิก เผาเศษซากวัสดุทางการเกษตร และฟางข้าว

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์บริหารทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

โครงการที่ ๑ โครงการงดการเผาเศษซากพืช ฟางข้าว และวัสดุการเกษตร

๑.๓.๒ แหล่งน้ำ

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์บริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ

โครงการที่ ๑ โครงการปรับระบบการปลูกข้าวในพื้นที่ลุ่มต่ำ

๑. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

๒. ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

ตารางที่ ๓.๑ สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล ตำบลตาลาน อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุเป้าหมาย)	วิธี ดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี 2566		ปี 2567		ปี 2568		ปี 2569		ปี 2570		
						งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	
พัฒนาการผลิต สินค้า	1. 1. โครงการลด ต้นทุนการผลิตข้าว	ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่ม ผลผลิตข้าว	เกษตรกร	ตำบลตาลาน	ถ่ายทอด ความรู้		58,000		58,000		58,000		58,000		58,000	สนง.กษอ.ผักไห่
	2. โครงการส่งเสริมการ ใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทน การใช้สารเคมี	ส่งเสริมเกษตรกรและชุมชนร่วม วางแผนการจัดการศัตรูพืช ตั้งแต่ก่อนการระบาด ติดตาม สถานการณ์ศัตรูพืชอย่าง ต่อเนื่อง ส่งเสริมการจัดการ ศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสานให้คล อบคลุมสินค้าเกษตรในพื้นที่	เกษตรกร	ตำบลตาลาน	ถ่ายทอด ความรู้		100,000		100,000		100,000		100,000		100,000	สนง.กษอ.ผักไห่
	3. โครงการส่งเสริมการ ใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ ในการปรับปรุงบำรุงดิน	ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ ในการปรับปรุงบำรุง ดิน	เกษตรกร	ตำบลตาลาน	ถ่ายทอด ความรู้		100,000		100,000		100,000		100,000		100,000	สนง.กษอ.ผักไห่
	4. โครงการพัฒนา สินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน ความปลอดภัย (GAP)	เพื่อให้สินค้าเกษตรได้รับการ รับรองมาตรฐานการผลิตพืช (GAP)	เกษตรกร	ตำบลตาลาน	ถ่ายทอด ความรู้		25,000		25,000		25,000		25,000		25,000	สนง.กษอ.ผักไห่
	5. โครงการส่งเสริมและ พัฒนาความมั่นคงทาง อาหาร	เพื่อให้เกษตรกรและสินค้า เกษตรมีความปลอดภัย	เกษตรกร	ตำบลตาลาน	ถ่ายทอด ความรู้		25,000		25,000		25,000		25,000		25,000	สนง.กษอ.ผักไห่

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุเป้าหมาย)	วิธี ดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี 2566		ปี 2567		ปี 2568		ปี 2569		ปี 2570		
						งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	
	6. โครงการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการปลูกพืชด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่	ส่งเสริมและพัฒนาระบบการปลูกพืชด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่	เกษตรกร	ตำบลตาลาน	ถ่ายทอดความรู้		100,000-		100,000-		100,000-		100,000-		100,000-	สนง.กษอ.ผักไห่
	7. โครงการส่งเสริมและพัฒนาตลาดออนไลน์	ส่งเสริมและพัฒนาการทำตลาดออนไลน์	วสช.เมล็ดพันธุ์ดีบ้านดอนลาน	ตำบลตาลาน	ถ่ายทอดความรู้		100,000-		100,000-		100,000-		100,000-		100,000-	สนง.กษอ.ผักไห่
พัฒนาเกษตรกร/ กลุ่ม/องค์กร	1. โครงการพัฒนาเครือข่ายเกษตรกร	สร้างเครือข่ายเกษตรกรเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้	เกษตรกร	ตำบลตาลาน	ถ่ายทอดความรู้		25,000		25,000		25,000		25,000		25,000	สนง.กษอ.ผักไห่
	2. โครงการพัฒนาเกษตรกรต้นแบบ	สร้างเกษตรกรต้นแบบด้านการผลิตพืช	เกษตรกร	ตำบลตาลาน	ถ่ายทอดความรู้		25,000		25,000		25,000		25,000		25,000	สนง.กษอ.ผักไห่
	3. โครงการพัฒนาเกษตรกรสู่การเป็น Smart Farmer	ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ความสามารถในการผลิต การบริหารจัดการ การตลาด และสามารถปรับตัวภายใต้สถานการณ์เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้	เกษตรกร	ตำบลตาลาน	ถ่ายทอดความรู้		25,000		25,000		25,000		25,000		25,000	สนง.กษอ.ผักไห่
	4. โครงการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart farmer)	ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้มีความรู้ความสามารถในการผลิต การบริหารจัดการ การตลาด และสามารถปรับตัวภายใต้สถานการณ์เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้	เกษตรกร	ตำบลตาลาน	ถ่ายทอดความรู้		25,000		25,000		25,000		25,000		25,000	สนง.กษอ.ผักไห่
	5. โครงการการบริหารจัดการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร	เพื่อดำเนินการบริการพัฒนาเกษตรกรระดับตำบล ให้เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรในพื้นที่	คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ จำนวน 21 ราย	ตำบลตาลาน	ถ่ายทอดความรู้		45,800		45,800		45,800		45,800		45,800	สนง.กษอ.ผักไห่

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุเป้าหมาย)	วิธี ดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี 2566		ปี 2567		ปี 2568		ปี 2569		ปี 2570		
						งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	
	6. โครงการส่งเสริมอาชีพการผลิตไม้ประดับ	ส่งเสริมการผลิตไม้ประดับเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิต	เกษตรกร	ตำบลตาลาน	ถ่ายทอดความรู้		100,000.		100,000.		100,000.		100,000.		100,000.	สนง.กษอ.ผักไห่
พัฒนาพื้นที่ทรัพยากรการเกษตร	1. โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	เกษตรกร	ตำบลตาลาน	ถ่ายทอดความรู้		25,000		25,000		25,000		25,000		25,000	สนง.กษอ.ผักไห่
	2. โครงการงดการเผาเศษซากพืช ฟางข้าว และวัสดุการเกษตร	เพื่อลดปัญหามลภาวะทางอากาศ	เกษตรกร	ตำบลตาลาน	ถ่ายทอดความรู้		25,000		25,000		25,000		25,000		25,000	สนง.กษอ.ผักไห่
การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์	1. โครงการพัฒนาสินค้าการแปรรูปสู่มาตรฐานผลผลิต	พัฒนาสินค้าแปรรูปให้ได้รับมาตรฐานผลผลิต	เกษตรกร	ตำบลตาลาน	ถ่ายทอดความรู้		25,000		25,000		25,000		25,000		25,000	สนง.กษอ.ผักไห่
	3. โครงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าเกษตร	พัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าเกษตร	เกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน	ตำบลตาลาน	ถ่ายทอดความรู้		25,000		25,000		25,000		25,000		25,000	สนง.กษอ.ผักไห่

ภาคผนวก

โครงการลดต้นทุนการผลิตข้าว

1. หลักการและเหตุผล

เกษตรกรตำบลตาลาน ส่วนใหญ่มีอาชีพด้านการเกษตรคืออาชีพทำนา ซึ่งเกษตรกรใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ได้จากการปลูกในฤดูปัจจุบัน เพื่อนำไปใช้เป็นพันธุ์ข้าวในฤดูต่อไป โดยจะทำติดต่อกันเป็นระยะเวลาหลายฤดู ทำให้การทำนาได้ผลผลิตข้าวต่อไร่ต่ำ คุณภาพข้าวไม่ดีและขายไม่ได้ราคา นอกจากนี้ เกษตรกรยังใช้เทคโนโลยีการผลิตไม่ถูกต้อง เช่น การใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวและใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่มากเกินไปจนเกิดความจำเป็น ทำให้มีต้นทุนการผลิตสูง ขยายข้าวเปลือกได้กำไรน้อย ดังนั้นจึงเห็นสมควรส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาใช้วิธีที่ลดต้นทุนการผลิตพืชในกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรทุกคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ด้วยการร่วมกันคิดและร่วมกันทำ โดยเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง ประสบการณ์จริงและมุ่งเน้นที่จะลดต้นทุนการผลิตเพื่อให้เกิดการเกษตรที่ดีและเหมาะสม เป็นผลทำให้สภาพแวดล้อมในนาดีขึ้น เกษตรกรสุขภาพดีขึ้น

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อลดต้นทุนในการผลิต
- 2.2 เพื่อให้เกิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันนำความรู้ไปปรับใช้
- 2.3 เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
- 2.4 เพื่อให้เกษตรกรมีสุขภาพดีขึ้น

3. เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกข้าว จำนวน 20 ราย

4. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ 2566 – 2570

5. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ดำเนินการหมู่ที่ 1-7 ตำบลตาลาน อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

6. กิจกรรม

7. วิธีการดำเนินงาน

- ประชุมชี้แจงเกษตรกรในพื้นที่ดำเนินการ
- คัดเลือกเกษตรกรในพื้นที่
- จัดทำแปลงสาธิต โดยร่วมกับเกษตรกรในการทำกิจกรรมร่วมกัน
- อบรมเกษตรกรพร้อมเรียนรู้ด้วยกันกับเกษตรกร
- ติดตามผลการจัดอบรมพร้อมทั้งให้คำแนะนำกับเกษตรกร
- ประเมินผลการดำเนินการ

8. งบประมาณ

ขอรับงบประมาณดำเนินการ จำนวน 58,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย ดังนี้

1. เมล็ดพันธุ์ข้าว จำนวน 200 กก. ๆ ละ 24 บาท เป็นเงิน 4,800 บาท
2. ปุ๋ยเคมีสูตร 16 - 20 - 0 จำนวน 150 กก. ๆ ละ 21 บาท เป็นเงิน 3,150 บาท
3. ปุ๋ยเคมีสูตร 46 - 0 - 0 จำนวน 50 กก. ๆ ละ 25 บาท เป็นเงิน 1,250 บาท
4. ปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน 1,000 กก. ๆ ละ 10 บาท เป็นเงิน 10,000 บาท
5. สารเคมีกำจัดวัชพืช จำนวน 2 ลิตร ๆ ละ 680 บาท เป็นเงิน 1,360 บาท
5. น้ำมันเชื้อเพลิงสูบน้ำ (เหมาจ่าย) เป็นเงิน 3,000 บาท
9. สวิงโอบแมลง ขนาด 30 x 100 ซม.จำนวน 5 อัน ๆ ละ 200 บาท เป็นเงิน 1,000 บาท
10. ถูพลาสติก ขนาด 30 x 45 ซม. จำนวน 2 กก. ๆ ละ 50 บาท เป็นเงิน 100 บาท
11. กระดาษ A4 จำนวน 2 รีม ๆ ละ 120 บาท เป็นเงิน 240 บาท
12. สมุดปกอ่อน จำนวน 25 เล่ม ๆ ละ 10 บาท เป็นเงิน 250 บาท
13. ปากกา จำนวน 25 ด้าม ๆ ละ 10 บาท เป็นเงิน 250 บาท
14. กระดาษฟาง จำนวน 5 กก. ๆ ละ 80 บาท เป็นเงิน 400 บาท
15. ปากกาเคมีสีแดง,ดำ,เขียว,น้ำเงิน,จำนวน 40 ด้าม ๆ ละ 20 บาท เป็นเงิน 800 บาท
16. แวนขายขนาดกำลังขาย 15 เท่า จำนวน 5 อัน ๆ ละ 200 บาท เป็นเงิน 1,000 บาท
17. กระดาษกาว 2 “ จำนวน 10 ม้วน ๆ ละ 45 บาท เป็นเงิน 450 บาท
18. กรงเลี้ยงแมลงขนาด 40x70 ซม. จำนวน 3 กรง กรงละ 650 บาท เป็นเงิน 1,950 บาท
19. ค่าอาหารกลางวันและเครื่องดื่มจำนวน 10 ครั้ง ๆ ละ 2,000 บาท เป็นเงิน 20,000 บาท
12. ค่าวิทยากร จำนวน 8 ครั้ง ๆ ละ 1,000 บาท เป็นเงิน 8,000 บาท

รวมทั้งสิ้น เป็นเงิน 58,000 บาท

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

1. ทำให้เกษตรกรในพื้นที่มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการใช้สารเคมี และไม่ใช้สารเคมี
2. เกษตรกรในพื้นที่เริ่มการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการผลิตข้าว
3. เป็นการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร
4. สุขภาพของเกษตรกรดีขึ้น สภาพแวดล้อมดีขึ้น

โครงการจัดการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลตาลาน

1. หลักการและเหตุผล

ตามที่ กรมส่งเสริมการเกษตรได้มีการถ่ายทอดโอนภารกิจของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตามหลักการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เพื่อเป็นการดำเนินการของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการ การทำงานของเจ้าหน้าที่ศูนย์ในระดับตำบล ให้บริการในการจัดเก็บข้อมูลด้านการเกษตร ประชาสัมพันธ์การเกษตร และช่วยเหลือภัยธรรมชาติ ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล อบรมถ่ายทอดความรู้ตามแผนพัฒนา

ดังนั้น คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลตาลาน จึงมีความสำคัญต่อการดำเนินการพัฒนาอาชีพการเกษตรระดับตำบล

2. วัตถุประสงค์

- เพื่อสนับสนุนศูนย์บริการฯ
- เพื่อจัดหาวัสดุสำนักงาน เพื่อดำเนินการบริการพัฒนาเกษตรกรระดับตำบล
- เพื่อรักษาสีเขียวแวดล้อมให้สมดุลธรรมชาติ

3. เป้าหมาย

ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรระดับตำบล หมู่ 1 – 7 ตำบลตาลาน อำเภอผักไห่

4. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ 2566 – 2570

5. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ 6 ตำบลตาลาน อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

6. กิจกรรม

7. วิธีการดำเนินงาน

- จัดประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการฯ
- จัดหาวัสดุสำนักงาน และวัสดุโฆษณาเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ ทางวิชาการ
- ให้บริการเกษตรกรที่มาติดต่อที่ศูนย์บริการฯ จัดเก็บข้อมูล
- ประเมินผล

8. งบประมาณ

ขอรับงบประมาณดำเนินการ จำนวน 45,800 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย ดังนี้

- ค่าตอบแทนในการจัดเสวนาหาความรู้ให้กับคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ
14 คน x 100 บาท x 12 ครั้ง เป็นเงิน 16,800 บาท
- ค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ฯ
2 คน x 1,000 บาท x 12 ครั้ง เป็นเงิน 24,000 บาท
- ค่าวัสดุสำนักงาน / วัสดุโฆษณาและเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ นิทรรศการวิชาการ
เป็นเงิน 5,000 บาท

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- เพื่อเป็นการสนับสนุนคณะกรรมการศูนย์ฯ ในการส่งเสริมพัฒนาการเกษตรระดับตำบล
- เพื่อให้เกษตรกรได้พัฒนาอาชีพทางการเกษตรให้ดีขึ้น
- เกษตรกรสามารถได้รับข่าวสารความรู้อย่างทั่วถึงในตำบล

บรรณานุกรม

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> (ทรัพยากรดิน), ๒๕๖๘

ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ปี ๒๕๖๘ (ตัดยอด ๓๐ เม.ย. ๖๘)

สืบค้นจาก : http://www.aiu.doe.go.th/bi_report/bi_report๑/พ.ศ.๒๕๖๘